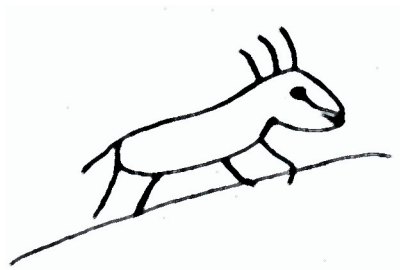

VANTAAN PYHÄN LAURIN KIRKKO
Kaivaus kirkkomaalla 3.-28.7.2006

Kirsi Luoto 2006
Vantaan kaupunginmuseo / Vantaan historiatoimikunta

Arkisto- ja rekisteritiedot

Vantaan Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko:

Kaupunki: Vantaa
Kaupunginosa: Helsingin pitäjän kirkonkylä
Tila: 92-407-11-25
Tutkimuksen laji: Kaivaus
Kohteen ajoitus: Historiallinen aika
Peruskarttalehti: 2043 04
Yhtenäiskoordinaatit: p = 6687471, i = 3388743, z = 21-22 m mpy
Maanomistaja: Vantaan seurakuntayhtymä
Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo
Kaivauksenjohtaja: Kirsi Luoto
Kenttätyöaika: 3.-28.7.2006
Tutkittujen alueiden laajuus: Alueet 1a ja 1b yhteensä 49 m² ja alue 2 yhteensä 8 m².
Tutkimusten kustantaja ja tutkimuskustannukset: Vantaan historiatoimikunta, 33869,74 €.
Löydöt: KM 2006083: 1 - 320
Rahakammioon toimitetut rahat: KM 2006036: 1 - 15
Rakennusfragmentit: RHO 1544 - 1553
Mustavalkonegatiivit: 125673: 1 - 42
Diapositiivit: 125672: 1 - 68
Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit: -
Aikaisemmat löydöt: -
Arkistoitu kirjeenvaihto: Kaivauslupa, Museoviraston diaarinumero 15/302/2006
Kirjallisuus ja muut lähteet:

Hiekkanen, Markus 2004. Keskiajan kirkko ja kirkkomaa Vantaan pitäjässä. Teoksessa *Levähdyspaikka. Vantaan seurakuntien hautausmaat*. Toim. Tuula Hockman. Vantaan seurakuntayhtymä. Helsinki.

Knapas, Marja Terttu 1994. Kirkon vaiheet 1893 paloon asti. Teoksessa *Vantaan Pyhän Laurin kirkko 500. Tutkielmia kirkon historiasta*. Toim. Knapas, M. T. Vantaan seurakunnat. Sulkava. 33-74.

Viljo, Eeva Maija 1994. Kirkon jälleenrakentaminen palon jälkeen ja myöhemmät korjaukset. Teoksessa *Vantaan Pyhän Laurin kirkko 500. Tutkielmia kirkon historiasta*. Toim. Knapas, M. T. Vantaan seurakunnat. Sulkava. 75-120.

Orrman, Eljas 1994. Helsingin pitäjän ja Uudenmaan kirkollinen

järjestäytyminen 1400-luvun loppuun mennessä. Teoksessa *Vantaan Pyhän Laurin kirkko 500. Tutkielmia kirkon historiasta*. Toim. Knapas, M. T. Vantaan seurakunnat. Sulkava. 11-32.

Ruohonen, Juha 2005. Vantaan Pyhän Laurin kirkko ja kirkkomaa. Arkistolähteisiin perustuva selvitys ja tutkimussuunnitelma. Tekijän hallussa.

Vantaan Pyhän Laurin kirkko 500. Tutkielmia kirkon historiasta. Toim. Marja Terttu Knapas. Vantaan seurakunnat. Sulkava.

Viljo, Eeva Maija 1994. Kirkon jälleen rakentaminen palon jälkeen ja myöhemmät korjaukset. Teoksessa *Vantaan Pyhän Laurin kirkko 500. Tutkielmia kirkon historiasta*. Toim. Knapas, M. T. Vantaan seurakunnat. Sulkava. 11-32.

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 17

Liitteet:

- Liite 1. Luettelo mustavalkonegatiiveista
- Liite 2. Luettelo diakuvista
- Liite 3. Luettelo digitaalisista kuvatallenteista
- Liite 4. Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista
- Liite 5. Matriisi, kaivausalue 1a
- Liite 6. Matriisi, kaivausalue 2
- Liite 7. Löytöluettelo
- Liite 8. Luettelo kaivauksen rahalöydöistä
- Liite 9. Luettelo kaivauksen luetteloimattomista ja konservoimattomista naulalöydöistä kuvineen
- Liite 10. Luettelo RHO:n rakennusfragmenttiluetteloon luetteloiduista näytteistä
- Liite 11. Luettelo kaivauksen luulöydöistä
- Liite 12. Luettelo kaivauksilla otetuista C14- ja maanäytteistä
- Liite 13. Seurakuntapuutarhuri Heimo Salmen haastattelu koskien havaintoja suomalaisten puukirkkojen ja aiemman kiviaidan sijaintipaikoista.
- Liite 14. Luettelo kaivauksilla vierailleista tiedotusvälineistä
- Liite 15. Alustava tutkimussuunnitelma jatko-kaivauksia varten
- Liite 16. Kartat
- Liite 17. Luuanalyysin tulokset
- Liite 18. 14C-analyysin tulokset
- Liite 19. Karva-analyysin tulokset
- Liite 20. Makrofossiilianalyysin tulokset

Alkuperäistä kaivauskertomusta säilytetään Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa, Helsingissä.

Tiivistelmä

Vantaan kaupunginmuseo suoritti kesällä 2006 kuukauden mittaisen tutkimuksen Vantaan Pyhän Laurin kirkon kirkkomaalla. Kaivauksen rahoitti Vantaan Historiatoimikunta ja kaivausbudjetti jälkityökuluineen oli 35043,85 €. Tutkimukset olivat osa laajempaa Vantaan Historiatoimikunnan rahoittamaa keskiaikaprojektia. Kirkon pohjois- ja itäpuolille avattiin yhteensä 57 m² kattavat kaivausalueet. Kirkon pohjoispuolella kaivausalue 1a:lla mielenkiintoisimmiksi ilmiöiksi nousivat puolitoista metriä kirkon pohjoisseinästä pohjoiseen sijainnut rakenne (R133) sekä tämän ja kirkon seinän välissä olleet luut. Muualla kaivausalueella maannos oli erittäin sekaantunutta lukuisten alueella risteileviin kaapeleihin, johtoihin ja vesiputkiin liittyvien maankaivuutöiden johdosta. Niin ikään kirkon pohjoispuolella sijaitsevalla kaivausalueella 1b merkittävimäksi tulokseksi osoittautui kellotapulin lounaiskulmasta lähtevän ja mahdollisesti jo keskiajalla tällä kohtaa sijainneen kiviainan jäännösten sekä tapulin lounaiskulmassa sijainneen kivipilarin perustusten löytyminen. Kirkon itäpuolelle kaivetulla kaivausalue 2:lla kaivettiin sekaantuneita maakerroksia aina liki puolentoista metrin syvyyteen saakka, jossa kaivuutyön pysäyttivät suurehkot kivet, jotka peittivät koko kaivausalueen.

Sisältö

1. Johdanto	s. 1
2. Katsaus Pyhän Laurin kirkon historiaan	s. 2
3. Kirkkoa ympäröivän alueen topografia ja luonnonolosuhteet	s. 4
4. Tutkitut alueet ja tutkimusmenetelmät	s. 4
4.1. Kaivausalueet 1a ja 1b	s. 4
4.2. Kaivausalue 2	s. 5
5. Kaivaushavainnot	s. 5
5.1. Kaivausalue 1a	s. 5
5.2. Kaivausalue 1b	s. 7
5.3. Kaivausalue 2	s. 9
6. Löydöt ja näytteet	s. 11
6.1. Löytöjen luettelointiperiaate ja otetut näytteet	s. 11
2.2. Löydöt kaivausalueilta 1a ja 1b	s. 12
2.3. Löydöt kaivausalueelta 2	s. 13
2.4. Rahalöydöt	s. 13
3. Yhteenveto	s. 14

Liitteet

Liite 1.	Luettelo mustavalkonegatiiveista
Liite 2.	Luettelo diakuvista
Liite 3.	Luettelo digitaalisista kuvataallenteista
Liite 4.	Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista
Liite 5.	Matriisi, kaivausalue 1a
Liite 6.	Matriisi, kaivausalue 2
Liite 7.	Löytöluettelo
Liite 8.	Luettelo kaivauksen rahalöydöistä
Liite 9.	Luettelo kaivauksen luetteloimattomista ja konservoimattomista naulalöydöistä kuvineen
Liite 10.	Luettelo RHO:n rakennusfragmenttiluetteluun luetteloiduista näytteistä
Liite 11.	Luettelo kaivauksen luulöydöistä
Liite 12.	Luettelo kaivauksilla otetuista C14- ja maanäytteistä
Liite 13.	Seurakuntapuutarhuri Heimo Salmen haastattelu koskien havaintoja suomalaisten puukirkkojen ja aiemman kiviaidan sijaintipaikoista.
Liite 14.	Luettelo kaivauksilla vierailleista tiedotusvälineistä
Liite 15.	Alustava tutkimussuunnitelma jatkokaivauksia varten
Liite 16.	Kartat
Liite 17.	Luuanalyysin tulokset
Liite 18.	¹⁴ C-analyysin tulokset
Liite 19.	Karva-analyysin tulokset
Liite 20.	Makrofossiilianalyysin tulokset

1. Johdanto

Vantaan kaupungin museo suoritti kesällä 2006 kuukauden mittaisen tutkimuksen Vantaan Pyhän Laurin kirkon kirkkomaalla. Kaivauksen rahoitti Vantaan historiatoimikunta ja kaivausbudjetti oli 35043,85 €. Tutkimukset olivat osa laajempaa Historiatoimikunnan rahoittamaa keskiaikaprojektia, jonka tarkoituksena on Vantaan keskiaika -teoksen julkaiseminen lähitulevaisuudessa. Ilmeisesti jo Vantaan hautausmaiden historian kirjoittamisen yhteydessä esiin oli noussut ajatus kaivausten järjestämisestä Pyhän Laurin kirkon alueella. Kirkkoa tai sitä ympäröivää kirkkomaata kun ei ole aiemmin arkeologisin tai rakennusarkeologisin keinoin tutkittu. Ajatuksen tutkimusten tekemisestä Pyhän Laurin kirkolla saadessa kannatusta, päätettiin alkuvuodesta 2006 teettää arkistolähteisiin ja kirjallisuuteen perustuva selvitys kirkosta ja sitä ympäröivästä kirkkomaasta. Tehtävän otti vastaan FM Juha Ruohonen, joka samalla myös laati alustavan tutkimussuunnitelman tulevia kaivauksia varten. Kesän 2006 kaivaus toteutettiin pitkälti Ruohosen laatiman suunnitelman mukaan muutamaa poikkeusta lukuunottamatta. Kaivausjohtajana kesän 2006 kaivauksilla toimi FM Kirsi Luoto.

Tutkimuksen yhtenä tavoitteena oli selvittää kirkon pohjoispuolen käyttöä. Lähinnä haluttiin saada tietoa siitä, oliko kirkon pohjoispuolelle tehty hautauksia sekä selvittää mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisten kulkuväylien sijaintia alueella. Erityisen kiinnostavana tutkimuskysymyksenä kirkon pohjoispuolta koskien pidettiin keskiaikaisen kirkkomaan rajojen tutkimista, mikä käytännössä tarkoitti vielä 1600-luvun lopun kartassa esiintyvän kivisen aidan mahdollisesti säilyneiden perustusten paikantamista. Toisaalta oltiin myös kiinnostuneita kirkon pohjoispuolella sijaitsevan ja nykyään kellotapulina toimivan rakennuksen ajoituksesta sekä sen mahdollisesta aiemmasta käyttötarkoituksesta. Kellotapulin harmaakivinen ja muodoltaan suorakulmainen alaosa esiintyy jo 1600-luvun lopun kartassa, mutta vasta 1700-luvun puolella rakennuksesta aletaan käyttää nimitystä kellotapuli. Rakennusajankohdan ollessa hämärän peitossa on kellotapulin harmaakivisen osan arveltu olevan peräisin jopa kenties keskiajalta. Kirkon itäpuolella, kuten pohjoispuolellakin, haluttiin tutkia, olisiko kaivausalueiden kohdalla mahdollisesti säilynyt harmaakivikirkkoa vanhempia rakenteita. Itäpuolen kaivausalueella selvitettiin myös, olisiko kirkon kuorin päätyikkunassa aikanaan olleesta ja tulipalossa tuhoutuneesta lasimaalauksesta pudonnut palasia kirkon ulkopuolelle. Palasten avulla olisi kenties ollut mahdollista selvittää tarkemmin lasimaalauksen luonnetta ja ajoitusta.

Kaivausten kuluessa haastateltiin seurakuntapuutarhuri Heimo Salmea koskien kirkkomaan alueella mahdollisesti tehtyjä havaintoja suomalaisten puukirkkojen tai vanhan kirkkomaan raja-aidan sijainnista. Saadut tiedot käyvät ilmi kertomuksen liitteestä 13. Kaivauksilla työskenteli kaivausjohtajan lisäksi piirtäjä FM Kalle Luoto, tutkimusapulainen FM Andreas Koivisto sekä kaivajina arkeologian opiskelijat Tiina Mikkanen, Tuuli Heinonen, Jukka Palm ja Eeva Pettäy. Vakihenkilökunnan lisäksi kaivauksilla työskentelivät muutamien päivien ajan myös harrastaja-arkeologit Timo Lampinen, Kyllikki Laine, Marjukka Mäkelä ja Pekka Rantanen Ango ry:stä, arkeologian opiskelija Reetta Kivistö Turun yliopistosta, Matti Lassila ja Hanna Kemppi Vantaan seurakuntayhtymästä sekä arkeologian harrastaja Dimitri Shitov. Media osoitti kaivauksia kohtaan kiinnostusta kiitettävissä määrin. Lukuisten lehti- ja radiojuttujen lisäksi kaivaukset pääsivät myös yhdeksi valtakunnallisesti lähetetyn alueuustislähetysten uutisaiheista. Luettelo kaivauksilla vierailleista median edustajista käy ilmi kaivauskertomuksen liitteestä 14.

Kaivausten jälkityöt tehtiin talvella 2006-2007 kaivausjohtajan, piirtäjän ja tutkimusapulaisen toimesta. Luuanalyysin (liite 17) kaivausten koko luuaineistosta teki FM Kati Salo syksyllä 2006. Konservointia tarvitsevat esineet tullaan konservoimaan vuoden 2007 kuluessa ja toimittamaan Kansallismuseon historian yksikön kokoelmiin.

2. Katsaus Pyhän Laurin kirkon historiaan

Luvun 2 lähteenä on käytetty suurelta osin Juha Ruohosen Pyhän Laurin kirkon kaivausten suunnitteluvaiheessa tehtyä selvitystä ”Vantaan Pyhän Laurin kirkko ja kirkkomaan. Arkistolähteisiin ja kirjallisuuteen perustuva selvitys ja tutkimussuunnitelma”. Luvussa käsitellään lähinnä kirkon rakennus- ja muutostöiden historiaa sekä muita sellaisia tapahtumia, jotka ovat vaikuttaneet kirkkoon liittyvän arkeologisen ja rakennusarkeologisen lähdemateriaalin muotoutumiseen.

Helsingin alueen on kirkollisen organisoitumisen alkuaikoina nähty mahdollisesti kuuluneen laajaan Porvoon emäseurakuntaan. Itsenäinen Helsingin seurakunta perustettiin kuitenkin viimeistään 1350-luvulla, vaikkakin Itä-Uudenmaan seurakuntien suunnitelmallinen perustaminen jo 1300-luvun alussa on myös ollut mahdollista (Ruohonen 2005, 5 > Orrman 1994, 21-23; Hiekkänen 2004, 26). Vantaan Pyhän Laurin kirkko on pääkaupunkiseudun vanhin yhä olemassa oleva rakennus. Ensimmäinen kirjallinen maininta kirkosta on vuodelta 1401, jolloin kirkon mainitaan lahjoituskirjassa olevan omistettu Pyhälle Laurille. Tämä rakennus ei kuitenkaan ollut vielä nykyinen harmaakivikirkko, vaan luultavasti puusta rakennettu pyhättö (Ruohonen 2005, 6). Arviot harmaakivikirkon iästä ovat eri aikoina vaihdelleet, mutta nykytutkimuksen valossa kirkko näyttäisi olevan rakennettu hyvinkin lyhyen ajan kuluessa 1450-luvun puolivälin jälkeen, luultavasti vuosien 1455-60 välisenä aikana (Ruohonen 2005, 6 > Hiekkänen 2004, 30).

Valmistumisensa jälkeen niin kirkko kuin kirkkomaakin ovat kokeneet suuria muutoksia. Merkittävistä rakennusteknisistä muutostöistä ja korjauksista tiedossa on osa, mutta tiedot liittyen ennen 1700-lukua tehtyihin toimenpiteisiin ovat hyvin vähäisiä. Kirkon keskiaikaiseen ulkoasuun ja rakennusteknisiin ratkaisuihin vaikuttivat huomattavasti 1800-luvulla tehdyt muutostyöt, jolloin kirkon sisälle rakennettiin tilanahtautta lievittämään lehterit sekä suurennettiin entisiä ja jopa puhkaistiin seiniin kokonaan uusia ikkunoita. Arkeologiselle aineistolle eniten tuhoa aiheutti kuitenkin kirkon lämmitysjärjestelmän asentaminen 1870-luvulla, jolloin lämmityskanavia johdettiin kirkon lattianalaisiin kerrostumiin (Ruohonen 2005, 6 > Viljo 1980, 16-17, 19; Knapas 1994, 50-59).

Kirkkoa ympäröivää kirkkomaata on aikojen saatossa laajennettu useaan otteeseen. Ensimmäinen kuvallinen esitys kirkkomaan laajuudesta ja kirkkoaidan sijainnista on 1600-luvun lopulta olevassa kartassa (kuva 1). Karttakuva edustaa todennäköisesti myös keskiaikaista tilannetta, sillä kirkkomaan laajuuden suhteen on tuskin suuria muutoksia tapahtunut (Ruohonen 2005 > Hiekkänen 2004, 27). Näin ollen keskiaikainen kirkkomaan olisi ollut muodoltaan puolisuunnikas, ja kirkkomaan pohjoisosassa aita olisi sijainnut noin kymmenen metrin päässä kirkon pohjoisseinämästä. Kellotapulikin kivinen eteläseinä on siis ollut aivan aidan kohdalla muodostaen osan pohjoisesta kirkkoaidasta. Kirkkomaan mittavat laajennustoimet alkoivat 1700-luvun lopulla, jonka jälkeen muutoksia kirkkomaan koossa on tapahtunut aina meidän päiviimme saakka. Laajentamisen yhteydessä uusi kirkkomaan ympäröitiin aina aidalla, jolloin vanha kiviaita luultavasti purettiin ja kiviaines käytettiin

uudelleen. Osia vanhoista aidoista, etenkin niiden pohjaosia, on saattanut kuitenkin säilyä. Jatkuvan laajenemisen vuoksi ja painuneiden hautojen täyttämiseksi kirkkomaalle jouduttiin ajamaan täyttömaata ympäröiviltä pelloilta (Ruohonen 2005, 12 ja 13).

Kuva 1. Pyhän Laurin kirkkoa ympäröivän aidan sijainti kirkkoon ja kellotapuliin nähden vuodelta 1699 peräisin olevassa Kirkonkylän maanmittauskartassa (Knapas 1994, 60). Kuva ei ole mittakaavassa.

Koska pitäjä oli ruotsinkielinen, pidettiin jumalanpalvelukset kirkossa ruotsinkielellä. 1600-luvulta 1800-luvun alkuun saakka sijaitsi kirkon läheisyydessä myös pieni puinen kirkko, jonka jumalanpalvelukset olivat suomenkielisiä. Pikkuvihan (1741-43) venäläismiehityksen aikana rapistunutta puukirkkoa käytettiin hevostallina, ja pian miehityksen päättymisen jälkeen rakennus purettiin. Uusi, kahdeksankulmainen puukirkko rakennettiin 1700-luvun puolivälissä ja oli käytössä aina 1800-luvun alkuun saakka. Vuonna 1818 puinen kirkko purettiin eikä uutta erillistä suomenkielistä kirkkoa enää alueelle rakennettu, sillä suomenkielisten asukkaiden määrä pitäjässä oli laskenut voimakkaasti. Puisten, suomalaisten kirkkojen sijainnista ei ole tarkkaa tietoa, mutta ne ovat sijainneet kirkon länsipuolella, kirkkoaidan ulkopuolella (Knapas 1994, 59-61; Ruohonen 2005, 16 ja 17).

Pyhän Laurin kirkko tuhoutui lähes täydellisesti tulipalossa vuonna 1893. Kirkon ja kellotapulinkin kaikki puuosat tuhoutuivat ja molemmista jäi jäljelle ainoastaan tiili- ja kivimuurit. Palosta huolimatta kirkko päätettiin restauroida ja työn suunnittelijaksi ja johtajaksi valittiin arkkitehti Theodor Höijer. Restaurointi suoritettiin tuon ajan käsitysten mukaisesti, minkä tuloksena Pyhän Laurin kirkko sai nykyisen ulkomuotonsa. Kirkon alkuperäiset rakenteet ovat antaneet restauroidulle kirkolle perusmuodon, mutta uudet yksityiskohdat viittaavat silti täysgotiikkaan niin pitkälle kuin rakennuksen yksinkertainen jyhkeys sen vain on sallinut (Viljo 1994, 75-110).

1900-luvun alkupuolella muutostöitä tehtiin lähinnä kirkon sisätiloissa. Muun muassa kirkon lämmitysjärjestelmä uudistettiin ja kirkko sähköistettiin. Nykyaikaisen tekniikan tulo Pyhän Laurin kirkkoon oli hidasta ja suurimmat muutokset ajoittuivatkin 1970-luvulle. Jo 1800-luvun lopulla kirkon pohjoispuolelle oli valmistunut ulkokuone, jossa oli mm. wc-tilat, puuvaja ja ruumiskellari. 1900-luvun toisella puoliskolla kirkkoa korjattiin lähinnä sisäpuolelta, mutta ulkopuolella suoritettiin mm. viemärinti- ja salaojitustöitä sekä perustan rakennevikojen korjausta (Viljo 1994, 111-113).

3. Kirkkoa ympäröivän alueen topografia ja luonnonolosuhteet

Pyhän Laurin kirkko sijaitsee Vantaalla, Helsingin pitäjän kirkonkylässä. Kirkkoa kutsutaankin toiselta nimeltään Helsingin pitäjän kirkoksi. Nykyinen kirkkomaa levittäytyy pitäjää halkovan Kirkkotien itäpuolelle. Kirkkomaan viimeisin laajennus tehtiin 1970-luvulla, jonka seurauksena kivikirkko sijaitsee nykyisen hautausmaa-alueen luoteis-osassa. Maastoltaan alue on tyypillistä vihreää hautausmaa-aluetta, eikä suuria korkeuseroja ole.

Kirkkomaata ympäröi pohjoisessa seurakunnan omistuksessa oleva puistomainen pappilan alue, jolla sijaitsevat myös hautausmaatyöntekijöiden sosiaalitalat sekä koneiden ja työvälineiden varastotilat. Kirkkotien länsipuolella on omakotialue. Useat kirkonkylän puurakennuksista ovat suhteellisen vanhoja ja hyvin kunnossa pidettyjä. Kaiken kaikkiaan kirkonkylä muodostaa asuintaloineen ja ulkorakennuksineen yhdessä keskiaikaisen kivikirkon kanssa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ja idyllisen miljöön. Kirkkomaan eteläpuolella aukeaa peltoalue, joka muutaman sadan metrin päässä rajautuu kirkon etelä- ja itäpuolella kiemurtelevaan Keravanjokeen.

4. Tutkitut alueet ja tutkimusmenetelmät

4.1. Kaivausalueet 1a ja 1b

Kaivaukset käynnistyivät kaivausalueiden mittaamisella sekä korkeuden siirtämisellä alueelle. Kirkon pohjoispuolelle paalutettiin kahden metrin levyinen ja 22 metrin pituinen kaivauskaista, joka alkoi aivan kirkon pohjoisseinän vierestä jatkuen luode-kaakkosuuntaisena kohti kellotapulin lounaisseinää. Kaivausalue ulottui noin neljä metriä kellotapulin luoteispuolelle. Kaista kulki aivan kellotapulin lounaisen seinän vieressä siten, että noin puoli metriä kaivausalueen leveydestä jäi kellotapulin harmaakivisen seinän alle. Näin ollen kellotapulin kohdalla kaivetun alueen leveys oli itseasiassa vain puolitoista metriä. Kaivausten alkuvaiheessa esiin tulleet ilmiöt tapulin lounaiskulman tuntumassa vaikuttivat siten, että kaivausaluetta haluttiin laajentaa viiden neliömetrin verran kohti lounasta. Näin ollen kaivausalueiden 1 yhteispinta-ala oli noin 52 neliömetriä. Kirkkoa ympäröivän kävelytien kohdalla kaivettu alue oli vain 70 cm levyinen. Tästä kohdasta kaivettiin lähinnä alueella risteilevien kaapelien sijainnin ja maannosten paksuuden selvittämiseksi. (ks. kartta 1)

Kaivausalue 1:lle luotiin oma kaivauksen sisäinen koordinaatistonsa, jossa alueen lounaisimman pisteen koordinaatiksi tuli $x = 300 / y = 800$. Kaivausalueen luoteiskulman koordinaatti oli $x = 322 / y = 800$, koilliskulman $x = 322 / y = 802$. Koska kaivausaluetta ei tarkoituksellisesti sijoitettu kulkemaan kirkon seinästä suoraan kohti pohjoista, vaan kohti luodetta, saatiin kaivausalueen 1 kaakkoiskulman koordinaatiksi $x = 299,35 / y = 800$. Tapulin lounaiskulmasta kohti lounasta avatun lisäalueen lounaiskulman koordinaatti oli puolestaan $x = 311,5 / y = 797,5$ ja luoteiskulman $x = 313,5 / y = 797,5$. (ks. kartta 3)

Kaivaus alueella 1 aloitettiin kaivaen koko aluetta teknisinä, 10 senttimetrin paksuisina kerroksina. Kerrosjärjestyksen dokumentaatiossa noudatettiin järjestelmää, jonka mukaan pintakerroksen poistamista seurasi taso 0, jonka jälkeen kaivettiin kerros 1 ja saatiin näin esille taso 1 jne. Kaivauksen edetessä oli kuitenkin ilmeistä, ettei koko aluetta ollut järkevää kaivaa teknisinä tasoina, vaan jo kerroksesta 2 alkaen kaivausalueen kaakkoisosassa, ruutujen 299,35-305 / 800-801 alueella siirryttiin yksikkökaivausmenetelmään. Koska aluetta oli kaivettu tasoissa vasta yhden kerroksen verran, oli näin maannoksesta saadun tiedon muuntaminen vastaamaan yksiköitä vielä helppoa. Alue, jolla käytettiin yksikkökaivausmenetelmää, sai

nimekseen kaivausalue 1a. Yksikköinä kaivetun alueen 1a yksikköjärjestystä selventämään tehtiin matriisi, joka kuvaa eri yksiköiden välisiä fyysisiä suhteita kaivausalueella (ks. liite 5). Loppuosa kaivausaluetta kaivettiin yhä teknisissä kerroksissa tämän ollessa mielestäni sopivampi vaihtoehto maannokseltaan ohuen ja kerroksiltaan epäselvän alueen kaivamiseen. Teknisinä kerroksina kaivettua aluetta kutsutaan kaivausalue 1b:ksi ja siihen kuuluu myös tapulin lounaiskulmasta kohti lounasta avattu lisäalue.

Korkeus siirrettiin kaivausalueelle kirkkomaan ja parkkipaikan pohjoispuolella olevalla kalliopaljastumalla sijaitsevasta Vantaan kaupungin korkeuskiintopisteestä nro. 9333, jonka korkeus 21,862 m mpy on N43-järjestelmän mukainen.

Yksikköinä kaivetulla alueella 1a käytettiin kaivamiseen lastojen lisäksi lapioita. Kaivettu maa seulottiin ja löydöt otettiin talteen yksiköittäin ja ruuduittain. Tasokaivetulla alueella kaivettiin ainoastaan lastoilla kymmenen sentin kerroksissa ja maasta seulottiin noin joka kolmas ämpäri tai tätä useampi, mikäli katsottiin tarpeelliseksi. Löydöt otettiin talteen pääasiassa kerroksittain ja ruuduittain. Harvinaisempien löytöjen, kuten esimerkiksi rahojen, käärinliinanneulojen ja lasihelmien kohdalla löydöille mitattiin tarkat koordinaatit senttimetrin tarkkuudella ja vaaittiin löytökorkeus, kuten tehtiin myös kaivausalue 1a:lla.

4.2. Kaivausalue 2

Alue 2 sijoitettiin kirkon itäpäätyyn siten, että 2 metriä leveä ja 4 metriä pitkä kaivauskaista alkoi aivan kirkon seinän vierestä ja jatkui tästä kohti koillista. Kaista sijaitsi osittain kirkon kuorin ikkunan kohdalla ja hieman sen pohjoispuolella.(ks. kartta 1) Kaivausalueet 1 ja 2 eivät olleet samassa kaivauksen sisäisessä koordinaatistossa, vaan kummallekin oli luotu omansa. Kaivausalueen 2 lounaiskulman koordinaatti oli $x = 400 / y = 600$, luoteiskulman $x = 402 / y = 600$, koilliskulman $x = 402 / y = 604$ ja kaakkoiskulman $x = 400 / y = 604$. Korkeus kaivausalueelle siirrettiin samasta Vantaan kaupungin korkeuskiintopisteestä kuin kaivausalueelle 1:kin.

Kaivausalueella 2 ryhdyttiin, kuten aluksi alueella 1, kaivamaan aluetta kymmenen senttimetrin teknisinä tasoina. Pian kuitenkin huomattiin, ettei tämä kaivausmetodi ollut paras mahdollinen ko. alueelle maannosten sekaantuneisuuden ja paksuuden vuoksi. Tasosta 1 alkaen käytettiin myös kaivausalueella 2 yksikkökaivausmetodia. Alueen ollessa vielä näin pinnassa oli tasokaivauksella saatu tieto maannoksista vielä helposti muunnettavissa vastaamaan yksikkökaivausmenetelmän dokumentaatiota. Alueella 2 kaivettiin sekä lastoilla että lapiolla ja maasta seulottiin noin joka toinen ämpärillinen tai useampi, mikäli se katsottiin tarpeelliseksi. Löydöt otettiin talteen pääasiassa yksiköittäin ja ruuduittain. Kaivausalue 2:lla esiintyneiden yksiköiden väliset fyysiset suhteet käyvät ilmi liitteestä olevasta matriisista (ks. liite 6).

5. Kaivaushavainnot

5.1. Kaivausalue 1a

Kaivausalueen 1a maannos oli suurelta osin hyvin sekoittunutta ja häiriintynyttä. Häiriötä alueella olivat aiheuttaneet ennen kaikkea useat kaapeli- ja putkikaivannot, jotka risteilivät kaivausalueella paikoin tiheänä mattona. Käytössämme oli karttoja kaapelien sijainnista alueella, mutta valitettavasti tieto ei kaikelta osin ollut aivan ajantasaista. Kaivausalueen halki kulki myös kirkkoa ympäröivä kävelytie, jonka alla maannokset osoittautuivat olevan niin

ikään sekaantuneita. Koska kaivausalue haluttiin ulottaa aivan kirkon pohjoisseinän viereen, päätettiin myös tällä alueella kaivaa hankalista olosuhteista huolimatta. Maannosten ollessa paksuhkoja ja toisistaan hyvin erottuvia, päädyttiin alueella käyttämään yksikkökaivausmenetelmää. Kaivausalueen la yksiköiden väliset suhteet käyvät ilmi kertomuksen liitteenä olevasta matriisista (liite 5).

Kirkon pohjoisseinän vieressä tehdyt vesieristys ja kaapelikaivantotyöt olivat vaikuttaneet ruutujen 299-300 / 800-801 stratigrafiaan aina liki puolen metrin syvyyteen asti. Tässä puolen metrin paksuisessa tuhoutuneessa kerroksessa oli turpeen (Y12) ja kirkon vierustaa peittävän sepelikerroksen (Y11) alle laitettu muovipressun peittämä eristyskerros lasivillaa ja styroksia. Vesieristyskerroksen alla oli puolestaan kahdenkymmenen senttimetrin paksuinen kerros teollisesti seulottua hiekkaa (Y111). Ruutujen 301-307 / 800-801 alueella kulki kirkkoa ympäröivä tie (Y13 ja Y103), joka kokonaisuudessaan oli tuhonnut maannokset niin ikään neljäkymmenen senttimetrin syvyyteen asti. Tiekerroksen alla maannos (Y122, Y123 ja Y132) oli myös häiriintynyttä johtuen useista kaapeli- ja putkikaivannoista. (ks. kartta 2)

Mielenkiintoisinta osaa kaivausalueesta edustivat ruutujen 299-300 / 800-801 alemmat kerrokset, joissa maannos oli säästynyt modernin maankäytön aiheuttamalta tuholta. Teollisen hiekkakerroksen (Y111) alta paljastui harmaan hiekan kerros, josta saatiin löytöinä mm. tasolasia. Tämän kerroksen alla oli savensekaista ruskeaa hiekkaa (Y133). Osin harmaan hiekan ja osin savensekaisen ruskea hiekan kerroksesta tuli esille muutamista tiilistä ja kivistä koostuva, lounaiskoillis-suuntainen rakenne (R131), joka jatkui kaivausalueemme rajojen ulkopuolelle. Rakenne oli leveydeltään parikymmentä senttimetriä ja kiviä ja tiiliä siinä oli ainoastaan yhdessä kerroksessa. (ks. kartta 7 ja kuva 2) Rakenne oli ylempänä kuin taso, jolta harmaakivikirkon perustukset alkavat.

Kuva 2. Tiilistä ja kivistä koostuva rakenne R131, jonka oikealla puolella kaapelikaivanto ja vasemmalla puolella kirkon seinän vieressä näkyvissä jäänteet kolmesta kallosta. Digitaalinen kuvatalenne nro 45.

Savensekaisen ruskean hiekan (Y133) kerroksesta tuli heti harmaan hiekan loputtua jäänteet ensin yhdestä ja lopulta kolmesta vierä viereen asetetusta ihmiskallosta (ks. kuva 2). Kallojen läheisyydestä ja alta tuli esille lisää ihmisluita, mm. lantion ja käsivarsien luita. Nämä luut olivat kaikki sekalaisessa järjestyksessä noin yhden neliömetrin suuruisella alueella. Samalla

alueella luiden joukossa oli myös alle yksivuotiaan lapsen luuranko. Osin luiden ympäriltä, osin niiden seasta löytyi rautanauvoja ja -niittejä, joissa osassa oli vielä kiinni puujäänteitä. Puuta otettiin talteen myös mahdollista analyysiä varten (ks. liite 12, 14C-näyte B). Pääkallojen kanssa samasta tasosta saatiin löytönä myös karvoja, jotka otettiin talteen analyysiä varten (ks. liite 19). Savensekainen ruskea hiekka jatkui kaivausalueella aina pohjaan eli peruskallioon saakka, mikä varmistettiin kaivamalla lapiolla ruutuun 299 / 801 pieni tarkistuskuoppa.

5.2. Kaivausalue 1b

Kaivausalueella 1b kaivettiin 10 cm teknisinä kerroksina maannoksen ohuuden vuoksi. Paksuimmillaankin kallion päällä ollut maakerros oli vain noin 60 senttimetriä paksu (ks. kartta 12). Maannoksen koostumukseen ja kerroksellisuuteen olivat jättäneet jälkensä kirkkoon ja tapuliin liittyneet rakennustoimenpiteet, merkittävimpana 1890-luvulla sattuneen kirkon palon jälkeiset restaurointityöt. Rakennustoimenpiteet näkyivät maannoksessa sekä ohuina kerroksina, jotka koostuivat lähes kokonaan laastista että tiilenpalojen ja laastin esiintymisenä myös muissa kaivausalueen ylemmistä kerroksista. Esim. kaivausalueen kaakkoispäässä ruuduissa 320-321 / 800-801 oli heti ensimmäisessä kerroksessa havaittavissa laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen yksikkö (kuva 3). Maannosten ja löytöyhteyksien sekaantumisen kaivausalueella kertoo mm. se että tämän heti pintamaan alta tulleen laastikerroksen päältä löydettiin keskiaikainen brakteaatti (KM 2006036:8).

Kuva 3. Kaivausalue 1b: palaneen kiven, laastin ja tiilen sekainen yksikkö 2. kerroksessa ruuduissa 320-321/800-801. Digitaalinen kuvatallenne nro 23.

Kaivausalueen 1b mielenkiintoisimmaksi osaksi osoittautui ruutujen 310-313 / 797,5-801 välinen alue. Ruuduissa 311-312 / 797,5-801 alkoi jo ensimmäisestä tasosta lähtien näkyä merkkejä kivisestä rakenteesta (ks. kartta 15.1.). Selkeästi rakenne alkoi erottua kylläkin vasta toista kerrosta kaivettaessa. Kolmannessa tasossa rakenne oli kokonaisuudessaan näkyvissä (ks. kartta 17.1.). Rakenne oli koillislounais-suuntainen, pitkänomainen kiveys, joka alkoi aivan kellotapulin lounaiskulman vierestä. Se koostui osin suurehkoiden, mitoiltaan 30-40 x 40-75 senttimetriä olevien kivien muodostamasta pitkänomaisesta linjasta. Suuria kiviä

rakenteessa oli vain yhdessä kerroksessa. Aivan tapulin lounaiskulmassa ruuduissa 311-312 / 800-801 suuria kiviä oli aseteltu aina kaksi vierekkäin. Tämän vierekkäisten kivien kattaman alueen koko oli noin 1,55 x 1,90 metriä. Nelikulmaisesta osasta, jossa kiviä siis oli pareittain, rakenne jatkui kohti lounasta yksinkertaisena, leveydeltään noin 1 metrin levyisenä kivrivistönä. (ks. kuva 4)

Kuva 4. Kaivausalue 1b: kivrakenne 3. tasossa ruuduissa 309-313/797,5-801. Digitaalinen kuvatalenne nro 48.

Suurten kivien lisäksi rakenteessa oli myös pienempiä kiviä, joukossa myös kaksi nelikulmaiseksi muotoiltua kiveä (ks. liite 10). Pienemmät kivet sijaitsivat pääasiassa isompien kivien väleissä sekä rakenteen eteläpuolella, jonne maasto alueella loivasti vietti. Pienemmät kivet vaikuttivat siltä, kuin olisivat levinneet rakenteen viereen pois alkuperäiseltä paikaltaan isompien kivien päältä ja lomasta. Maannos rakenteen ympäristössä oli tummanruskeaa hiekkaa, jonka joukossa oli paikoin runsaasti laastia. Laastia löytyi jonkin verran myös rakenteen kivien joukosta. Selkeästi kivien joukossa olevasta laastista otettiin yhteensä neljä laastinäytettä (ks. liite 10, näytteet 1550, 1551 ja 1553). Rakenteessa olleiden suurten kivien lomasta ja alta löytyi myös osittain hiiltyneitä puujäänteitä, joita otettiin talteen mahdollista ajoittamista varten (ks. liite 12, näytteet A ja C sekä liite 18, näytteet 1 ja 2). Rakenteen kohdalta kaivettiin yhteensä seitsemän kaivuukerrosta, joista jo neljännen aikana alkoi kivien alta osin pilkottaa kallio. Seitsemännessä tasossa olikin havaittavissa, että kivrakenne sijaitsi kokonaisuudessaan kallion päällä.

Mualla kaivausalueella 1b maannos oli pääasiassa hiekkaa, jonka väri vaihteli vaaleanharmaasta tummanruskeaan. Joukossa oli, kuten edellä jo todettiin, usein runsaasti laastia ja tiilimurskaa. Toisessa ja kolmannessa tasossa oli ruutujen 308-309 / 800 havaittavissa tummanruskean hiekan ja laastin sekaisen maannoksen joukossa puujäänteitä (ks. kartta 16.1.). Puujäänteet olivat erittäin huonosti säilyneitä, eivätkä näyttäneet liittyvän mihinkään rakenteeseen tai muuhun ilmiöön alueella. Mainitsemisen arvoinen lienee myös aivan kaivausalueen luoteispäässä ruudussa 321 / 801 toisessa tasossa näkyvissä ollut tummanruskean hiekan kattama alue, joka jatkui pohjoiseen kaivausalueemme ulkopuolelle. Tästä tummanruskeasta maannoksesta löytyi muutamia kappaleita palanutta savea.

Kallio tuli paikoin kaivausalueella 1b vastaan heti ylimpien kaivuukerrosten jälkeen ja osasta kaivausaluetta ei alempia tasoja ollut mahdollista kaivaa kaapelien ja putkien sijainnin vuoksi. Esimerkiksi kerrokset kuusi ja seitsemän kaivettiin ainoastaan ruutujen 307-313 / 797,5-801 alueelta.

5.3. Kaivausalue 2

Maannos kaivausalueella oli häiriintynyt osin uudempien kaapelikaivantojen, kirkkoa ympäröivän kävelytien ja vesieristystöiden johdosta. Osin maannokseen puolestaan olivat vaikuttaneet 1900-lukua varhaisemmat kirkon korjaus- ja restaurointitoimenpiteet. Maayksikköjen ja rakenteiden väliset suhteet käyvät ilmi kertomuksen liitteenä olevasta matriisista (ks. liite 6). Kirkon itäseinän vieressä oli havaittavissa seinänvierustan vesieristykseen liittyviä maakerroksia kuten oli kaivausalue 1a:llakin. Heti turvekerroksen (Y22) ja kirkon vierustaa peittävän sepelikerroksen Y21 alla oli muovipressun peittämä kerros lasivillaa ja styroksia, jonka alla oli noin 30 senttimetriä paksu teollisen hiekan kerros (Y211). Teollisen hiekan kerroksen alla oli vielä 30 senttimetrin paksuudelta sekaantunutta harmaanruskeaa hiekkaa. Ruuduissa 400-402 / 602-603 luodekaakko- suuntainen ja noin puoli metriä leveä kaapelikaivanto (Y212) ja tämän koillispuolisella alueella olevan tien pohja (Y202) olivat tuhonneet maannosta aina 70 senttimetrin syvyyteen saakka.(ks. kartta 21)

Kuudenkymmenen senttimetrin syvyydessä alkoi kirkon itäseinän vieressä, noin metrin levyisellä kaistalla erottua halkaisijaltaan 10-40 senttimetriä olevia kiviä (R232). Kivet eivät olleet mitenkään paikalleen aseteltuja, vaan olivat sen näköisiä kuin ne olisi pudoneet tai heiteltä maahan. Kiviä ympäröi tiivis vaalea hiekka (Y231). Alemmas kaivettaessa kivien kattama alue laajeni (ks. kartta 25, kuva 5) peittäen lopulta koko kaivausalueen. Tiiviin vaalean hiekan alue rajoittui kuitenkin noin metrin levyiselle alueelle kirkon itäseinästä itään.

Kuva 5. Rakennetta R232 kaivausalueella 2. Digitaalinen kuvatallenne nro 50.

Muualla alemmissa kerroksissa maannos oli tummanruskeaa, laastin sekaista hiekkaa (Y241), laastin sekaista savea (Y261) tai savea (Y262) (ks. kartat 21, 28 ja 29). Tummanruskean, laastin sekaisen hiekan (Y241) kerroksesta löydettiin ruudusta 401/601 joitakin punasavisia kattotiilien kappaleita. Kivet, jotka edettäessä syvemmälle muuttuivat kooltaan suuremmiksi estivät lopulta kaivamisen kokonaan. Suurimmat kivet (kaksi maakiveä) olivat kooltaan 60 x 80 senttimetriä ja osa pienemmistä kivistä oli kiilautunut näiden suurten kivien alle (kuva 6). Luulöytöjä saatiin kivien seasta kaikista kaivauskerroksista. Koska kivien siirtäminen käsivoimin oli mahdotonta, jouduttiin kaivausalue 2:n kaivaminen lopettamaan noin 130 senttimetrinsyvyydessä. Tässä vaiheessa ei vielä oltu saavutettu ainuttakaan sekaantumattomana säilynyttä maakerrosta.

Kuva 6. Kaivausalue 2 pohjatasossa. Toistensa alle kiilautuneet kivet estivät kaivamisen syvemmälle. Digitaalinen kuvatallenne nro 59.

6. Löydöt ja näytteet

6.1. Löytöjen luettelointiperiaatteet ja otetut näytteet

Löytöluettelossa (liite 7) alueiden 1a ja 1b löydöt on luonnollisesti luetteloitu omina kokonaisuuksinaan johtuen alueiden keskenään erilaisista kaivausmetodeista. Löytöluettelossa omana kokonaisuutenaan on luetteloitu myös kaivausalueelta 1a tehdyt löydöt, jotka tulivat esiin kaivettaessa kirkon pohjoisseinän vieressä ollutta mahdollista sekundäärihautausta. Tähän yhteyteen liittyviä löytöjä tuli yksiköistä Y121 ja Y133. Koska maannos sekundäärihautauksen yläpuolella oli häiriintynyt kaapelikaivannon vuoksi, ei kaikkien löytöjen liittymisestä hautaukseen voida olla varmoja. Tästä kertoo mm. tasolasi, jota myös on luetteloitu sekundäärihautauksen löytöjen yhteyteen. Löydöt haluttiin kuitenkin pitää erillään muista alueen 1a löydöistä, sillä joukossa oli myös rautanauvoja- ja niittejä, joissa oli vielä kiinni puuta. Naulalöytöjen kuuluminen yhteen paikalta löydettyjen luiden kanssa on todennäköistä, sillä ne sijaitsivat luiden ympärillä sekä osin luiden joukossa.

Löytöluetteloon on luetteloitu kaivausalueilta saadut löydöt lukuunottamatta tiili- ja laastimurskaa, osaa palaneesta savesta, luulöytöjä sekä osaa rautanauvoista. Kirkon eri rakennusvaiheissa (mm. 1800-luvun lopulla tehdyssä restauroinnissa) paikalle on kertynyt huomattavia määriä rakennusjätettä, jota ei katsottu tarpeelliseksi ottaa talteen. Palaneen saven kohdalla luetteloon on esimerkinomaisesti luetteloitu muutamia kappaleita palanutta

savea sellaisista ruuduista, joista sitä siis on saattanut tulla enemmänkin. Kaikki luulöydöt tullaan palauttamaan seurakunnan toivomuksesta kirkkomaahan. Luista on kuitenkin teetetty osteologinen analyysi, jonka teki FM Kati Salo kesällä ja syksyllä 2006 (ks. liite 17). Luut myös punnittiin ennen uudelleen hautaamista (ks. liite 11). Runsaslukuisista naulalöydöistä luetteloitiin ainoastaan osa siten, että jokaisesta eri naulatyypiryhmästä luetteloitavaksi päätyi vähintään yksi esimerkkikappale. Kaikki naulat kuitenkin valokuvattiin digikameralla ja listattiin kaivauskertomuksen liitteenä olevaan luetteloon (ks. liite 9). Kaikki rahalöydöt on luetteloitu Kansallismuseon Rahakammion kokoelmiin Tuukka Talvion toivomuksesta (ks. liite 8).

Kaivauksiin liittyvien mustavalkokuvien kohdalla oli huonoa onnea, sillä kahden ensimmäisen filmin kuvamateriaali ei ollut kehityskelpoista kamerassa ilmenneen vian vuoksi. Onneksi kuvauskohteista oli otettu tuplaversion myös diafilmille. Koska lähes kaikki mustavalkokuvat epäonnistuivat, päätettiin kaivauksen kaikki diapositiivit luetteloida. Näin kuvattuja ilmiöitä voi tarkastella edes diapositiiveista (liite 2). Myös digitaalisista kuvatallenteista lienee hyötyä kaivauksen kokonaiskuvan hahmottamisesta (liite 3).

Kaivauksilla otettiin talteen useita erilaisia näytteitä. Näytteistä kaikki otettiin kaivausalue 1:lta. Näytteitä radiohiilianalyysia varten otettiin yhteensä viisi kappaletta, joista lopulta analyysiin Upsalan ajoituslaboratorioon lähetettiin kaksi kiviaidan perustuksiin liittyvää näytettä (ks. liite 18). Makrofossiilinäytteitä otettiin niin ikään viisi kappaletta. Kasvijäänneanalyysin teki HuK Mia Lempiäinen Turun yliopistosta (ks. liite 20). Edellä mainittujen lisäksi alueelta 1a löydetyistä ja mahdolliseen sekundäärihautaukseen liittyvistä eläimenkarvoista teetettiin analyysi Turun yliopiston jatko-opiskelija FM Heini Kirjavaisella (ks. liite 19). Kaivausten aikana otettiin myös joitakin laasti- ja tiilinäytteitä, jotka on luetteloitu Museoviraston Rakennushistorian osaston rakennusfragmenttikokoelmaan (ks. liite 10). Näin on menetelty myös kaivauksissa löydettyjen muotoiltujen kivien kanssa.

6.2. Löydöt kaivausalueilta 1a ja 1b

Suurin osa kaivausalueen 1a löydöistä liittyi kirkon paloon sekä tätä edeltäneisiin tai seuranneisiin rakennustöihin. Suurimpia löytöryhmiä olivat tasolasi sekä rautanaulat. Nauvoja alueelta 1a löydettiin yhteensä 24 kappaletta. Suurin osa rautanauloista liittyi ruuduissa 299-300/801 olleeseen luusikermään (H1). Tasolasin joukossa oli muutamia palasia sinistä tai sinertävää lasia (KM 2006083: 9, 10, 13, 18 ja 37). Pääosin tasolasi oli kuitenkin väriltään vihreää tai vihertävän ruskeaa. Osa paloista oli pahoin iridoitunut. Reunoiltaan nyrhittyjä paloja tasolasin joukossa oli kaivausalueella 1a numeroissa KM 2006083: 15, 19, 22, 41 ja 43. Lyijypuitteiden palasia löydettiin niin ikään muutamia (KM 2006083: 30, 44, 57 ja 58). Alueen 1a löydöistä hautauksiin eivät liittyneet harvat pullolasin palaset (KM 2006083: 8 ja 12), kun taas selkeitä hautauksiin liittyviä löytöjä olivat puolestaan kuparisekoitteisesta metallista tehdyt käärinliinaneulat (KM 2006083:4 ja 34). Löytöjen joukossa oli myös ihmis- ja eläinluuta (ks. liitteet 11 ja 17), joita ei luetteloitu KM-numeron alle.

Kaivausalueelta 1b tasolasia tuli luonnollisesti vähemmän kuin alueelta 1a. Pääosa tasolasista oli väriltään vihreää ja osa todella huonokuntoista. Sinistä tasolasia löydettiin vain kolme palaa (KM 2006083: 240). Pullolasia löydettiin kaivausalue 1b:ltä 1a:ta enemmän. Pullolasi (mm. KM 2006083: 89, 94, 152, 157 ja 160), fajanssi (mm. KM 2006083:72, 97, 107 ja 156), astialasi (KM 2006083: 68, 82, 98 ja 105) ja punasaviastian palaset (KM 2006083: 74, 144, 159, 165 ja 182) lienevät kulkeutuneet aivausalueelle täyttömaan mukana. Yksittäisistä

esineistä mainittakoon meripihkaesineen (piipun?) katkelma (KM 2006083: 78), tinaiset ja kupariset napit (KM 2006083: 133 ja 201) sekä luuneulan katkelma (KM 2006083: 223).

Kaivausalueen 1b löytöaineistossa runsaslukuisina esiintyivät myös rautaiset ja kupariset naulat, joita luetteloiitiin yli 30 kappaletta. Liitupiipun katkelmia löydettiin myös. Kaikki löytämämme liitupiipun pesien kappaleet (KM 2006083: 101, 143, 181, 214 ja 223) olivat vailla leimoja tai muita koristeluja. Piitä löydettiin ainoastaan kolme palaa (KM 2006083: 71, 195 ja 237). Löydöistä näyttävimpiä olivat yksi lasihelmen puolikas sekä kokonainen lasihelmi. Helmistä ensin mainittu (KM 2006083: 125) on muodoltaan pyöreä ja väriltään vihreä, jälkimmäinen (KM 2006083:129) puolestaan nelisivuinen ja tehty kirkkaasta lasista. Hautauksiin kaivausalueen 1b löytöaineistossa viitannevat sekaantuneista maakerroksista löydettyt käärinliinanneulat (KM 2006083: 196, 197, 239 ja 247), joita löydettiin yhteensä neljä kappaletta. Löytöjen joukossa oli myös muutamia palasia simpukankuorta (KM 2006083: 171, 179, 180 ja 244) sekä jonkin verran palanutta savea ja kuonaa. Myös kaivausalueelta 1b löydettiin ihmis- ja eläinluuta (ks. liitteet 11 ja 17), joita ei siis luetteloitu KM-numeron alle.

6.3. Löydöt kaivausalueelta 2

Kaiken kaikkiaan löytöjä saatiin kaivausalueelta 2 huomattavasti vähemmän kuin kaivausalueilta 1a ja 1b. Runslukuisin löytöryhmä kaivausalue 2:lla oli ihmis- ja eläinluu (ks. liitteet 11 ja 17), joita ei ole luetteloitu KM numeron alle. Löytöjen joukossa oli jonkin verran tasolasia, joka kaivausalue 2:lla oli suurelta osin kirkasta. Kaivausalueilla 1a ja 1b: hän löydetty tasolasi oli väriltään pääasiassa vihreää. Reunoiltaan nyrhittyjä kaivausalueen 2 tasolasin paloista oli ainoastaan kaksi kappaletta (KM 2006083:294 ja 315). Yleisiä löytöryhmiä olivat pullo- ja astialasi, fajanssi sekä posliini. Nauloja kaivausalue 2:lta luetteloiitiin ainoastaan kaksi kappaletta (KM 2006083: 313 ja 318). Yksittäisistä löydöistä mainitsemisen arvoisia ovat simpukan kuoren kappale (KM 2006083:319) sekä palaneen luun palanen (KM 2006083:320).

6.4. Rahalöydöt

Rahoja löydettiin kesän 2006 kaivauksissa yhteensä 15 kappaletta, joista 2/3 kaivausalueelta 1b. Rahoja näytettiin jälkityövaiheessa Kansallismuseon rahakammion tutkija Tuukka Talviolle, jonka arvioihin tämän kappaleen tiedot rahoista perustuvat. Kaikki löydettyt rahat luetteloiitiin Kansallismuseon Rahakammion kokoelmiin (ks. liite 8).

Rahoja löydettiin jokaiselta vuosisadalta aina 1400-luvulta 1900-luvulle saakka. Vanhin ja harvinaisin löytämistämme rahoista (KM/Rahakammio 2006036:8), tallinnalainen brakteaatti (Scherf), voidaan ajoittaa 1400-luvun alkuun vuosien 1400-1420 väliselle ajalle. 1400-luvulta ovat myös tallinnalainen penninki (KM/Rahakammio 2006036:12) (1422-1470) sekä tarttolainen, piispa Andreas Peperin ajalla (1468-1473) lyöty raha (KM/Rahakammio 2006036:10). Jälkimmäisessä on erotettavissa toisella puolella miekkakuvio kahden tähden välissä, mikä oli piispan tunnus sekä toisella puolella Tarton tunnuksen eli toistensa kanssa ristikkäin olevat miekka ja avain. 1400-luvun loppuun tai 1500-luvun alkuun ajoittuu puolestaan tallinnalainen, Wolter von Plettenbergin (1494-1535) ajalta oleva penninki (KM/Rahakammio 2006036:2). 1500-luvun ensimmäiselle puoliskolle voidaan ajoittaa Johannes IV Beyn (1528-1543) aikainen tarttolainen penninki (KM/Rahakammio 2006036:6). Huomionarvoista on, että kaikki neljä keskiajalle ajoitettavissa olevaa rahalöytöä ovat peräisin Suomenlahden eteläpuoliselta alueelta.

1600-luvulle ajoitettavissa olevia rahoja oli aineistossa kolme kappaletta. Edellisistä vanhin on vuodelta 1641 oleva ¼ ruotsalainen äyri (KM/Rahakammio 2006036:14). Kaksi muuta 1600-luvun rahaa ovat niin ikään peräisin Ruotsista. Molemmat näistä hyvin yleisesti tavatuista rahoista ovat 1/6 äyreja ja ne on valmistettu vuosina 1672 (KM/Rahakammio 2006036:15) ja 1673 (KM/Rahakammio 2006036:11). 1700-luvulle ajoittuvista rahalöydöistämme varhaisin on vuodelta 1719 oleva, niin ikään yleinen ruotsalainen Ulriikka Eleonooran kupariäyri (KM/Rahakammio 2006036:9). 1700-luvun ensimmäiselle puoliskolle ajoittuvat myös ruotsalainen Fredrik I:n aikainen raha (KM/Rahakammio 2006036:13) vuodelta 1725 ja venäläinen, puolen kopeekan arvoinen polushka (KM/Rahakammio 2006036:1) vuodelta 1731.

1800-luvun alkuun ajoittuu Kustaa IV Adolfin lyöttämä puoli killinkiä (KM/Rahakammio 2006036:5). 1800-luvun loppupuolen löytönä esiin saatiin puolestaan Aleksanteri II:n penni vuodelta 1876 (KM/Rahakammio 2006036:4). Ajallisesti nuorinta kerrostumaa rahalöytöjemme joukossa edustavat itsenäisen Suomen ajalta olevat 25 penniä vuodelta 1921 (KM/Rahakammio 2006036:7) sekä 20 markan kolikko vuodelta 1961 (KM/Rahakammio 2006036:3).

7. Yhteenveto

Kaivausalue 1a:lla mielenkiintoisimmiksi ilmiöiksi nousivat puolitoista metriä kirkon pohjoisseinästä pohjoiseen sijainnut rakenne (R133) sekä tämän ja kirkon seinän välissä olleet luut. Muualla maannos olikin erittäin sekaantunutta lukuisten alueella risteileviin kaapeleihin, johtoihin ja vesiputkiin liittyvien maankaivuutöiden johdosta. Puolikaaren muotoisen ja lounaiskoillis-suuntaisen, halkaisijaltaan enimmillään parikymmentä senttimetriä olevien kivien ja muutaman tiilen muotoisen rakenteen funktiota ei pystytty kaivausten aikana selvittämään. Rakenne jatkui kaivausalueemme reunojen ulkopuolelle niin koillisessa kuin lounaassakin. Kiviä ja tiiliä rakenteessa oli ainoastaan yhdessä kerroksessa, mutta on toki mahdollista, että niitä aiemmin on ollut useampia kerroksia. Näillä kohtaahan kirkon seinän vierustan vesieristystyöt olivat tuhonneet maannosta aina puolen metrin syvyyteen asti. Merkkejä useammista kuin yhdestä kivi- ja tiilikerrasta tai rakenteeseen liittyvistä laastikerroksista ei kuitenkaan havaittu.

Mistä kaivausalue 1a:n kivirakenteessa sitten voi olla kyse? Ainakaan kyseessä ei liene mistään suomalaisille harmaakivikirkkoille tyypillisestä rakenteellisesta ilmiöstä. Toisaalta kivi- ja tiilirivi ei vaikuttanut liittyvän myöskään kirkon seinänvierustan uudempaan, 1970-luvulla tehtyihin maankaivuu- ja kaapelitöihin. On kuitenkin mahdollista, että rakenteella on yhteys kohdalla kenties aiemmin suoritettuihin kirkon seinänvierustan vesieristys- tai muihin kaivuutöihin. Yksikön Y121 harmaa sormaa rajautuu sopivasti rakenteen ja kirkon seinän viereen ja saattaa olla jäännös 1970-lukua aiemmista kaivuutyöstä alueella. Kenties kivrivillä on haluttu merkitä tai tukea tätä seinänvierien kaivuualuetta. Selvää on kuitenkin, ettei rakenne ainakaan itse harmaakivikirkkoa vanhemmalta vaikuttanut. (ks. kartta 2)

Kaivausalueella 1a pääasiassa ruudun 299 / 801 alueella sijainneet kolme ihmiskalloa, luut ja alle yksivuotiaan lapsen jäännökset eivät liene alkuperäisellä hautausmaapikallaan. Pääkallot, luut ja pienen lapsen jäänteet tulivat suppeahkolta löytöalueelta, noin yhden neliömetrin kokoiselta alueelta. Luiden ympäristöstä löytyi rautanauvoja, joista osassa oli vielä kiinni puujäänteitä. Naulat ja puu saattaa olla peräisin puisesta laatikosta, jossa luut on mahdollisesti laskettu maahan. Luiden alkuperäisestä hautausmaapikasta voidaan tietenkin esittää vain arveluja, mutta yksi mahdollisuus on, että luut olisivat peräisin kirkon lattian alle tehdyistä

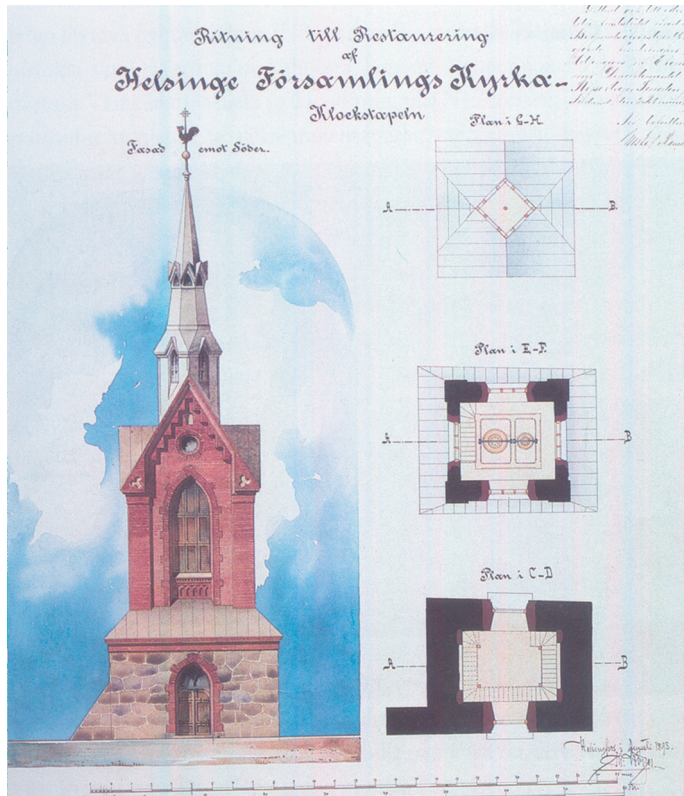
hautauksista. Kirkon lattian alle hautaaminen lopetettiin Pyhän Laurin kirkossa mahdollisesti jo 1760-luvun lopussa (Knapas 1994, 48), mutta viimeistään 1822 annetun kirkkoihin hautaamisen kieltävän keisarillisen asetuksen jälkeen. Joihinkin Suomen harmaakivikirkkoihin liittyy tietoja, joiden mukaan kirkon lattian alle haudattujen vainajien jäänteitä olisi jouduttu siirtämään hygieniahaittojen vuoksi. Tämän kaltaisesta tapahtumassa voi olla kyse myös Pyhän Laurin kirkon kolmen kallon ja muiden ihmisluiden kohdalla. Toinen mahdollinen ajankohta luiden siirtämiselle pois kirkon lattian alta voi olla myös 1870-luku, jolloin kirkon lattian alle asennettiin tuolloin uudenaikaiset kalorifeeriuunit. Asentamisen yhteydessä jouduttiin kirkon lattian alaisiin kerroksiin kajoamaan, ja ajalta onkin säilynyt muistitietoa, jonka mukaan kaikkialla lattian alla oli tavattu luurankoja. Toki on myös mahdollista, että kirkon seinän viereen ulkopuolelle asetetut ihmisjäännökset ovat peräisin jostakin muualta kuin kirkon lattian alaisista hautauksista.

Tyypillistä puolestaan kaivausalue 1b:lle oli se, että maannoksen koostumukseen ja kerroksellisuuteen olivat jättäneet jälkensä kirkkoon ja tapuliin liittyneet rakennustoimenpiteet, merkittävimpana 1890-luvulla sattuneen kirkon palon jälkeiset restaurointityöt. Rakennustoimenpiteet näkyivät maannoksessa sekä ohuina kerroksina, jotka koostuivat lähes kokonaan laastista että tiilenpalojen ja laastin esiintymisenä myös muissa kaivausalueen ylemmistä kerroksista.

Kaivausalueella 1b huomio kiinnittyi heti alkuun tapulin lounaiskulmasta kohti lounasta kulkevaan aluksi heikommin, mutta syvemmissä kerroksissa selkeänä erottuvaan kivirakenteeseen. Alemmissä kerroksissaan suurien, halkaisijaltaan 60-80 senttimetriä olevien kivien muodostama rakenne sijaitsee samalla kohtaa kuin mille vuodelta 1699 olevassa Kirkonkylän maanmittauskartassa on piirretty kirkkomaan kivinen aita (kuva 1). Kartalla aita kulkee kellotapulin lounaiskulmasta viistosti kohti lounasta, mikä sopii myös kuvaan löytämämme kivirakenteen sijainnista. Kartan kuvaaman kiviaidan sijainnin voidaan myös ajatella pitäneen ainakin pääosin paikkansa myös keskiajalla (Hiekkänen 2004, 27). On melko todennäköistä, että löytämämme kivirakenne on tämän 1600-luvun lopun kartassa esiintyvän ja jo mahdollisesti keskiaikaisen kiviaidan jäännös.

Kohdassa, missä kaivausalueen raja lounaassa tuli vastaan, jatkui kivirakenne yhä profiliin. Suorassa linjassa tästä kohdasta kohti lounasta näytti myös jatkuvan hieman yli metrin levyinen pitkänomainen alue, miltä kohden aluetta peittävä nurmikko oli palanut ympäröivää nurmea keltaisemmaksi. Tämä saattaa olla merkki kivirakenteen jatkumisesta edelleen kohti lounasta noin 4-5 metriä, mistä kohtaa se saattaisi kaartaa kohti etelää, mikäli kuivettuneemman nurmen alueen ajatellaan indikoivan maanalaisen kivirakenteen sijaintia (ks. kartta 1). Havainto on tietenkin epävarma, mutta saattaa olla avuksi suunniteltaessa kiviaidan perustusten tutkimusta jatkossa.

Aivan tapulin lounaiskulmassa, mistä kiviaita alkoi, oli suuria kiviä noin kahden metrin levyisellä ja puolitoista metriä pituisella alueella kaksi rinnakkain. Syy ilmiölle saattaa selittyä sillä, että vanhojen valokuvien perusteella paikalla on sijainnut tapulin lounaiskulmaa tukenut kivipilari. Kirkon ja tapulin tuhoisan, 1890-luvun alussa tapahtuneen palon jälkeisen restauroinnin yhteydessä pilari kuitenkin purettiin pois. Pilarin mittoja on vaikea hahmotella valokuvien perusteella, mutta onneksi siitä on säilynyt myös mittapiirroksia, jotka on laadittu heti tulipalon jälkeen (kuva 7). Kuvasta käy ilmi hyvin kivipilarin sijainti ja mittasuhteet. Vierekkäin aseteltujen suurten kivien kattama alue sijoittuu samaan kohtaan mittapiirrosten antaman pilarin sijaintikohdan kanssa.

Kuva 7. Vuoden 1883 tulipalon jälkeen laadittu suunnitelma- ja mittapiirros Pyhän Laurin kirkon kellotapulista. Huomaa lounaiskulman kivipilari. (Viljo 1994, 97 kuva 4)

Kaivausalueen 2 maakerrokset olivat sekaantuneita johtuen kirkon seinän vierustan vesieristystöistä ja kaapelikaivannoista. Kirkon seinän vieressä alkoi kuudenkymmen senttimetrin syvyydessä erottua halkaisijaltaan noin parikymmentä senttimetriä olevia kiviä, joiden koko ja kattama alue laajeni alaspäin kaivettaessa. Lopulta kivet peittivät koko kaivausalueen ja estivät näin ollen kaivamisen syvemmälle. Osa kivistä oli tuossa vaiheessa hyvinkin kookkaita, eikä kiviä pystytty käsivoimin poistamaan kaivausalueelta. Yksi selitys kiville voi piillä kirkon palon jälkeisissä restaurointitöissä. Tuolloin arkkitehti Theodor Höijer suunnitteli ja toteutti kirkon itäpäädyn tiilikoristelun. Länsipäädyssähän tiilikoristelu oli jo ennestään, mutta ennen paloa itäpääty oli ollut koristelematon (Viljo 1994, 90). On loogista, että tiilikoristelun upottaminen harmaakiviseen päätyyn onnistui ainoastaan sen jälkeen, kun kirkon päätykolmiosta olisi hakattu kiviä pois tiilikoristuksen vaatimalta tilavuudelta. Itäpäädyn maannoksessa tiheänä esiintynyt kivikerros saattaisi olla peräisin tämän kaltaisesta toimenpiteestä. Kiviä ei olisi kuljetettu pois, vaan ne olisivat saaneet jäädä kuta kuinkin siihen, mihin olivat pudonneetkin. Lopuksi kivien päälle olisi ajettu maata, mikä omalta osaltaan selittäisi itäpäädyn paksut ja sekoittuneet maakerrokset.

Kirkon itäpäädyn ikkunassa olleen ja 1893 tulipalossa tuhoutuneen lasimaalauksen palasia emme kaivausalue 2:lta löytäneet. Sen sijaan muuta tasolasia saatiin hyvinkin runsaasti. Ratkaisematta jäivät myös kysymykset koskien harmaakivikirkkoa vanhempia rakenteita sekä tapulirakennuksen ajoitusta ja mahdollista aiempaa käyttötarkoitusta. Kaivaukset Pyhän Laurin kirkolla saattavat jatkua lähivuosina. Alustava tutkimussuunnitelma esitellään kertomuksen liitteessä 15.

Vantaalla 22.12.2006

Kirsi Luoto

Liite 1. Mustavalkonegatiiviluettelo

Vantaa, Pyhän Laurin kirkko

Kirsi Luoto 2006

Päänro	AlanroPvm	Aihe	Kuvaaja	Suunnasta	Koko
125673:	1	21.7. Kaivausalue 1b, 5. taso:Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	2	21.7. Kaivausalue 1b, 5. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125673:	3	21.7. Kaivausalue 1a: 3 kalloa ja käsivarren luut ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125673:	4	24.7. Kaivausalue 2, 6. taso.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	5	25.7. Kaivausalue 1a: Naulojen sijainti luiden lähellä ruuduissa 309-313/797,5-801, yksikkö Y 133.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125673:	6	25.7. Kaivausalue 1b, 6. taso: Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	7	25.7. Kaivausalue 1b, 6. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125673:	8	26.7. Kaivausalue 1a: Rakenne 131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	9	26.7. Kaivausalue 2, pohjataso.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	10	26.7. Kaivausalue 1b, SW-profilin ruutu 316/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	11	26.7. Kaivausalue 1b, SW-profilin ruutu 315/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36

125673:	12	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilin ruutu 314/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	13	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilin ruutu 312,5/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	14	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilin ruutu 311,5/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	15	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilin ruutu 310/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	16	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilin ruutu 309/800.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	17	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilin ruutu 308/800.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	18	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilin ruutu 304,5-305,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	19	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilin ruutu 303,5-304,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	20	26.7.	Kaivausalue 1b, tapulin perustus ruudut 311,5-312/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	21	26.7.	Kaivausalue 1b, tapulin perustus ruudut 313-314,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	22	26.7.	Kaivausalue 1b, tapulin perustus ruudut 314,5-315,5/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	23	26.7.	Kaivausalue 1b, tapulin perustus ruudut 316-317,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	24	26.7.	Kaivausalue 1b, tapulin perustus ruudut 317-318,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125673:	25	27.7.	Kaivausalue 1a, kivi- ja tiilirakenne (R131) ruuduissa 29-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE	24x36

125673:	26	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilii ruutu 402/603.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	27	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilii ruutu 402/602-603.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	28	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilii ruutu 402/602.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	29	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilii ruutu 402/601.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	30	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilii ruutu 402/600.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	31	27.7.	Kaivausalue 2, kirkon perustusta ruutu 400/600.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125673:	32	28.7.	Kaivausalue 1a, 5. taso ruudut 299-301/800-801	Kirsi Luoto	N-NE	24x36
125673:	33	28.7.	Kaivausalue 1a, 6. taso ruudut 299-301/800-801	Kirsi Luoto	N-NE	24x36
125673:	34	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilii, ruutu 302/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125673:	35	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilii, ruutu 302/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125673:	36	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilii, ruutu 302/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125673:	37	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilii, ruutu 302/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125673:	38	28.7.	Kaivausalue 1a, kirkon perustukset, linja y = 800-802	Kalle Luoto	NW	24x36
125673:	39	28.7.	Kaivausalue 1b ennallistettuna.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	40	28.7.	Kaivausalue 1b ennallistettuna.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125673:	41	28.7.	Kaivausalue 1a ennallistettuna.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125673:	42	28.7.	Kaivausalue 2 ennallistettuna.	Kirsi Luoto	E	24x36

Liite 2. Diaposiitivuotelelo

Vantaa, Pyhän Laurin kirkko

Kirsi Luoto 2006

Päänro	AlanroPvm	Aihe	Kuvaaja	Suunnasta	Koko
125672:	1	2.7. Pyhän Laurin kirkko, yleiskuva.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	2	2.7. Kaivausalue 2, yleiskuva.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	3	2.7. Kaivausalueet 1a ja 1b, yleiskuva.	Kirsi Luoto	S	24x36
125672:	4	3.7. Kaivausalueet 1a ja 1b, pintataso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	5	3.7. Kaivausalue 2, pintataso.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	6	4.7. Kaivausalue 1b, 0-taso ruudut 311-313/800-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	7	4.7. Kaivausalue 1a ja 1b, 0-taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	8	5.7. Kaivausalue 2, 0-taso.Näkyvissä yksiköt Y21, Y201, Y202.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	9	5.7. Kaivausalue 1b, 1. krs. ruudut 320-321/800-801 Laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen kerros.	Kirsi Luoto	W	24x36
125672:	10	7.7. Kaivausalue 1b, 0-taso, ruudut 311,5-313,5/797,5-799.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	11	10.7. Kaivausalue 2, 1. taso. Näkyvissä yksiköt Y211, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	12	10.7. Kaivausalue 1b, 1. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	13	10.7. Kaivausalue 1b, 1. taso, ruudut 311,5-313,5/ 797,5-801, kivirakenne näkyvissä.	Kirsi Luoto	SW	24x36

125672:	14	10.7. Kaivausalue 1a, 1. taso. Näkyvissä yksiköt Y111, Y102 ja Y103.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	15	10.7. Kaivausalue 2, 2. taso. Näkyvissä yksiköt Y221, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	16	11.7. Kaivausalue 1b, 2. krs, ruudut 320-321/800-801 Laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen kerros.	Kirsi Luoto	W	24x36
125672:	17	11.7. Kaivausalue 1b, 2. krs, laastia ruuduissa 315-317/800-801.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	18	11.7. Työkuva: Tuuli Heinonen, Eeva Pettäy, Katja Kuura-maa, Jukka Palm, Andreas Koivisto ja Tiina Mikkänen.	Kirsi Luoto	-	24x36
125672:	19	12.7. Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	20	12.7. Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	21	12.7. Kaivausalue 1b, 2. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	22	12.7. Kaivausalue 1a, 2. taso. Näkyvissä yksiköt Y121 ja Y122	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	23	12.7. Kaivausalue 1a, 2. taso. Näkyvissä yksikkö Y123 sekä osa kaivausaluetta 1b.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	24	14.7. Kaivausalue 2, 3. taso. Näkyvissä R232, Y231, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	25	17.7. Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36

125672:	26	17.7. Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	27	17.7. Kaivausalue 1b, 3. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	28	18.7. Kaivausalue 2, 4. taso. Näkyvissä R232, Y231, Y212 ja Y202.	Kalle Luoto	NE	24x36
125672:	29	19.7. Kaivausalue 1a, 3. krs, kallo, naulat, karvat ja tiilikivirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE	24x36
125672:	30	19.7. Kaivausalue 1a, 3. krs, kallo, naulat ja karvat ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	31	19.7. Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kalle Luoto	SW	24x36
125672:	32	19.7. Kaivausalue 1b, 4. taso.	Kalle Luoto	NW	24x36
125673:	33	19.7. Kaivausalue 2, 5. taso, näkyvissä R232, Y231, Y241, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	34	21.7. Kaivausalue 1b, 5. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	35	21.7. Kaivausalue 1b, 5. taso.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	36	21.7. Kaivausalue 1a, 3. krs, 3 kalloa ja käsivarren luut ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	37	24.7. Kaivausalue 2, 6. taso, näkyvissä yksiköt Y241 ja Y261.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	38	25.7. Kaivausalue 1a, 3. krs, lantionluut ja alle 1-vuotiaan lapsen jäänteet ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW	24x36

125672:	39	25.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, naulojen sijainti luiden keskellä ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	40	25.7.	Kaivausalue 1b, 6. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	41	25.7.	Kaivausalue 1b, 6. taso	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	42	26.7.	Kaivausalue 1a, 3. taso, tiilikivirakenne ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	43	26.7.	Kaivausalue 2, pohjataso.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	44	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profiili, ruutu 316/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	45	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profiili, ruutu 315/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	46	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profiili, ruutu 314/800.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	47	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profiili, ruutu 311,5-312,5/797,5.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	48	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profiili, ruutu 310/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	49	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profiili, ruutu 309/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	50	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profiili, ruutu 308/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	51	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profiili, ruutu 303,5-304,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	52	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 311,5-312/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	53	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 313-314,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36

125672:	54	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 314,5-315,5/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	55	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 316-317,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	56	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 317-318,0/801.	Kirsi Luoto	SW	24x36
125672:	57	27.7.	Kaivausalue 1a, kivitiilirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE	24x36
125672:	58	27.7.	Kaivausalue 2, SW-profiili, ruudut 400-401/600.	Kirsi Luoto	NE	24x36
125672:	59	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profiili, ruudut 402/603-604.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125672:	60	28.7.	Kaivausalue 1a, kivitiilirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE	24x36
125672:	61	28.7.	Kaivausalue 1a, NW-profiili ruutu 301/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125672:	62	28.7.	Kaivausalue 1a, NW-profiili ruutu 300/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125672:	63	28.7.	Kaivausalue 1a, NW-profiili ruutu 299,5/802.	Kalle Luoto	SW	24x36
125672:	64	28.7.	Kaivausalue 1a, kirkon perustusta linjalla y = 800-802.	Kalle Luoto	NW	24x36
125672:	65	9.8.	Kaivausalue 1b ennallistettuna.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125672:	66	9.8.	Kaivausalueet 1a ja 1b ennallistettuna.	Kirsi Luoto	SE	24x36
125672:	67	9.8.	Kaivausalue 1a ennallistettuna.	Kirsi Luoto	NW	24x36
125672:	68	9.8.	Kaivausalue 2 ennallistettuna.	Kirsi Luoto	E	24x36

Liite 3. Luettelo digitaalisista kuvataallenteista

Vantaa, Pyhän Laurin kirkko

Kirsi Luoto 2006

Nro	Pvm	Aihe	Kuvaaja	Suunnasta
1	2.7.	Pyhän Laurin kirkko, yleiskuva.	Kirsi Luoto	NW
2	2.7.	Pyhän Laurin kirkko, yleiskuva.	Kirsi Luoto	NW
3	2.7.	Kaivausalue 2, yleiskuva.	Kirsi Luoto	NE
4	2.7.	Kaivausalueet 1a ja 1b, yleiskuva.	Kirsi Luoto	S
5	3.7.	Kaivausalueet 1a ja 1b, pintataso.	Kirsi Luoto	NW
6	3.7.	Kaivausalue 2, pintataso.	Kirsi Luoto	NE
7	4.7.	Kaivausalue 1b: Työkuva, 0-tasoa kaivetaan.	Kirsi Luoto	
8	4.7.	Kaivausalue 1b: Työkuva, 0-tasoa kaivetaan.	Kirsi Luoto	
9	4.7.	Kaivausalue 1b, 0-taso ruudut 311-313/800-801.	Kirsi Luoto	SW
10	4.7.	Kaivausalue 1a ja 1b, 0-taso.	Kirsi Luoto	NW
11	5.7.	Kaivausalue 2, 0-taso.Näkyvissä yksiköt Y21, Y201, Y202.	Kirsi Luoto	NE
12	5.7.	Kaivausalue 2, 0-taso.Näkyvissä yksiköt Y21, Y201, Y202.	Kirsi Luoto	NE
13	5.7.	Kaivausalue 1b, 1. krs. ruudut 320-321/800-801 Laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen kerros.	Kirsi Luoto	W

14	7.7.	Kaivausalue 1b, 0-taso, ruudut 311,5-313,5/797,5-799.	Kirsi Luoto	SW
15	10.7.	Kaivausalue 2, 1. taso. Näkyvissä yksiköt Y211, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE
16	10.7.	Kaivausalue 1b, 1. taso.	Kirsi Luoto	NW
17	10.7.	Kaivausalue 1b, 1. taso, ruudut 311,5-313,5/797,5-801, kivirakenne näkyvissä.	Kirsi Luoto	SW
18	10.7.	Kaivausalue 1a, 1. taso. Näkyvissä yksiköt Y111, Y102 ja Y103.	Kirsi Luoto	NW
19	10.7.	Kaivausalue 1b, 1. rahalöytö in situ.	Kirsi Luoto	
20	10.7.	1. rahalöytömmme.	Kirsi Luoto	
21	10.7.	1. rahalöytömmme.	Kirsi Luoto	
22	10.7.	Kaivausalue 2, 2. taso. Näkyvissä yksiköt Y221, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE
23	11.7.	Kaivausalue 1b, 2. krs, ruudut 320-321/800-801 Laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen kerros.	Kirsi Luoto	W
24	11.7.	Kaivausalue 1b, 2. krs, laastia ruuduissa 315-317/800-801.	Kirsi Luoto	NW
25	11.7.	2. rahalöytömmme in situ.	Kirsi Luoto	
26	11.7.	Työkuva: Tuuli Heinonen, Eeva Peltäy, Katja Kuura- maa, Jukka Palm, Andreas Koivisto ja Tiina Mikkanen.	Kirsi Luoto	-

27	12.7.	Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
28	12.7.	Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
29	12.7.	Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
30	12.7.	Kaivausalue 1b, 2. taso. Kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
31	12.7.	Kaivausalue 1b, 2. taso.	Kirsi Luoto	NW
32	12.7.	Kaivausalue 1a, 2. taso. Näkyvissä yksiköt Y121 ja Y122.	Kirsi Luoto	NW
33	12.7.	Kaivausalue 1a, 2. taso.	Kirsi Luoto	N
34	14.7.	Kaivausalue 1b, puuta kaivausalueen SE-osassa.	Kirsi Luoto	SE
35	14.7.	Kaivausalue 1b, 3. krs, ruudut 320-321/800-801 Laastin, palaneen kiven ja tiilen sekainen kerros.	Kirsi Luoto	W
36	14.7.	Kaivausalue 2, 3. taso. Näkyvissä R232, Y231, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE
37	17.7.	Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
38	17.7.	Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
39	17.7.	Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW

40	17.7.	Kaivausalue 1b, 3. taso.	Kirsi Luoto	NW
41	17.7.	Kaivausalue 1b, puuta 3. tasossa ruuduissa 307-310/800-801.	Kirsi Luoto	SE
42	18.7.	Kaivausalue 2, 5. taso. Näkyvissä R232, Y231, Y212 ja Y202.	Kalle Luoto	NE
43	19.7.	Kaivausalue 2, 5. taso, näkyvissä R232, Y231, Y241, Y212 ja Y202.	Kirsi Luoto	NE
44	19.7.	Kaivausalue1a, 3. krs, kallo, naulat, karvat ja tiilikivirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE
45	19.7.	Kaivausalue1a, 3. krs, kallo, naulat, karvat ja tiilikivirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE
46	19.7.	Kaivausalue1a, 3. krs, kallo, naulat ja karvat ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NW
47	19.7.	Kaivausalue1a, 3. krs, kallo, naulat ja karvat ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NW
48	19.7.	Kaivausalue 1b, 3. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kalle Luoto	SW
49	19.7.	Kaivausalue 1b, 4. taso.	Kalle Luoto	NW
50	19.7.	Kaivausalue 2, 6. taso.	Kirsi Luoto	NE
51	19.7.	Kaivausalue 2, 6. taso, rakennetta R232.	Kirsi Luoto	SE
52	19.7.	Kaivausalue 2, 6. taso, rakennetta R232.	Kirsi Luoto	SE
53	19.7.	Kaivausalue1a, 3. krs, kallo, naulat ja karvat ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NW

54	19.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, kallo, naulat ja karvat ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NW
55	21.7.	Kaivausalue 1b, 5. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
56	21.7.	Kaivausalue 1b, 5. taso.	Kirsi Luoto	SW
57	21.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, 3 kalloa ja käsivarren luut ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW
58	21.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, 3 kalloa ja käsivarren luut ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW
59	24.7.	Kaivausalue 2, pohjataso.	Kirsi Luoto	NE
60	24.7.	Kaivausalue 2, pohjataso, rakennetta R232.	Kirsi Luoto	SE
61	25.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, luita ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW
62	25.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, lantionluut ja alle 1-vuotiaan lapsen jäänteet ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW
63	25.7.	Kaivausalue 1a, 3. krs, lantionluut ja alle 1-vuotiaan lapsen jäänteet ruuduissa 299-300/801.	Kirsi Luoto	NW
64	25.7.	Kaivausalue 1b, 6. taso, kivirakenne ruuduissa 309-313/797,5-801.	Kirsi Luoto	SW
65	25.7.	Kaivausalue 1b, 6. taso	Kirsi Luoto	NW
66	26.7.	Kaivausalue 1a, 3. taso, tiilikivirakemne ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	NE
67	26.7.	Kaivausalue 2, pohjataso.	Kirsi Luoto	NE

68	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilili, ruutu 316/800.	Kirsi Luoto	NE
69	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilili, ruutu 315/800.	Kirsi Luoto	NE
70	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilili, ruutu 314/800.	Kirsi Luoto	NE
71	26.7.	Kaivausalue 1b, SW-profilili, ruutu 311,5-312,5/ 797,5.	Kirsi Luoto	NE
72	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilili, ruutu 310/801.	Kirsi Luoto	SW
73	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilili, ruutu 309/801.	Kirsi Luoto	SW
74	26.7.	Kaivausalue 1b, NE-profilili, ruutu 308/801.	Kirsi Luoto	SW
75	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profililia	Kirsi Luoto	SW
76	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profililia	Kirsi Luoto	SW
77	26.7.	Kaivausalue 1a, NE-profililia	Kirsi Luoto	SW
78	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 311,5-312/801.	Kirsi Luoto	SW
79	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 313-314,0/801.	Kirsi Luoto	SW
80	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 314,5-315,5/801.	Kirsi Luoto	SW
81	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 316-317,0/801.	Kirsi Luoto	SW
82	26.7.	Kaivausalue 1b tapulin perustus, ruudut 317-318,0/801.	Kirsi Luoto	SW

83	27.7.	Kaivausalue 1a, kivitiilirakenne R131 ruuduissa 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE
84	27.7.	Työkuva: Kaivausalue 1b, ennallistusta.	Kirsi Luoto	
85	27.7.	Kaivausalue 2, kirkon perustusta.	Kirsi Luoto	NE
86	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilia.	Kirsi Luoto	SE
87	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilia.	Kirsi Luoto	SE
88	27.7.	Kaivausalue 2, NW-profilia.	Kirsi Luoto	SE
89	28.7.	Kaivausalue 1a, ruudut 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE
90	28.7.	Kaivausalue 1a, ruudut 299-301/800-801.	Kirsi Luoto	N-NE
91	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilia.	Kirsi Luoto	SW
92	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilia.	Kirsi Luoto	SW
93	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilia.	Kirsi Luoto	SW
94	28.7.	Kaivausalue 1a, NE-profilia.	Kirsi Luoto	SW
95	28.7.	Kaivausalue 1a, kirkon perustuksia.	Kirsi Luoto	NW
96	8.8.	Kaivausalueet 1 ja 1b ennallistettuna.	Kirsi Luoto	SE
97	8.8.	Kaivausalue 1a ennallistettuna.	Kirsi Luoto	NW
98	8.8.	Kaivausalue 2 ennallistettuna.	Kirsi Luoto	E

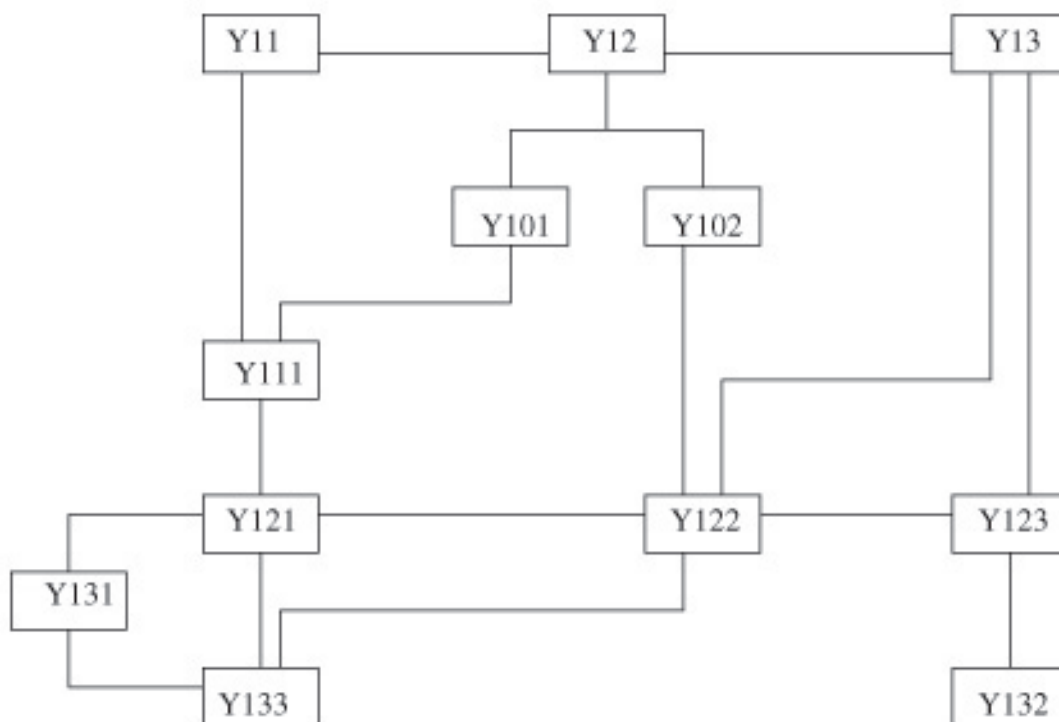
99	8.8.	Yleiskuva Pyhän Laurin kirkosta.	Kirsi Luoto	W
100	8.8.	Yleiskuva Pyhän Laurin kirkosta.	Kirsi Luoto	W
101	8.8.	Yleiskuva kellotapulista.	Kirsi Luoto	W

Liite 4. Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista
Kartat liitteenä nro 16.

Nro	Karttatyyppi	Alue/Taso	MK
1	Yleiskartta		1:250
2	Profilikartta	Alue 1a/koillisprofili ja kaakkoisprofili	1:20
3	Pintavaaituskartta	Alueet 1a ja 1b	1:50
4	Tasokartta	Alue 1a/ 0-taso	1:25
5	Tasokartta	Alue 1a/ 1. taso	1:25
6	Tasokartta	Alue 1a/ 2. taso	1:25
7	Tasokartta	Alue 1a/ 3. taso	1:25
8	Tasokartta	Alue 1a/ 4. taso	1:25
9	Tasokartta	Alue 1a/ 5. taso	1:25
10	Pohjakartta	Alue 1a/ 6. taso	1:25
11	Yksityiskohta	Alue 1a/ 4. krs, kallot	1:20
12	Profilikartta	Alue 1b/ lounaisprofili	1:20
13	Profilikartta	Alue 1b/ tapulin kivijalka	1:20
14.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 0-taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
14.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 0-taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
15.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 1. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
15.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 1. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
16.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 2. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
16.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 2. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25

17.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 3. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
17.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 3. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
18.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 4. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
18.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 4. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
19.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 5. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
19.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 5. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
20.1.	Tasokartta	Alue 1b/ 6. taso, ruudut 306-313/800-802.	1:25
20.2.	Tasokartta	Alue 1b/ 6. taso, ruudut 314-322/800-802.	1:25
21	Profilikartta	Alue 2/ luoteisprofili 1:20 ja lounaisprofili	
22	Tasokartta	Alue 2/ 0-taso 1:25	
23	Tasokartta	Alue 2/ 1. taso 1:25	
24	Tasokartta	Alue 2/ 2. taso 1:25	
25	Tasokartta	Alue 2/ 3. taso 1:25	
26	Tasokartta	Alue 2/ 4. taso 1:25	
27	Tasokartta	Alue 2/ 5. taso 1:25	
28	Tasokartta	Alue 2/ 6.taso 1:25	
29	Tasokartta	Alue 2/ 7. taso 1:25	

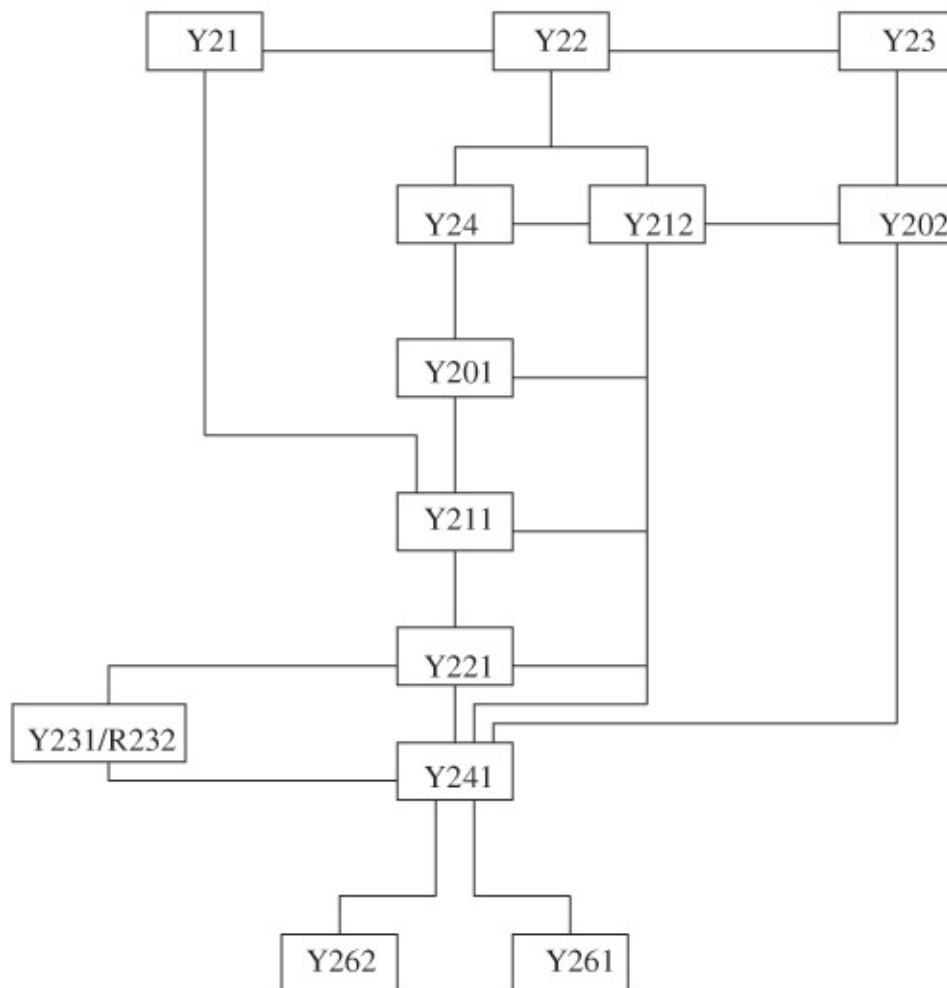
Liite 5. Matriisi, kaivausalue 1a

Kaivausalue 1a, yksikkökuvaukset:

Y11	Kirkon seinän vieressä oleva sepeli.
Y12	Turve
Y13	Kirkon ympäri kulkevan kävelytien pintasora.
Y101	Turpeen alla oleva ohut savikerros.
Y102	Mullan sekainen hiekka.
Y103	Tien pintasoran alla oleva harmaa hiekka.
Y111	Teollinen, savikerroksen (Y24) ja vesieristeiden (muovipressu, karhunvilla ja styroks-kerros) alla oleva hiekka.
Y121	Harmaa hiekka.
Y122	Sekaantunut ruskea hiekka.
Y123	Sekaantunut, saven ja noen sekainen hiekka.
R131	Kivistä ja tiilistä muodostuva, kirkon pohjoisseinän lähellä sijaitseva rakenne.
Y132	Sekaantunut, tummanruskea hiekka.
Y133	Savensekainen, ruskea hiekka.

Liite 6. Matriisi, kaivausalue 2

Kaivausalue 2, yksikkökuvaukset:

Y21	Kirkon seinän vieressä oleva sepeli.
Y22	Turve
Y23	Kirkon ympäri kulkevan kävelytien pintasora.
Y24	Turpeen alla oleva ohut savikerros.
Y201	Mullan sekainen hiekka.
Y202	Tien pintasoran alla oleva harmaa hiekka.
Y211	Teollinen, savikerroksen (Y24) ja vesieristeiden (muovipressu, karhunvilla ja styroks-kerros) alla oleva hiekka.
Y212	Sekaantunut, savensekainen harmaa hiekka.
Y221	Sekaantunut, harmaanruskea hiekka.

- Y231/R232 Kova, vaalea hiekka/kiveys, joka ylemmissä tasoissa tuli esiin aivan kirkon itäseinän vierestä, mutta joka alemmissä tasoissa peitti koko kaivausalueen.
- Y241 Tummanruskea, laastin sekainen hiekka.
- Y261 Laastin sekainen savi.
- Y262 Savi.

Vantaa Pyhän Laurin Kirkko 2006 Löytöluettelo

Liite 7

Kirsi Luoto

KM 2006083:1-320

<i>KM</i>	<i>Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083	1	1A	Y12	300	800		Kuona			2	67x45 & 38x23mm	49,6	
2006083	2	1A	Y102	301	800		Fajanssi	Astia	Palanut? Valkoinen ja tummanharmaa.	1	13x10mm	0,1	
2006083	3	1A	Y103	305	801		Lasi	Ikkuna	Kirkas, hilseilevä.	1	12x10mm	0,1	
2006083	4	1A	Y103	305	801		Kupariseos	Neula	Käärinliinaneula? Toisessa päässä nuppi.	1	59mm	0,3	
2006083	5	1A	Y103				Punasavi	Astia	Profiloitu reunapala, sisäpinnassa aaltoilevaa valkoista viivaa punaisella pohjalla. Lasitetta hieman säilynyt sisäpinnalla. Ulkopinta osittain	1	47x45x5mm	16,8	
2006083	6	1A	Y111	299,5	801		Lasi	Ikkuna	Vihreää, röpelöinen pinta. Toinen pajoista hilseilevä.	2	44x28x3 & 53x10x2mm	6,5	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>					
2006083	7	1A	Y111	300	801	Lasi	Ikkuna	Palanut, vaalean harmaa, hiukan vääntynyt.	1	20x15x1mm	0,5		
2006083	8	1A	Y121	299,70	800,95	19,66	Lasi	Pullo	Pullonkaula, vihreä, röpelöinen pinta.	1	48x31x2mm	22,3	Samaa kuin nrot 12, 21 ja 49?
2006083	9	1A	Y121	299,68	800,90	19,66	Lasi	Ikkuna	Sinertävä, irisoitunut ja hilseilevä.	1	17x13x1mm	0,5	
2006083	10	1A	Y121	299,85	800,96	19,56	Lasi	Ikkuna	Sinertävä, ohut.	1	22x13x0,5mm	0,2	
2006083	11	1A	Y121	299,96	800,82	19,59	Lasi	Ikkuna	Palanut, sinertävä, hilseilevä.	2	20x12x0,5 & 14x9x0,5mm	0,2	
2006083	12	1A	Y121	299	800		Lasi	Pullo	Vihreä, röpelöinen pinta.	1	34x21x2mm	3	Samaa kuin nrot 8, 21 ja 49?
2006083	13	1A	Y121	299	800		Lasi	Ikkuna	Sininen.	1	32x21x2mm	3,2	
2006083	14	1A	Y121	299	800		Lasi	Ikkuna	Vaalean vihreää, osa röpelöpintaisia ja osa hilseileviä.	19	Suurin 49x23x1mm	18,1	
2006083	15	1A	Y121	299	801		Lasi	Ikkuna	Reuna nyrhitty, vihreä, hilseilevä.	1	22x22x1mm	0,9	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>			
2006083 16	1A	Y121	299	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, hilseilevää.	26 Suurin 75x31x2mm	19	
2006083 17	1A	Y121	299	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, osassa röpelöinen pinta.	33 Suurin 43x34x1mm	22,8	
2006083 18	1A	Y121	300	800	Lasi	Ikkuna	Sininen	1 25x13x1mm	0,8	
2006083 19	1A	Y121	300	800	Lasi	Ikkuna	Reuna nyrhitty, vihertävä.	3 Suurin 40x37x1,5mm	9,7	
2006083 20	1A	Y121	300	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osassa röpelöinen pinta.	141 Suurin 41x39x2mm	94,7	
2006083 21	1A	Y121	300	801	Lasi	Pullo	Vihreä, röpelöinen pinta.	1 28x11x2mm	1,1 Samaa kuin nrot 8, 12 ja 49?	
2006083 22	1A	Y121	300	801	Lasi	Ikkuna	Reuna nyrhitty, vihertävä.	8 Suurin 32x21x2mm	12,7	
2006083 23	1A	Y121	300	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osassa röpelöinen pinta	63 Suurin 63x40x2mm	57	
2006083 24	1A	Y121	300	801	Rauta	Naula		2 16x37 & 11x41mm	11,2	
2006083 25	1A	Y122	301,15	801,75	19,30	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut.	1 35x21x2mm	2

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>
2006083 26	1A	Y122	301 801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, hilseilevä.	6 Suurin 54x22x2mm 13,5
2006083 27	1A	Y122	302 800	Lasi	Pullo	Kaareva, vihertävä, hilseilevä.	1 38x16x2mm 2
2006083 28	1A	Y122	302,70 801,15	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut.	1 28x17x2mm 1
2006083 29	1A	Y122	302 801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osa irisoitunutta ja hilseilee.	6 Suurin 35x24x2mm 7,6
2006083 30	1A	Y122	302 801	Lyijy	Puite		1 30x6x0,2mm 1,6
2006083 31	1A	Y123	303 801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut ja hilseilevä.	9 Suurin 35x20x2mm 12,2
2006083 32	1A	Y123	303 801	Rauta	Naula		2 24x88 & 18x48mm 38,4
2006083 33	1A	Y123	304 801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä	1 18x15x1mm 0,6
2006083 34	1A	Y123	304 801	Kupariseos	Neula	Kääriiniineula? Toisessa päässä nuppi.	1 40mm 0,6
2006083 35	1A	Y133	299 800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osa röpelöpintaista ja hilseilee.	4 19x16x0,5mm 0,9

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>		
2006083 36	1A	Y133	299	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osa röpelöpintaista ja hilseilee.	28 Suurin 42x28x3mm	16,3	
2006083 37	1A	Y133	300	800	Lasi	Ikkuna	Sininen	1 17x8x1mm	0,1	
2006083 38	1A	Y133	300	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osa röpelöpintaista ja hilseilee.	55 Suurin 44x27x2mm	39,7	
2006083 39	1A	Y133	300	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, osa röpelöpintaista ja hilseilee.	37 Suurin 45x24x2mm	31,7	
2006083 40	1A	Y133	300	801	Rauta	Naula		1 16x51mm	18,3	
2006083 41	1A	Y121	299,68	801,00	19,61	Lasi	Ikkuna	Reuna nyrhitty, vihertävä.	1 65x40x2mm	9,4
2006083 42	1A	Y121	299,75	801,68	19,57	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1 35x20x2mm	1,7
2006083 43	1A	Y121	299,90	801,10	19,62	Lasi	Ikkuna	Nyrhitty reuna. Vihertävä, röpelöpintainen, hilseilevä.	1 28x17x2mm	1,5
2006083 44	1A	Y121	299,70	801,25	19,50	Lyijy	Puite	1 29x9x3mm	2	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>					
2006083 45	1A	Y121	H1	299,50	801,20	19,53	Rauta	Naula	1	18x25mm	6,7	
2006083 46	1A	Y121	H1	299,80	801,10	19,56	Rauta	Naula	1	24x37mm	18,9	Kuva 7, naula 2 E.
2006083 47	1A	Y121	H1	299,80	801,65	19,58	Rauta	Naula	1	16x46mm	5,5	Kuva 2, naula 1.
2006083 48	1A	Y121	H1	299,97	801,20	19,60	Rauta	Naula	1	14x39mm	10,9	Kuva 2, naula 2.
2006083 49	1A	Y121	H1	299	801		Lasi	Pullo	1	44x17x2mm	3,5	Samaa kuin mrot 8, 12 ja 21?
2006083 50	1A	Y121	H1	299	801		Lasi	Ikkuna	22	Suurin 49x25x1mm	14,8	
2006083 51	1A	Y121	H1	299	801	19,68	Rauta	Naula	3	16x39 & 16x20 & 16x52mm	47	Lunun päältä. Kuva 6, naula 2a-b.
2006083 52	1A	Y121	H1	299	801	19,65	Rauta	Naula	2	13x67mm & 34mm	10,8	Kuva 6, naula 1a-b.
2006083 53	1A	Y121	H1	299	801		Rauta	Naula	3	16x60 & 15x40 & 16x28mm	36,8	Naulat lantion vierestä.
2006083 54	1A	Y121	H1	299	801		Rauta	Naula	1	13x32mm	17,3	Naula lapsen luun alta.

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>				
2006083 55	1A	Y121	H1	299	801	Rauta	Naula	1	25x28mm	14,5	Kallo A:n alta.
2006083 56	1A	Y121	H1	300,00	801,40	19,56	Rauta	Naula	1	13x62mm	14,9
2006083 57	1A	Y133	H1	299,70	801,30	19,50	Lyijy	Puite	1	29x9x4mm	2
2006083 58	1A	Y133	H1	299	801	Lyijy	Puite	4	Suurin 24x9x4mm	6,7	
2006083 59	1A	Y133	H1	299	801	Rauta	Naula	1	15x89mm	19,1	Lantion alta.
2006083 60	1A	Y133	H1	299	801	Rauta	Naula	4	Kannalliset 19x126 & 19x90mm	62,8	Kahdesta naulasta puuttuu kanta.
2006083 61	1B	Pinta		312	797	Rauta	Naula	1	27x90mm	73,5	Massiivinen, paksu kanta..
2006083 62	1B	Pinta		312	798	Rauta	Naula	1	13x122mm	16,8	
2006083 63	1B	Pinta		312	800	Lasi	Ikkuna	1	45x26x2mm	2,5	Vihertävä, iridisoitunut.
2006083 64	1B	Pinta		313	798	Lasi	Ikkuna	2	21x11x1 & 14x13x1mm	0,9	Vihertävä, iridisoitunut, hilseilevä.
2006083 65	1B	Pinta		313	799	Lasi	Ikkuna	1	21x12x1	0,5	Vihertävä, iridisoitunut.

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>	
2006083 66	1B	Pinta	315	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut, hilseilevä.	1 46x28x1mm	1,9
2006083 67	1B	Pinta	316	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut, hilseilevä.	4 Suurin 12x10x1mm	0,6
2006083 68	1B	Pinta	317	800	Lasi	Astia	Kirkas, palanut? ja vääntynyt.	1 22x19x2mm	1,1
2006083 69	1B	Pinta	317	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut, hilseilevä.	2 26x11x1 & 19x18x1mm	1,2
2006083 70	1B	Pinta	318	800	Ljyij	Kuona		1 35x27x17mm	25,4
2006083 71	1B	krs.1	306	800	Kivi	Pii	Ruskea, läpikuultava.	1 16x13x6mm	1,5
2006083 72	1B	krs.1	306	801	Fajanssi	Astia	Hiukan sinistä lehtikoristelua näkyvissä.	1 13x11x4mm	0,4
2006083 73	1B	krs.1	306	801	Lasi	Ikkuna	Kirkas, hiukan irisoitunut.	1 19x7x1mm	0,2
2006083 74	1B	krs.1	307	801	Punasavi	Astia	Reunapala, huokoinen, ei lasitetta.	1 25x17x8mm	4,1

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>
2006083 75 1B	krs.1	307	801	Rauta Naula		1 17x30mm	6,8
2006083 76 1B	krs.1	308	801	Lasi	Rusahtava, muodoton.	1 16x14x13mm	2,1
2006083 77 1B	krs.1	308	801	Kupariseos Naula	Pelkkä varsi, kanta puuttuu.	1 30mm	0,6
2006083 78 1B	krs.1	309,15	801,40	20,01 Meripihka Esineen katkelma	Läpileikkaukseltaan soikea, keltaoranssi, reikä keskellä, haljennut.	1 32x15x8mm	2,7
2006083 79 1B	krs.1	309	801	Lasi	Ruskehtava, muodoton.	1 24x21x16mm	4,3
2006083 80 1B	krs.1	309	801	Kupariseos Naula		2 6x39 & 6x26mm	2,1
2006083 81 1B	krs.1	309	801	Muovi Nappi	Ruskea, pyöreä, keskellä neljä	1 Halkaisija 30mm	2,4
2006083 82 1B	krs.1	310	800	Lasi Astia	Ruskehtava, irisoitunut, hilseilevä.	2 30x15x1,5 & 16x10x1,5mm	1,7
2006083 83 1B	krs.1	310	800	Kupariseos Naula		1 6x37mm	1,4
2006083 84 1B	krs.1	310	800	Rauta Naula		1 20x105mm	17,3

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083	85	1B	krs.1	310	801	Lasi	Astia	Yksi kirkas ja kaksi vihertävää palaa.	3	Suurin 24x13x2mm	2,9	
2006083	86	1B	krs.1	310	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	1	29x16x2mm	2,2	
2006083	87	1B	krs.1	310	801	Kupariseos	Naula		2	6x26 & 6x24mm	1,8	
2006083	88	1B	krs.1	311,5	798	Rauta	Naula		1	15x98mm	25,2	
2006083	89	1B	krs.1	312	799	Lasi	Pullo	Ruskea, pullon suu.	1	55x28x2mm	25,1	
2006083	90	1B	krs.1	312	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, iridisoitunut.	1	21x11x1,5mm	0,9	
2006083	91	1B	krs.1	312	801		Kuona	Muovimaista.	1	46x37x25mm	19,6	
2006083	92	1B	krs.1	313	798	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, iridisoitunut, hilseilee.	2	16x11x1 & 12x9x1mm	0,7	
2006083	93	1B	krs.1	313	798	Kupariseos	Naula		1	6x38mm	1,6	
2006083	94	1B	krs.1	313	799	Lasi	Pullo	Kirkas, hiukan vihertävä. Havaittavissa osia tekstistä: Mineralwatten, Anstalt,	1	71x48x2mm	27,2	Samaa kuin nro 157.

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083	95	1B	krs.1	313	800	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa liitupiipun varresta, ei koristelua.	1	30x8mm	3	
2006083	96	1B	krs.1	313	800	Punasavi	Kaakeli	Sisäpuolella säilynyt väritöntä	1	33x20x5mm	4,4	
2006083	97	1B	krs.1	313	800	Fajanssi	Astia	Kaikki palaset sopivat yhteen. Reunalla sinistä lehtiaiheista koristelua.	9	Kootuna 73x24x13mm	21,3	
2006083	98	1B	krs.1	313	800	Lasi	Astia	Kirkas, ohut valkoinen pinta (palon seurauksena?), pyöreä reuna.	1	24x10x2mm	1,1	
2006083	99	1B	krs.1	313	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut, hilseilevä.	2	21x13x1 & 20x9x1 mm	0,9	
2006083	100	1B	krs.1	313	800	Kupariseos	Naula		1	6x26mm	0,9	
2006083	101	1B	krs.1	314	800	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Osa liitupiipun pesästä. Sisäpinta osittain hiiltynyt. Ei koristelua.	1	24x17x2mm	1,1	

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 102	1B	krs.1	314	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunutta, hilseilevää.	3	Suurin 23x18x1mm	1,3	
2006083 103	1B	krs.1	314	800	Rauta	Naula		1	23x43mm	12,7	
2006083 104	1B	krs.1	314	801	Rauta	Levy	Aivan pyöreä ja sileä rautalevy.	1	Halkaisija 24mm	3,2	
2006083 105	1B	krs.1	315	800	Lasi	Astia	Kirkas, palanut ja vääntynyt.	1	19x16x2mm	0,9	
2006083 106	1B	krs.1	315	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunutta ja hilseilevää.	10	Suurin 44x23x1mm	6,6	
2006083 107	1B	krs.1	316	800	Fajanssi	Astia	Sisäpinnassa valkoista lasitetta.	1	20x15x2mm	1	
2006083 108	1B	krs.1	316	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunutta ja hilseilevää.	9	Suurin 24x17x1mm	3,2	
2006083 109	1B	krs.1	316	800	Rauta	Naula	Neliskulmainen kanta.	1	14x22mm	4,7	
2006083 110	1B	krs.1	316	800	Savi		Palanut savi.	1	20x14x9mm	2	
2006083 111	1B	krs.1	317	801	Rauta	Naula		1	24x39mm	16,1	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083 112	1B	318	801	Fajanssi Astia	Molemmilla puolilla säilynyt valkoista lasitetta.	1 18x9x2mm	0,5	
2006083 113	1B	318	801	Kupariseos Naula		1 6x38mm	1,3	
2006083 114	1B	319	801	Fajanssi Astia	Molemmilla puolilla säilynyt valkoista lasitetta.	1 33x23x2mm	2	
2006083 115	1B	319	801	Savi	Palanut savi.	2 22x10x6mm	2,2	
2006083 116	1B	320	801	Kuona		1 30x21x15mm	7,8	
2006083 117	1B	320	801	Savi	Palanut savi, ulkopinta naarmuinen ja vaalea.	2 26x17x4 & 17x15x2mm	1,5	
2006083 118	1B	321	801	Savi	Palanut savi.	2 19x15x13 & 15x14x8mm	2,3	
2006083 119	1B	306	800	Fajanssi Astia	Toisessa pinnassa valkoista lasitetta.	1 10x7x3mm	0,2	
2006083 120	1B	307	801	Lasi Ikkuna	Vihertävä, joukossa kaksi kirjasta palaa. Iridisoitunutta ja hilseilevää.	7 Suurin 21x13x2mm	2,8	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083 121	1B	307	801	Lasi	Ikkuuna	Paksu ikkunalasi? Kirkas, hiukan vihertävä. Toinen pinta irisoitunut ja hilseilee.	1 34x30x6mm	9
2006083 122	1B	307	801	Luu	Esineen katkelma		1 14x4x1mm	0,1
2006083 123	1B	308	800	Lasi	Ikkuuna	Vihertävä, hiukan irisoitunut.	1 18x8x1mm	0,1
2006083 124	1B	308	801	Lasi	Ikkuuna	Vihertävä, irisoitunutta jahilseilevää.	6 Suurin 23x12x2mm	2,3
2006083 125	1B	308,06	801,71	19,88	Lasi	Helmi	1 Halkaisija 6mm	0,1
2006083 126	1B	308	801	Lasi		Muodottomia. Vihreä, rusahtava ja kirkas pala.	3 Suurin 22x20x12mm	7,1
2006083 127	1B	309	800	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa liitupiipun varrtta, ei koristelua.	1 10x10mm	1,1
2006083 128	1B	309	800	Lasi	Ikkuuna	Vihertävää, joukossa yksi kirkas pala. Irisoitunutta ja	10 Suurin 31x18x1,5mm	8,2

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 129	1B	1B	krs.2	309,20	801,80	19,89	Lasi	Helmi	Kirkas, nelikulmainen läpiheikkaukseltaan.	1	6x5x5mm	0,3	
2006083 130	1B	1B	krs.2	309	801		Lasi	Ikkuna	Vihertävä ja kirkas. Iridisoitunutta ja hilseilevää.	14	Suurin 25x19x1,5mm	5,5	
2006083 131	1B	1B	krs.2	309	801		Lasi		Muodottomia. Ruskehtavia, kirkkaita ja vihreä.	10	Suurin 18x14x11mm	18,2	
2006083 132	1B	1B	krs.2	310	800		Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1	26x10mm	3,6	Samaa kuin nro 136.
2006083 133	1B	1B	krs.2	310	800		Tina	Nappi	Pyöreä, keskellä kupura, takapuolella lenksu.	1	Halkaisija 13mm	1,5	
2006083 134	1B	1B	krs.2	310	800		Lasi	Ikkuna	Vihertävää, osa iridisoitunutta ja hilseilee.	18	Suurin 60x24x1mm	14,7	
2006083 135	1B	1B	krs.2	310	800			Kuona		1	17x11x7mm	1,5	
2006083 136	1B	1B	krs.2	310	800		Rauta	Naula	Hevosenkengännaula a.	1	12x6x32mm	3,7	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>				
2006083 137	1B	krs.2	310	801	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1 28x10mm	3,2	Samaa kuin nro 132.	
2006083 138	1B	krs.2	310	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä ja kirkas. Iridisoitunutta ja hilseilevää.	3 Suurin 22x21x1mm	2,2		
2006083 139	1B	krs.2	310	801	Lasi		Muodottomia, ruskehtavia.	3 Suurin 24x18x14mm	9,3		
2006083 140	1B	krs.2	311,5	799	Rauta	Naula		1 22x159mm	91,3		
2006083 141	1B	krs.2	311	801		Kuona	Kuonaantunutta laastia?	2 20x18x13 & 20x13x10mm	6,6		
2006083 142	1B	krs.2	312,70	798,45	20,17	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa liitupiipun vartta. Hiiltynyt, katkennut juuri pesän kohdalla. Ei leimoja tai koristelua.	1 61x9mm	6	Samaa kuin nro 143.
2006083 143	1B	krs.2	312,63	798,60	20,19	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Liitupiipun pesän osia. Kaikki osat sopivat yhteen. Sisäpinnat hiiltyneitä, ulkopinnat osittain hiiltyneitä. Ei leimoja tai koristelua.	5 Suurin 27x11x2mm	3,8	Samaa kuin nro 142.

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>			
2006083 144	1B	krs.2	312	798	Punasavi	Astia	Osa pientä astiaa? Ulkopinta vaaleitu liitusavella.	1 32x18x7mm	5,1	Samaa kuin nro 182.
2006083 145	1B	krs.2	312	798	Fajanssi	Astia	Kolme pala,jokaisessa valkoista lasitetta. Yksi pohjapala.	3 Suurin 16x13x2mm	0,8	
2006083 146	1B	krs.2	312	798	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, irisoitunutta.	2 17x7x2 & 19x7x2mm	0,6	
2006083 147	1B	krs.2	312	799	Lasi	Ikkuna	Kirkas, yksi pala irisoitunut ja hilseilee.	4 Suurin 30x16x2mm	3,9	
2006083 148	1B	krs.2	312	799	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, reunapala.	1 14x10x2mm	0,5	
2006083 149	1B	krs.2	312	800	Lasi	Ikkuna	Kirkas, yksi pala irisoitunut ja hilseilee.	3 Suurin 30x20x2	3,6	
2006083 150	1B	krs.2	312	801	Fajanssi	Astia	Molemmilla puolilla kermanväristä lasitetta.	1 24x18x4mm	1,6	
2006083 151	1B	krs.2	313	798	Fajanssi	Astia	Molemmilla puolilla valkoista lasitetta.	1 16x7x4mm	0,5	

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 152	1B	1B	313	798	Lasi	Pullo	Ruskehtava.	1	29x19x3mm	3	
2006083 153	1B	1B	313	798	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut, hilseilevää.	2	23x22x1 & 17x12x1mm	1,5	
2006083 154	1B	1B	313	798	Rauta	Naula	Neliskulmainen kanta.	1	16x86mm	17,6	
2006083 155	1B	1B	313	799	Punasavi	Kaakeli	Kaksi palaa kaakelista?, sopivat yhteen. Ei lasitetta, toisessa pinnassa naarmuja.	2	Yhdessä 31x25x7mm	5,2	
2006083 156	1B	1B	313	799	Fajanssi	Astia	Värikästä kukkakoristelua sisäpinnalla, ulkopinta valkoinen. Palaset sopivat yhteen.	3	Yhdessä 28x21x3mm	2,3	
2006083 157	1B	1B	313	799	Lasi	Pullo	Osia mineraalivesipullosta . Kaksi palaa sopivat yhteen	3	Suurin 44x20x5mm	8,7	Samaa kuin nro 94.
2006083 158	1B	1B	313	799	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, iridisoitunutta ja hilseilevää.	5	Suurin 28x15x1mm	3,1	

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 159	1B	kr.s.2	313,46	800,90		Punasavi	Astia	Sisäpinnalla hiukan vihreän ruskehtavaa lyijylasitetta.	1	47x30x6mm	11,4
2006083 160	1B	kr.s.2	313,95	800,10	20,18	Lasi	Pullo	Vihertävä pullon kaula. Iridisoitunut ja hilseilevä.	1	46x21x3mm	22,8
2006083 161	1B	kr.s.2	313	800		Piitavara?	Astia	Ulkopinnalla jälkiä lasituksesta (vaaleanruskeita pilkkuja).	1	31x16x7mm	5
2006083 162	1B	kr.s.2	313	800		Fajanssi	Astia	Paloja ainakin kahdesta eri astiasta. Toisessa vaaleansinisistä- ja toisessa tummansinisistä kukkakoristelua valkoisella pohjalla.	6	Suurin 54x25x5mm	10,1
2006083 163	1B	kr.s.2	313	800		Lasi	Ikkuna	Vihertävä, iridisoitunutta ja hilseilevää.	5	31x9x2mm	2,2
2006083 164	1B	kr.s.2	313	800		Rauta	Naula	Hevosenkengännaula a.	1	10x6x27mm	4,2
2006083 165	1B	kr.s.2	313	801		Punasavi	Astia	Sisäpinnalla vihreän ruskehtavaa lyijylasitetta.	1	29x24x6mm	4,1

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083	166	1B	313	801	801	Fajanssi	Astia	Molemmilla pinoilla valkoista lasitetta.	1	24x5x4mm	0,5	
2006083	167	1B	313	801	801	Lasi	Ikkuna	Kirkas ja vihertävä, iridoitunutta.	2	16x16x1 & 21x6x1,5mm	1	
2006083	168	1B	313	801	801	Rauta	Neula	Resentin oloinen nuppineula.	1	26mm	0,1	
2006083	169	1B	313	801	801	Rauta	Naula	Hevosenkengännäul a.	1	12x6x39mm	7,5	
2006083	170	1B	313	801	801	Rauta	Naula		2	9x104 & 7x64mm	26,6	
2006083	171	1B	314,25	800,40	20,21	Simpukka		Simpukan kuori.	1	25x16x0,1mm	0,8	
2006083	172	1B	314	800	800	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Osa liitupiipun pesää. Ei leimoja tai koristelua.	1	24x16x3mm	1,1	
2006083	173	1B	314	800	800	Posliini	Astia	Sisäpinnassa sinistä koristelua valkoisella pohjalla, ulkopinta valkoinen.	1	18x14x1mm	0,4	
2006083	174	1B	314	800	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävää.	2	16x7x1 & 22x3x1,5mm	0,7	
2006083	175	1B	314	800	800	Savi		Palanut savi.	1	31x20x6mm	2,3	

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 176	1B	1B	314	801	801	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa liitupiipun vartta. Ei leimoja tai koristelua.	1	34x10mm	4,5	
2006083 177	1B	1B	314	801	801	Punasavi	Kaakeli	Kaakelin osa? Ei lasitetta.	1	34x23x7mm	5,1	
2006083 178	1B	1B	314	801	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	1	15x13x1mm	0,5	
2006083 179	1B	1B	314	801	801	Simpukka	Simpukka	Simpukan kuori.	2	21x15x0,1 & 8x7x0,1mm	1,2	
2006083 180	1B	1B	315,50	800,82	20,17	Simpukka	Simpukka	Simpukan kuori.	1	36x20x2mm	3	
2006083 181	1B	1B	315	800	800	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Sisäpinta hiiltynyt. Ei koristelua tai leimoja.	1	23x18x2,5mm	1,3	
2006083 182	1B	1B	315	800	800	Punasavi	Astia	Osa pientä astiaa? Ulkopinta vaillettu liitusavella.	1	23x20x7mm	4	Samaa kuin nro 144.
2006083 183	1B	1B	317	800	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut, hilseilee.	1	21x4x1mm	0,2	
2006083 184	1B	1B	317	801	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	2	12x7x1 & 10x7x1mm	0,3	
2006083 185	1B	1B	318	801	801	Fajanssi	Astia	Molemmilla puolilla valkoista lasitetta.	1	23x18x4mm	2,7	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>
2006083 186	1B	318	801	Lasi Astia	Kirkas. Muotoiltu reunapala, ulkopinnassa sameaa koristelua.	1 45x13x3mm	3,2
2006083 187	1B	319	801	Lasi Astia	Kirkas. Eri astian paloja?	3 Suurin 18x10x1mm	1,3
2006083 188	1B	319	801	Lasi Astia	Valkoinen, muovimainen.	2 30x10x2 & 11x8x1,5mm	1,6
2006083 189	1B	321	800	Kuona	Huokoinen pinta, toisella puolella laastia kiinni.	1 65x45x24mm	31,5
2006083 190	1B	321,50	801,40	20,28	Ulkopinta lasittunut, sisäpinnalla laastia kiinni.	1 72x50x21mm	77,1
2006083 191	1B	321	801	Punasavi Astia	Sisäpinnalla vihreän ruskehtavaa lyijylasitetta.	1 10x8x1mm	0,1
2006083 192	1B	321	801	Astia	Kiven näköinen pala, jonka ulkopinnalla vihertävää lyijylasitetta.	1 12x8x6mm	0,5
2006083 193	1B	321	801	Lasi Ikkuna	Vihertävä, irisoitunut ja hilseilevä.	1 11x9x1mm	0,2

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083	1B	1B	307	800		Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	2	21x15x1 & 20x7x1,5mm	0,9	Puhdistus.
2006083	1B	1B	307	800		Kivi	Pii	Tummanruskea. Tuluspiii?	1	22x18x10mm	5,8	
2006083	1B	1B	307,82	801,77	19,75	Kupariseos	Neula	Käärinliinaneula? Toisessa päässä nuppi.	1	34mm	0,1	
2006083	1B	1B	307	801		Kupariseos	Neula	Käärinliinaneula? Toisessa päässä nuppi. Erittäin ohut.	1	40mm	0,1	
2006083	1B	1B	308	801		Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut, hilsilevää.	2	20x20x1 & 17x13x1mm	1,1	
2006083	1B	1B	309	800		Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	2	15x13x2 & 14x11x2mm	0,6	
2006083	1B	1B	309	800		Savi		Tiilen kappale jossa reikä keskellä. Palaset sopivat yhteen.	2	Yhdessä 68x64x19mm	43,5	
2006083	1B	1B	309,67	801,85	19,86	Kupariseos	Nappi	Pyöreä, kupera.	1	Halkaisija 16mm	3,2	
2006083	1B	1B	309	801		Lasi	Astia	Kirkas. Toisessa palassa muotoilua.	2	24x16x2 & 23x7x2mm	1,6	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>	
2006083 203	1B	krs.3	309	801	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, irisoitunutta ja hilseilevää.	8 Suurin 28x14x2mm	3,8
2006083 204	1B	krs.3	310	800	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1 22x18x2mm	0,6
2006083 205	1B	krs.3	310	801	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1 15x13x1mm	0,4
2006083 206	1B	krs.3	311	801		Kuona	Rautakuonaa?	1 75x63x34mm	224
2006083 207	1B	krs.3	312	797	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	1 31x20x1mm	1,6
2006083 208	1B	krs.3	312	797	Rauta	Naula	Hevoskengännäul a.	1 10x5x37mm	6,1
2006083 209	1B	krs.3	312	797	Rauta	Naula		1 12x46mm	9,6
2006083 210	1B	krs.3	312	798	Fajanssi	Astia	Molemmilla pinoilla valkoista lasitetta. Kolme paloista sopivat yhteen.	4 Yhdessä 36x28x3mm	4
2006083 211	1B	krs.3	312	798	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, irisoitunut ja hilseilee.	2 19x10x1,5 & 17x8x2mm	0,6
2006083 212	1B	krs.3	312	800	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, reunapala.	1 28x25x2mm	2,4

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 213	1B	krs.3	312	800	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut, hilseilee.	1	21x15x1mm	0,8	
2006083 214	1B	krs.3	313	797	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Liitupiipun pesän juuri. Sisäosa hiiltynyt, ei koristelua tai leimoja.	1	26x14x11mm	1,6	
2006083 215	1B	krs.3	313	797	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	1	15x11x2mm	0,5	
2006083 216	1B	krs.3	313,35	798,15	Luu	Nappi	Pyöreä, keskellä neljä reikää.	1	Halkaisija 17mm	0,9	
2006083 217	1B	krs.3	313,19	798,31	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1	26x15x1,5mm	1	
2006083 218	1B	krs.3	313	798	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1	31x7mm	1,9	
2006083 219	1B	krs.3	313	798	Fajanssi	Astia	Kummallakin puolella valkoista lasitetta. Kaikki palaset sopivat yhteen.	3	Yhdessä 43x34x3mm	5,2	
2006083 220	1B	krs.3	313	798	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, iridisoitunutta ja hilseilevää.	2	22x17x1 & 15x4x1,5mm	1	

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083 221	1B	kr.s.3	313	798		Kupariseos	Rengas	Pyöreä rengas, auki keskeltä.	1	Halkaisija 14mm	0,7	
2006083 222	1B	kr.s.3	313	798		Rauta	Naula	Iso, jyrkävä. Neliskulmainen kanta.	1	16x177mm	79,3	
2006083 223	1B	kr.s.3	313	799		Valkosavi	Liitupiipun pesä	Osa liitupiipun pesää. Sisäpuoli hiiltynyt. Ei leimoja tai koristelua.	1	36x15x2mm	2,1	
2006083 224	1B	kr.s.3	313	799		Rauta	Naula	Nelikulmainen kanta.	1	12x31mm	5	
2006083 225	1B	kr.s.3	313,40	800,35	20,09	Lasi	Astia	Kirkas pohjapala, hiukan irisoitunut.	1	35x24x1mm	2,5	
2006083 226	1B	kr.s.3	313	800		Lasi	Astia	Kirkas, hiukan irisoitunut.	1	15x14x1mm	0,5	
2006083 227	1B	kr.s.3	313	800		Lasi	Ikkuna	Vihertävä, irisoitunutta ja hilseilevää.	3	Suurin 25x14x1mm	1,9	
2006083 228	1B	kr.s.3	313	800		Rauta	Naula	Hevoskengännaula.	1	19x4x46mm	6,7	
2006083 229	1B	kr.s.3	313	800		Rauta	Naula		1	10x24mm	2,9	

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083	230	1B	krs.3	313	801	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1	25x9mm	2,3	
2006083	231	1B	krs.3	314	800	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1	39x10mm	4,6	
2006083	232	1B	krs.3	314	801	Rauta	Naula		1	14x41mm	6,2	
2006083	233	1B	krs.3	315	800	Luu	Neula	Luuneulan katkelma.	1	29x5x3mm	0,3	
2006083	234	1B	krs.3	315	800		Kuona		2	32x25x14 & 23x19x12mm	12	
2006083	235	1B	krs.3	315	801		Kuona		5	Suurin 64x43x21mm	77,7	
2006083	236	1B	krs.3	319	801	Lasi	Astia	Valkoinen, muovivimainen.	1	15x7x2mm	0,3	
2006083	237	1B	krs.3	320	801	Kivi	Pii	Tummanruskea, tuluspiij?	1	26x17x7mm	4,4	
2006083	238	1B	krs.4	306	800	Lasi	Ikkuna	Kirkas.	1	10x7x2mm	0,1	
2006083	239	1B	krs.4	308,50	801,65	19,78	Kupariseos	Kääriiniineula? Toisessa päässä nuppi.	1	56mm	0,4	

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 240	1B	kr.s.4	310	801	801	Lasi	Ikkuna	Sinistä. Hyvin irisoitunutta, hilseilevää ja haurasta.	3	Suurin 45x32x2mm	4,4	
2006083 241	1B	kr.s.4	311,5	797,5	797,5	Kuona	Kuona	Kuonaantunut lasi? Musta lasittunut pinta.	1	14x8x5mm	0,4	
2006083 242	1B	kr.s.4	311,5	799	799	Lasi	Ikkuna	Kirkas.	2	22x15x2 x 19x5x2mm	1,3	
2006083 243	1B	kr.s.4	311	801	801	Savi		Palanut savi.	1	23x13x11mm	1,6	
2006083 244	1B	kr.s.4	312	798	798	Simpukka		Simpukan kuori.	1	31x11x0,5mm	0,6	
2006083 245	1B	kr.s.4	313	798	798	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Osa vartta, ei leimoja tai koristelua.	1	22x6mm	1,1	
2006083 246	1B	kr.s.4	313	800	800	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut ja hilseilevä.	1	28x10x1,5mm	0,5	
2006083 247	1B	kr.s.4	314	801	801	Kupariseos	Neula	Käärinliinaneula? Ei nuppia.	1	37mm	0,1	
2006083 248	1B	kr.s.4	314	801	801	Kuona	Kuona		2	61x31x31 & 28x25x21mm	57,7	
2006083 249	1B	kr.s.4	315	800	800	Kuona	Kuona		1	46x36x28mm	27,4	

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083	250	1B	krs.4	315	801		Kuona		6	Suurin 97x68x41mm	306,3	
2006083	251	1B	krs.4	321	801	Savi		Palanut savi. Pinnassa ohut vaaleanharmaa kerros.	3	Suurin 33x24x10mm	9,6	Mustasta hiiltyneestä maasta.
2006083	252	1B	krs.5	308	801	Savi	Kuona		1	35x30x20mm	9,4	
2006083	253	1B	krs.5	310	801		Kuona		1	71x51x44mm	208,8	
2006083	254	1B	krs.5	311,5	797		Kuona	Kuonaantunut lasi? Musta lasittunut pinta.	11	Suurin 16x10x4mm	2,3	
2006083	255	1B	krs.5	311,5	799		Kuona	Metallikuonaa.	1	46x29x24mm	42,1	
2006083	256	1B	krs.5	313	800	Savi		Palanut savi.	1	33x19x9mm	4,4	
2006083	257	1B	krs.5	314	800	Savi		Palanut savi.	1	32x18x6mm	3,4	
2006083	258	1B	krs.5	314	801		Kuona		2	43x30x23 & 45x34x19mm	37,2	
2006083	259	1B	krs.5	315	801		Kuona		2	29x25x19 & 24x17x13mm	11,3	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>	
2006083 260	1B	krs.6	311,5	798	Kuona	Kuonaantunut lasi? Musta lasittunut pinta.	7	Suurin 15x10x4mm	3,1
2006083 261	1B	krs.6	314	801	Savi	Palanut savi.	2	24x15x10 & 18x13x4mm	2,7
2006083 262	2	Y22	400	601	Valkosavi	Sisäpinta tasainen, ulkopinta röpelöinen.	1	30x15x2mm	1,3
2006083 263	2	Y22	400	601	Lasi	Kaksi vihreää ja yksi kirkas pala.	3	Suurin 33x13x2,5mm	7
2006083 264	2	Y22	400	602	Lasi	Kellertävän ruskea.	1	41x28x3mm	5,9
2006083 265	2	Y22	400	603	Lasi	Yksi vihreä ja kaksi kirkasta palaa.	3	Suurin 30x29x3mm	9,2
2006083 266	2	Y22	401	601	Lasi	Kirkas, hiukan vihertävä pullon kaula ja suu.	1	50x32x3mm	34,4
2006083 267	2	Y22	401	603	Lasi	Kirkkaita, toinen hiukan vihertävä. Yksi profiloitu pohjapala kulmikkaasta astiasta.	2	49x29x25 & 25x17x7mm	22,6

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083 268	2	Y22	401	603	Kuona	4 Suurin 54x39x15mm	69,6	
2006083 269	2	Y202	401	603	Lasi Ikkuna	1 18x14x2mm	0,9	Kirkas, hiukan vihertävä.
2006083 270	2	Y202	401	603	Kuona	3 Suurin 84x82x24mm	52,8	
2006083 271	2	Y211	400	600	Lasi Ikkuna	3 Suurin 30x16x1mm	1,6	Vihertävää. Yksi pala irdisoitunut.
2006083 272	2	Y211	400	601	Punasavi Astia	1 16x10x5mm	0,9	Nähtävissä hiukan tummanpunaista lasitusta.
2006083 273	2	Y211	400	601	Posliini Astia	1 24x16x2mm	1,4	Ulkopinnalla värikästä kukkakoristelua, sisäpinta valkoinen.
2006083 274	2	Y211	400	601	Fajanssi Astia	8 Suurin 48x44x6mm	28,6	Joukossa kaksi reunapalaa, toisessa sininen koristeiviiva.
2006083 275	2	Y211	400	601	Lasi Astia	6 Suurin 59x33x3mm	34,1	Kaksi kirkasta, kaksi hiukan vihertävää, yksi sinertävä ja yksi kellertävän ruskea.

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>	
2006083 276	2	Y211	400	601	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	2 19x8x1 & 13x10x1mm	0,4
2006083 277	2	Y211	400	602	Kuona			1 59x37x32mm	66,9
2006083 278	2	Y211	401	601	Posliini	Astia	Isommassa palassa M. Kuznetsovin Riian tehtaalla leima (n. 1880-1910), toisessa palassa ruskeaa ja harmaata koristelua.	2 62x29x4 & 33x19x3mm	11,2
2006083 279	2	Y211	401	601	Fajanssi	Astia	Paloissa valkoista lasiteita.	2 16x12x2 & 14x9x1mm	1,1
2006083 280	2	Y211	401	601	Lasi	Astia	Vihertäviä. Eri sävyjä.	2 28x18x2 & 17x9x1mm	3,4
2006083 281	2	Y211	401	601	Lasi	Ikkuna	Turkoosi.	1 9x3x1mm	0,1
2006083 282	2	Y211	401	601	Lasi	Ikkuna	Vihertävä, hiukan irisoitunut..	1 24x17x1mm	0,7
2006083 283	2	Y211	401	601	Kuona			5 Suurin 29x19x15mm	13,8
2006083 284	2	Y212	400	603	Kuona			1 24x19x12mm	3

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 285	2	Y212	401	603	Posliini	Astia	Reunapala. Valkoinen, reunassa punainen koristeiviiva.	1	18x17x2mm	1
2006083 286	2	Y212	401	603	Fajanssi	Astia	Molemmissa paloissa vikoista lasitetta.	2	24x9x2 & 8x5x2mm	0,9
2006083 287	2	Y212	401	603	Lasi	Astia	Yksi Kirkas ja yksi vihertävä pala.	2	22x18x3 & 21x18x2mm	4
2006083 288	2	Y212	401	603	Lasi	Ikkuna	Kirkas, himmeä ja vihertävä pala. Vihertävä pala irisoitunut.	2	22x19x1 & 26x14x1mm	1,8
2006083 289	2	Y212	401	603		Kuona		1	33x23x13mm	8,6
2006083 290	2	Y221	400	600	Lasi	Ikkuna	Yksi kirkas, himmeä pala, muut vihertäviä. Osa irisoituneita ja hilseilevät.	12	Suurin 32x20x1mm	7,2
2006083 291	2	Y221	400,20	601,40	Lasi	Ikkuna	Kirkasta, irisoitunutta ja hilseilevää.	15	Suurin 60x43x1mm	34,5

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 292	2	Y221	400	601	Lasi	Ikkuna	Kirkasta ja vihertävää. Suurin osa iridisoitunutta ja hilseilevää.	9 Suurin 33x28x1mm	7,1
2006083 293	2	Y221	401	600	Lasi	Ikkuna	Kirkasta, iridisoitunutta ja hilseilevää.	3 Suurin 38x25x1mm	3
2006083 294	2	Y221	401	600	Lasi	Ikkuna	Nyrhitty reuna. Pahasti iridisoitunut.	1 36x22x1mm	1,6
2006083 295	2	Y221	401	601	Lasi	Ikkuna	Vihertävää, osa iridisoitunutta ja hilseilevää.	21 Suurin 39x33x1mm	14,4
2006083 296	2	Y221	401	602	Posliini	Astia	Valkoinen.	1 27x18x2mm	1,1
2006083 297	2	Y231	400	600	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut ja hilseilevä.	2 19x15x1 & 13x12x1mm	0,9
2006083 298	2	Y231	400	601	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1 21x18x1mm	0,8
2006083 299	2	Y231	401	600	Lasi	Ikkuna	Kirkas. Iridisoitunutta ja hilseilevää.	2 22x17x1 & 17x8x1mm	0,9
2006083 300	2	Y241	400,62	601,34	Lasi	Ikkuna	Kirkas, iridisoitunut.	143 Suurin 62x47x1mm	66

KM Alanro AlueYhteys Rakenne x y z Materiaali Laji Kuvaus Kpl Mitat mm Paino g Muuta

2006083 301	2	Y241	400,83	601,38	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	7	Suurin 57x32x1mm	11,5	
2006083 302	2	Y241	400,83	601,38	Savi		Osa tiiltä jossa reikä. Toisella puolella laastia.	1	86x47x20mm	61,3	Lasien alla.
2006083 303	2	Y241	400	601	Lasi	Ikkuna	Kirkas, iridisoitunut, nyrhitty reunapala.	1	35x26x1mm	2,1	
2006083 304	2	Y241	400	601	Lasi	Ikkuna	Kirkas, iridisoitunut.	35	Suurin 85x28x1mm	19,6	
2006083 305	2	Y241	400	602	Lasi	Ikkuna	Kirkas ja vihertävä. Osa iridisoitunutta ja hilseilevää.	68	51x44x1,5mm	60,4	
2006083 306	2	Y241	400	602		Kuona		1	12x10x5mm	0,8	
2006083 307	2	Y241	400	603	Lasi	Astia	Kirkas.	1	26x25x2mm	1,8	
2006083 308	2	Y241	400	603	Lasi	Ikkuna	Vihertävä.	1	9x7x1,5mm	0,1	
2006083 309	2	Y241	401	600	Lasi	Ikkuna	Iridisoitunut.	1	20x5x1mm	0,1	
2006083 310	2	Y241	401	601	Fajanssi	Astia	Minipala, sinistä lasitetta.	1	2x2x3mm	0,1	

<i>KM Alanro</i>	<i>AlueYhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>	<i>Muuta</i>
2006083 311	2	Y241	401	601		Lasi	Ikkuna	Vihertävä reunapala, kaikki osat sopivat	3	Yhdessä 69x35x2mm	8,8	
2006083 312	2	Y241	401	601		Lasi	Ikkuna	Vihertävää ja kirkasta. Suuri osa iridoitunutta ja hilseilevää.	46	Suurin 78x48x2mm	63,2	
2006083 313	2	Y241	401	601		Rauta	Naula	Kiilamainen.	1	55mm	13,5	
2006083 314	2	Y241	401	602		Lasi	Ikkuna	Vihertävä reunapala.	1	35x27x2mm	3,6	
2006083 315	2	Y241	401	602		Lasi	Ikkuna	Nyrhitty reunapala. Vihertävä, iridoitunut.	1	46x28x2mm	3,5	
2006083 316	2	Y241	401	602		Lasi	Ikkuna	Vihertävä. Pala jossa ollut reikä keskellä. Reijän kohdalta pyöristetty reunaa.	1	27x12x2mm	1,1	
2006083 317	2	Y241	401	602		Lasi	Ikkuna	Kirkas ja vihertävä. Suuri osa iridoitunutta ja hilseilevää.	34	Suurin 85x58x1mm	54,8	
2006083 318	2	Y241	401	602		Rauta	Naula		1	14x40mm	6,2	

<i>KM Alanro AlueYhteys Rakenne x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Materiaali Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g Muuta</i>		
2006083 319	2	Y241	401	602	Simpukka	Simpukan kuori.	1 16x3x1mm	0,1
2006083 320	2	Y241	401,85	603,20	Luu	Palanut luu.	1 34x14x5mm	2,3

Vantaa Pyhän Laurin Kirkko 2006 Rahalöydöt

Kirsi Luoto

KM/Rahakammio 2006036:1-15

<i>KM</i>	<i>Alanr Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>
2006036	1 1A	Y121	300,40	801,50	19,48	Raha	Venäjä, poljuška (puoli kopeekkaa), 1731.	1	Halk. 20mm	4,3
2006036	2 1A	Y133	299	801		Raha	Tallinna, penninki. "MAUIS LIVONI"-teksti ja ristikuvio. Liivinmaan mestari Wolter von Plettenbergin ajalta (1494-1535).	1	Halk. 13mm	0,1
2006036	3 1B	Pinta	313	799		Raha	Suomi 20 mk, 1961.	1	Halk. 22mm	4,5
2006036	4 1B	Pinta	314	801		Raha	Aleksanteri II 1 penni, 1876.	1	Halk. 15mm	1,2
2006036	5 1B	krs.1	306,08	801,60	19,87	Raha	Ruotsi, puoli killinkiä, Kustaa IV Adolf, (lyöty 1802, 1803 tai	1	Halk. 30mm	12,7
2006036	6 1B	krs.1	306,56	800,25	19,88	Raha	Tarto, penninki. Johannes IV Bey, 1528-1543.	1	Halk. 12mm	0,2
2006036	7 1B	krs.1	307	801		Raha	Suomi 25 penniä, 1921.	1	Halk. 16mm	1,2
2006036	8 1B	krs.1	321,25	800,89	20,43	Raha	Tallinna, brakteaatti - Scherf, puoli penninkiä, ~1400-1420. Harvinainen.	1	Halk. 12mm	0,1
2006036	9 1B	krs.2	314	801		Raha	Ruotsi, kupariäyri, Ulrika Eleonora 1719. Yleinen.	1	Halk. 23mm	4,6
2006036	10 1B	krs.2	321,20	801,70	20,24	Raha	Tarto, piispa Andreas Peperin ajalta (1468-1473). Toisella puolella miekka kahden tähden välissä (piispan tunnus) ja toisella puolella miekka ja avain ristissä (Tarton tunnus).	1	Halk. 14mm	0,3
2006036	11 1B	krs.3	310,93	800,28	19,95	Raha	Ruotsi, 1/6 äyri 1673. Yleinen.	1	Halk. 26mm	6,2

<i>KM</i>	<i>Alanr Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl Mitat mm</i>	<i>Paino g</i>
2006036	12 1B	krs.3	313	798		Raha	Tallinna, penninki? 1422-1470.	1 Halk. 13mm	0,2
2006036	13 2	Y202	401	603		Raha	Ruotsi, Fredrik I, 1725.	1 Halk. 23mm	5,1
2006036	14 2	Y221	401,65	602,02		Raha	Ruotsi, 1/4 äyri, kuningatar Kristina, 1641.	1 Halk. 30mm	10,4
2006036	15 2	Y221	401	602		Raha	Ruotsi, 1/6 äyri, 1672.	1 Halk. 26mm	6,8

Vantaa Pyhän Laurin Kirkko 2006 Luettelottomat naulat

Liite 9

Kirsi Luoto

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
1	1A	Y102	301	800	kanta soikea	1	27x139 mm	46,5
2	1A	Y102	301	800		1	17x48 mm	15,4
3	1A	Y102	301	801	kanta pyöreä	1	12x107 mm	13,3
4	1A	Y102	301	801	kanta soikea	1	21 x 77 mm	18,2
5	1A	Y102	301	801		1	80 mm	7,6
6	1A	Y102	301	801	kanta pyöreä	1	22x66 mm	46,9
7	1A	Y102	301	801		1	65 mm	15,1
8	1A	Y102	301	801	kärki taivutettu	1	50 mm	9,7
9	1A	Y102	301	801		1	53 mm	6,8
10	1A	Y102	301	801		1	45 mm	6,3
11	1A	Y102	301	801	kanta rombimainen	1	20x42 mm	9,6
12	1A	Y102	301	801	kanta rombimainen	1	15x37 mm	10,5
13	1A	Y102	301	801		1	40mm	7,7
14	1A	Y102	301	801	kanta pyöreä	1	14x20 mm	5,6
15	1A	Y103	302	800	kanta rombimainen	1	20x130 mm	33
16	1A	Y103	302	800	kanta rombimainen	1	19x89 mm	18,7
17	1A	Y103	302	800	kanta rombimainen	1	17x60 mm	18,4

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
18	1A	Y103	302	800			1	58 mm	23,4
19	1A	Y103	302	800		kanta rombimainen	1	26x42 mm	14,6
20	1A	Y103	302	801			1	80 mm	15,5
21	1A	Y103	302	801			1	50 mm	10,9
22	1A	Y103	302	801		kanta rombimainen	1	24x40 mm	15,7
23	1A	Y103	302	801		kanta rombimainen	1	24x30mm	14,3
24	1A	Y103	303	801		kanta rombimainen	1	14x115 mm	14,1
25	1A	Y103	303	801			1	60 mm	13,7
26	1A	Y103	304	801			1	56 mm	6,7
27	1A	Y103	305	801		kanta soikea	1	24x145 mm	89,8
28	1A	Y103	305	801			1	100 mm	16,6
29	1A	Y103	305	801		kanta soikea	1	17x77 mm	16,9
30	1A	Y103	305	801		kanta pyöreä	1	15x70 mm	11,4
31	1A	Y103	305	801			1	40 mm	8,5
32	1A	Y121/H1	299,80	800,90	19,58		1	45 mm	4
33	1A	Y121/H1	299,98	800,87	19,56		1	35 mm	6,6
34	1A	Y121/H1	299,75	801,15			1	46 mm	6,6
35	1A	Y121/H1	299	801			1	23 mm	4,4
36	1A	Y121/H1	299	801			1	30mm	20,5
37	1A	Y121	299	800		kanta pitkulainen	1	15x25 mm	5,3
38	1A	Y121	299	800			1	30 mm	8,9

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
39	1A	Y121	299	801		kanta pyöreä	1	12x74 mm	12,1
40	1A	Y121	299	801			1	60 mm	8,5
41	1A	Y121	299	801			1	55 mm	7
42	1A	Y121	299	801		kanta soikea	1	18x47 mm	9,5
43	1A	Y121	299	801			1	40 mm	13,2
44	1A	Y121	300	800			1	70 mm	23,1
45	1A	Y121	300	800			1	54 mm	8,4
46	1A	Y121	300	800			1	35 mm	6,5
47	1A	Y121	300	800			1	35 mm	3,5
48	1A	Y121	300	800			1	30 mm	17,1
49	1A	Y121	300	800			1	34 mm	4,7
50	1A	Y121	300	800			1	31 mm	4,8
51	1A	Y121	300	800			1	46 mm	12
52	1A	Y121	300	800			1	43 mm	5,8
53	1A	Y121	300	800			1	40 mm	8,8
54	1A	Y121	300	801			1	106 mm	27,7
55	1A	Y121	300	801			1	54 mm	12,6
56	1A	Y121	300	801			1	54 mm	4,7
57	1A	Y121	300	801			1	36 mm	7,4
58	1A	Y121	300	801			1	22 mm	4,9
59	1A	Y121	300	801		kanta soikea	1	12x18 mm	3,1

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
60	1A	Y122	301	801			1	95 mm	22,9
61	1A	Y122	301	801		kanta soikea	1	17x80 mm	16,7
62	1A	Y122	302	800			1	35 mm	9,7
63	1A	Y123	303	801		kanta rombimainen	1	15x95 mm	14,2
64	1A		303	801		kanta soikea	1	21x73 mm	15,3
65	1A	Y123	303	801			1	70 mm	18
66	1A	Y123	303	801		kanta soikea	1	25x50 mm	13,1
67	1A	Y123	303	801		kanta soikea	1	15x45 mm	10,7
68	1A	Y123	303	801		kanta rombimainen	1	18x47 mm	10,8
69	1A	Y123	304	801		kanta soikea	1	15x94 mm	14,5
70	1A	Y123	304	801		kanta rombimainen	1	20x74 mm	31,3
71	1A	Y123	304	801		kanta rombimainen	1	16x70 mm	12,4
72	1A	Y123	304	801			1	70 mm	11
73	1A	Y123	304	801			1	62 mm	6,3
74	1A	Y133	299	800		kanta pyöreä	1	22x97 mm	28,8
75	1A	Y133	299	800			1	70 mm	16,9
76	1A	Y133	299	801		kanta rombimainen	1	21x70 mm	15,9
77	1A	Y133	299	801			1	47 mm	11,8
78	1A	Y133	299	801			1	25 mm	6,7
79	1A	Y133	300	800			1	50 mm	18
80	1A	Y133	300	800			1	50 mm	8,8

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
81	1A	Y133	300	800			1	49 mm	4,7
82	1A	Y133	300	800			1	36 mm	0,6
83	1A	Y133	300	800			1	28 mm	5,4
84	1A	Y133	300	800			1	24 mm	2,1
85	1A	Y133	300	800			1	24 mm	5,7
86	1A	Y133	300	801		kanta soikea	1	22x90 mm	16,5
87	1B	pintakrs	312	797		kanta soikea	1	15x125 mm	23,8
88	1B	pintakrs	312	797			1	70 mm	15,3
89	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	15x100 mm	13,5
90	1B	pintakrs	312	798		kanta rombimainen	1	20x100 mm	19,6
91	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	16x106 mm	14
92	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	18x105 mm	12,2
93	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	16x100 mm	14,3
94	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	15x100 mm	12,6
95	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	12x77 mm	7,5
96	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	15x73 mm	7,2
97	1B	pintakrs	312	798		kanta soikea	1	13x75 mm	6
98	1B	pintakrs	313	797			1	89 mm	10,9
99	1B	pintakrs	313	797			1	38 mm	3,2
100	1B	pintakrs	313	800		kanta soikea	1	13x72 mm	8,7
101	1B	pintakrs	316	800		kanta soikea	1	20x59 mm	13,2

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
102	1B	pintakrs	316	800		kanta soikea	1	22x53 mm	12,4
103	1B	krs 1	306	800		kanta soikea	1	19x66 mm	9,8
104	1B	krs 1	306	800		kanta soikea	1	20x42 mm	13,2
105	1B	krs 1	306	800		kanta soikea	1	18x105 mm	19,6
106	1B	krs 1	306	800		kanta soikea	1	18x105 mm	19,6
107	1B	krs 1	306	800		kanta soikea	1	11x102 mm	13,3
108	1B	krs 1	306	800			1	60mm	9,9
109	1B	krs 1	306	800		kanta rombimainen	1	30x45 mm	18,3
110	1B	krs 1	308	800		kanta kuusikulmainen	1	13x94 mm	13,6
111	1B	krs 1	308	800		kanta soikea	1	15x44 mm	10,7
112	1B	krs 1	308	800		kanta pyöreä	1	12x41 mm	4
113	1B	krs 1	308	800		kanta soikea	1	13x41 mm	4
114	1B	krs 1	308	800			1	34 mm	5,6
115	1B	krs 1	308	800		kanta soikea	1	22x37 mm	19,2
116	1B	krs 1	308	801			1	54 mm	7,2
117	1B	krs 1	309	800			1	60mm	4
118	1B	krs 1	309	800		kanta pyöreä	1	12x48 mm	8,3
119	1B	krs 1	309	800		kanta pyöreä	1	11x35 mm	5,4
120	1B	krs 1	309	800		kanta soikea	1	15x30 mm	5,4
121	1B	krs 1	309	801		kanta pyöreä	1	11x82 mm	7,8
122	1B	krs 1	309	801			1	32mm	2,5

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
123	1B	krs 1	310	800		kanta pyöreä	1	17x120 mm	20,1
124	1B	krs 1	310	800		kanta soikea	1	24x127 mm	30,2
125	1B	krs 1	310	800		kanta pyöreä	1	13x124 mm	24,3
126	1B	krs 1	310	800		kanta pyöreä	1	21x115 mm	25,3
127	1B	krs 1	310	800		kanta pyöreä	1	16x115 mm	14,2
128	1B	krs 1	310	800		kanta rombimainen	1	17x72 mm	11,7
129	1B	krs 1	310	800		kanta pyöreä	1	14x58 mm	10,6
130	1B	krs 1	310	801		kanta soikea	1	10x59 mm	7
131	1B	krs 1	310	801		kanta pyöreä	1	12x60 mm	7,6
132	1B	krs 1	311,5	799		kanta soikea	1	16x93 mm	14,8
133	1B	krs 1	312	797		kanta soikea	1	17x110 mm	13,4
134	1B	krs 1	312	798		kanta pyöreä	1	12x120 mm	20,1
135	1B	krs 1	312	798		kanta soikea	1	11x75 mm	8,1
136	1B	krs 1	312	798		kanta rombimainen	1	16x49 mm	5,7
137	1B	krs 1	312	799		kanta soikea	1	25x150 mm	89,1
138	1B	krs 1	312	799			1	127 mm	22,1
139	1B	krs 1	312	799			1	127 mm	23,7
140	1B	krs 1	312	799		kanta soikea	1	12x110 mm	15
141	1B	krs 1	312	799		kanta soikea	1	14x60 mm	5,9
142	1B	krs 1	312	799		kanta soikea	1	12x40 mm	6,3
143	1B	krs 1	312	800		kanta rombimainen	1	16x122 mm	20,4

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
144	1B	krs 1	312	800		kanta rombimainen	1	15x105 mm	24,7
145	1B	krs 1	312	800		kanta soikea	1	17x40 mm	12,2
146	1B	krs 1	312	800		kanta soikea	1	12x32 mm	4,2
147	1B	krs 1	312	800		kanta soikea	1	16x60 mm	12,8
148	1B	krs 1	313	797		kanta pyöreä	1	20x80 mm	18,7
149	1B	krs 1	313	797		kanta rombimainen	1	15x90 mm	13,9
150	1B	krs 1	313	798			1	105 mm	14
151	1B	krs 1	313	799			1	127 mm	23,4
152	1B	krs 1	313	799			1	120 mm	34,8
153	1B	krs 1	313	799		kanta rombimainen	1	17x110 mm	19,7
154	1B	krs 1	313	799			1	76 mm	10,3
155	1B	krs 1	313	800		kanta soikea	1	14x97 mm	16,1
156	1B	krs 1	313	800			1	103 mm	16,7
157	1B	krs 1	313	800			1	98 mm	16,4
158	1B	krs 1	313	801		kanta soikea	1	22x122 mm	19,4
159	1B	krs 1	313	801		kanta soikea	1	8x80 mm	12,9
160	1B	krs 1	314	800		kanta soikea	1	21x131 mm	30,7
161	1B	krs 1	314	800		kanta rombimainen	1	20x100 mm	19,2
162	1B	krs 1	314	800		kanta soikea	1	19x85 mm	11
163	1B	krs 1	314	800		kanta soikea	1	16x110 mm	13,7
164	1B	krs 1	314	800		kanta soikea	1	23x47 mm	14,2

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
165	1B	krs 1	314	800			1	45 mm	9,7
166	1B	krs 1	314	800		kanta soikea	1	15x39 mm	8,5
167	1B	krs 1	314	801		kanta soikea	1	22x125 mm	25,6
168	1B	krs 1	314	801		kanta pyöreä	1	20x100 mm	18,4
169	1B	krs 1	314	801		kanta soikea	1	17x86 mm	10,1
170	1B	krs 1	314	801		kanta soikea	1	19x32 mm	9,1
171	1B	krs 1	315	800		kanta soikea	1	20x120 mm	23,5
172	1B	krs 1	315	800		kanta soikea	1	19x113 mm	21,3
173	1B	krs 1	315	800		kanta rombimainen	1	15x90 mm	10,8
174	1B	krs 1	315	800		kanta pyöreä	1	18x85 mm	12,1
175	1B	krs 1	315	800		kanta soikea	1	17x75 mm	8,7
176	1B	krs 1	315	800		kanta rombimainen	1	19x69 mm	10,6
177	1B	krs 1	315	800		kanta soikea	1	15x45 mm	7,7
178	1B	krs 1	315	800		kanta soikea	1	16x32 mm	5,6
179	1B	krs 1	315	800		kanta pyöreä	1	17x26 mm	6,1
180	1B	krs 1	315	801		kanta rombimainen	1	16x103 mm	14,8
181	1B	krs 1	315	801		kanta soikea	1	18x104 mm	16,3
182	1B	krs 1	315	801		kanta soikea	1	19x90 mm	11,2
183	1B	krs 1	315	801		kanta soikea	1	18x68 mm	12,8
184	1B	krs 1	315	801			1	30 mm	9,2
185	1B	krs 1	316	801		kanta soikea	1	19x103 mm	19,6

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
186	1B	krs 1	316	801			1	50 mm	12,8
187	1B	krs 1	317	800		kanta rombimainen	1	17x130 mm	20,9
188	1B	krs 1	317	800		kanta soikea	1	15x123mm	21,7
189	1B	krs 1	317	800		kanta pyöreä	1	21x34 mm	11,5
190	1B	krs 1	317	800			1	35 mm	14
191	1B	krs 1	317	801		kanta soikea	1	23x130 mm	25,5
192	1B	krs 1	317	801		kanta soikea	1	17x114 mm	21,5
193	1B	krs 1	318	801		kanta soikea	1	15x130 mm	18,2
194	1B	krs 1	318	801		kanta rombimainen	1	15x125 mm	18,6
195	1B	krs 1	318	801		kanta rombimainen	1	21x115 mm	21,6
196	1B	krs 1	319	801		kanta soikea	1	17x110 mm	14,4
197	1B	krs 1	319	801		kanta soikea	1	18x120 mm	17,2
198	1B	krs 1	319	801			1	30 mm	6,4
199	1B	krs 1	320	801			1	55mm	13,7
200	1B	krs 2	307	800			1	83 mm	17,5
201	1B	krs 2	307	800		kanta soikea	1	19x44 mm	10,5
202	1B	krs 2	307	801		kanta rombimainen	1	18x110 mm	20,1
203	1B	krs 2	307	801		kanta soikea	1	15x100 mm	13,1
204	1B	krs 2	307	801		kanta soikea	1	17x73 mm	8,5
205	1B	krs 2	308	800		kanta soikea	1	22x48 mm	11,6
206	1B	krs 2	308	801		kanta soikea	1	17x82 mm	13,5

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
207	1B	krs 2	308	801		1	51 mm	8,6
208	1B	krs 2	309	800	kanta pyöreä	1	18x100 mm	15,2
209	1B	krs 2	309	800	kanta nelisivuinen	1	20x90 mm	17,9
210	1B	krs 2	309	800	kanta soikea	1	15x70 mm	9
211	1B	krs 2	309	800	kanta rombimainen	1	18x41 mm	8,1
212	1B	krs 2	309	801	kanta soikea	1	17x100 mm	17,7
213	1B	krs 2	309	801	kanta soikea	1	18x107 mm	14,6
214	1B	krs 2	310	800		1	132 mm	29,7
215	1B	krs 2	310	800		1	70 mm	18,6
216	1B	krs 2	310	800	kanta soikea	1	18x40 mm	9,5
217	1B	krs 2	310	800	kanta soikea	1	18x41 mm	9,5
218	1B	krs 2	310	801	kanta pyöreä	1	20x110 mm	22
219	1B	krs 2	310	801	kanta rombimainen	1	19x56 mm	8,7
220	1B	krs 2	310	801	kanta soikea	1	15x140 mm	34,9
221	1B	krs 2	311,5	799	kanta soikea	1	23x126 mm	24,5
222	1B	krs 2	311	801	kanta soikea	1	20x25 mm	6,9
223	1B	krs 2	312	798	kanta soikea	1	18x132 mm	17,9
224	1B	krs 2	312	798	kanta rombimainen	1	21x90 mm	12,5
225	1B	krs 2	312	800	kanta pyöreä	1	7x27 mm	0,9
226	1B	krs 2	313	797	kanta soikea	1	27x116 mm	59
227	1B	krs 2	313	797	kanta kolmiomainen	1	23x90 mm	24,9

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
228	1B	krs 2	313	798			1	65 mm	10,7
229	1B	krs 2	313	798			1	55 mm	12,8
230	1B	krs 2	313	798		kanta soikea	1	18x42 mm	8,4
231	1B	krs 2	313	798			1	35 mm	5,6
232	1B	krs 2	313	799			1	140 mm	29,1
233	1B	krs 2	313	799		kanta pyöreä	1	15x105 mm	18,4
234	1B	krs 2	313	799			1	110 mm	15,2
235	1B	krs 2	313	799		kanta rombimainen	1	16x105 mm	18,5
236	1B	krs 2	313	799			1	103 mm	14,7
237	1B	krs 2	313	800		kanta soikea	1	18x115 mm	23,4
238	1B	krs 2	313	800		kanta pyöreä	1	20x43 mm	8,5
239	1B	krs 2	313	800		kanta soikea	1	20x39 mm	7,5
240	1B	krs 2	313	800		kanta soikea	1	18x25 mm	8,7
241	1B	krs 2	313	801		kanta rombimainen	1	15x105 mm	14,1
242	1B	krs 2	313	801		kanta pyöreä	1	24x75 mm	21,1
243	1B	krs 2	313	801		kanta soikea	1	16x55 mm	11,2
244	1B	krs 2	313	801		kanta soikea	1	18x42 mm	11
245	1B	krs 2	313	801		kanta pyöreä	1	17x35 mm	9
246	1B	krs 2	314	800		kanta rombimainen	1	17x90 mm	11,8
247	1B	krs 2	314	800		kanta soikea	1	17x77 mm	9
248	1B	krs 2	314	800		kanta rombimainen	1	20x85 mm	11,8

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
249	1B	krs 2	314	800		kanta soikea	1	17x72 mm	8,7
250	1B	krs 2	314	800		kanta rombimainen	1	16x52 mm	11,8
251	1B	krs 2	314	800			1	35 mm	4,3
252	1B	krs 2	315	800		kanta soikea	1	20x75 mm	11,6
253	1B	krs 2	315	800		kanta soikea	1	26x69 mm	13,1
254	1B	krs 2	315	800			1	33 mm	5,1
255	1B	krs 2	315	801		kanta rombimainen	1	18x75 mm	11,2
256	1B	krs 2	316	801		kanta rombimainen	1	20x40 mm	5,5
257	1B	krs 2	317	800		kanta soikea	1	16x31 mm	4,6
258	1B	krs 2	318	800		kanta pyöreä	1	19x23 mm	7,7
259	1B	krs 2	318	801			1	25 mm	6,6
260	1B	krs 2	318	801			1	52 mm	2,8
261	1B	krs 2	319	801		kanta soikea	1	17x121 mm	18,6
262	1B	krs 2	319	801			1	73 mm	11,4
263	1B	krs 2	319	801		kanta soikea	1	8x70 mm	10,3
264	1B	krs 2	319	801		kanta soikea	1	21x53 mm	9,2
265	1B	krs 2	319	801		kanta pyöreä	1	12x26 mm	1,9
266	1B	krs 2	321	801		kanta soikea	1	16x30 mm	5,7
267	1B	krs 3	307	800			1	34 mm	6,9
268	1B	krs 2	307	801		kanta soikea	1	25x42 mm	13,1
269	1B	krs 3	307	801		kanta rombimainen	1	24x35 mm	10,5

1

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
270	1B	krs 3	309	800		kanta soikea	1	19x70 mm	14,3
271	1B	krs 3	309	800		kanta rombimainen	1	30x49 mm	20,8
272	1B	krs 3	309	800		kanta rombimainen	1	25x40 mm	14,8
273	1B	krs 3	309	801		kanta pyöreä	1	19x89 mm	13,1
274	1B	krs 3	309	801		kanta pyöreä	1	20x73 mm	13
275	1B	krs 3	309	801		kanta soikea	1	22x40 mm	10,8
276	1B	krs 3	309	801		kanta soikea	1	25x40 mm	20,3
277	1B	krs 3	309	801		kanta soikea	1	19x33 mm	8
278	1B	krs 3	309	801		kanta soikea	1	21x20 mm	5,8
279	1B	krs 3	310	801			1	75 mm	15,3
280	1B	krs 3	310	801			1	45 mm	10,8
281	1B	krs 3	311,5	798		kanta pyöreä	1	7x26 mm	1,1
282	1B	krs 3	311,5	799		kanta pyöreä	1	22x75 mm	21,3
283	1B	krs 3	311	800			1	65 mm	24,2
284	1B	krs 3	311	801		kanta rombimainen	1	23x32 mm	13,5
285	1B	krs 3	313	797			1	51 mm	11,2
286	1B	krs 3	313	798		kanta pyöreä	1	25x80 mm	20,5
287	1B	krs 3	313	798		kanta soikea	1	17x82 mm	15,4
288	1B	krs 3	313	799		kanta soikea	1	17x36 mm	5,5
289	1B	krs 3	313	799			1	32 mm	5,4
290	1B	krs 3	313	800		kanta soikea	1	19x72 mm	9,6

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
291	1B	krs 3	313	800		kanta soikea	1	8x51 mm	4,4
292	1B	krs 3	313	800		kanta rombimainen	1	21x26 mm	9,3
293	1B	krs 3	313	801			1	30 mm	5,3
294	1B	krs 3	314	800		kanta soikea	1	18x60 mm	10,8
295	1B	krs 3	314	800		kanta soikea	1	15x50 mm	7,9
296	1B	krs 3	314	800		kanta soikea	1	16x38 mm	6,6
297	1B	krs 3	314	800		kanta pyöreä	1	10x52 mm	7,5
298	1B	krs 3	314	800			1	30 mm	4,7
299	1B	krs 3	314	800		kanta pyöreä	1	17x22 mm	7,5
300	1B	krs 3	315	800			1	31 mm	9,8
301	1B	krs 3	315	801		kanta soikea	1	18x34 mm	5,5
302	1B	krs 4	312,90	796,80			1	43 mm	4,9
303	1B	krs 4	312	800			1	46 mm	12,5
304	1B	krs 4	313	797		kanta soikea	1	18x55 mm	10,1
305	1B	krs 4	313	797		kanta rombimainen	1	18x35 mm	12,3
306	1B	krs 4	313	797		kanta nelikulamainen	1	9x12 mm	2,2
307	1B	krs 4	313	800		kanta soikea	1	17x70 mm	9,4
308	1B	krs 4	313	800		kanta soikea	1	15x36 mm	3,9
309	1B	krs 4	314	800		kanta rombimainen	1	17x63 mm	10,4
310	1B	krs 4	314	801		kanta pyöreä	1	26x96 mm	31,5
311	1B	krs 4	314	801		kanta soikea	1	22x30 mm	10,8

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
312	1B	krs 4	315	801		kanta soikea	1	8x75 mm	10,3
313	1B	krs 5	311,5	798		kanta soikea	1	11x55 mm	9,9
314	1B	krs 5	314	800		kanta soikea	1	21x72 mm	15,5
315	1B	krs 5	314	800		kanta pyöreä	1	22x28 mm	5,5
316	1B	krs 5	314	800		kanta soikea	1	18x21 mm	3,5
317	1B	krs 5	315	801		kanta pyöreä	1	15x18 mm	2,7
318	1B	profiili	308	801		kanta rombimainen	1	18x71 mm	14,5
319	2	Y22	400	603		kanta rombimainen	1	21x35 mm	8
320	2	Y211	400	601			1	37 mm	8,6
321	2	Y212	401	603			1	25 m	5,6
322	2	Y212	401	603		kanta pyöreä	1	26x51 mm	21,1
323	2	Y212	401	603		kanta soikea	1	24x80 mm	18
324	2	Y212	401	603		kanta rombimainen	1	17x30 mm	5,6
325	2	Y221	400	601			1	40 mm	28,3
326	2	Y221	400	602		kanta soikea	1	23x90 mm	28
327	2	Y221	400	602		kanta soikea	1	18x82 mm	12,8
328	2	Y221	400	602			1	70 m	29,7
329	2	Y221	400	602		kanta soikea	1	22x70 mm	22,1
330	2	Y221	400	602			1	69 mm	9
331	2	Y221	400	602		kanta soikea	1	19x45 mm	10
332	2	Y221	400	602			1	30 mm	8,6

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>
333	2	Y221	400	602			1	32 mm	5
334	2	Y221	400	602			1	31 mm	4,5
335	2	Y221	400	602			1	29 mm	4,7
336	2	Y221	400	603		kanta rombimainen	1	15x30 mm	5,3
337	2	Y221	401	600			1	40 mm	5,4
338	2	Y221	401	600			1	30 mm	9,9
339	2	Y221	401	601		kanta soikea	1	12x60 mm	6,3
340	2	Y221	401	601		kanta soikea	1	16x59 mm	7,8
341	2	Y221	401	601		kanta soikea	1	16x45 mm	7,9
342	2	Y221	401	601		kanta soikea	1	22x43 mm	13,4
343	2	Y221	401	601			1	36 mm	6,7
344	2	Y221	401	601		kanta soikea	1	27x30 mm	8,9
345	2	Y221	401	602		kanta soikea	1	15x100 mm	14,5
346	2	Y221	401	603			1	67 mm	15,3
347	2	Y221	401	603			1	65 mm	10,8
348	2	Y221	401	603			1	53 mm	13,2
349	2	Y221	401	603		kanta soikea	1	16x50 mm	10,9
350	2	Y221	401	603			1	38 mm	7,5
351	2	Y231	400	601			1	47 mm	11
352	2	Y231	401	603		kanta soikea	1	20x48 mm	10,6
353	2	Y231	401	603		kanta soikea	1	25x25 mm	9,5

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenne x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Mitat</i>	<i>Paino g</i>		
354	2	Y231	232	401	603		kanta soikea	1	15x30 mm	5,5
355	2	Y241		400	602		kanta soikea	1	15x36 mm	5,3
356	2	Y241		400	603		kanta soikea	1	16x43 mm	10,5
357	2	Y241		401	601		kanta soikea	1	16x125 mm	18,2
358	2	Y241		401	601			1	52 mm	15,1
359	2	Y241		401	602			1	98 mm	16,2
360	2	Y241		401	602			1	50 mm	16
361	2	Y241		401	602			1	35 mm	15,9
362	2	Y241		401	603			1	65 mm	10,3
363	2	Y241		401	603		kanta rombimainen	1	17x36 mm	7,2

Digitaalivalokuvat luetteloimattomista nauloista on talletettu Vantaan kaupungin-
museon kuva-arkistoon talletetulle CD-levylle.

**Liite 10. Luetteloidut rakennusfragmentit
Museoviraston rakennusfragmenttikokoelma (RHO)**

Tiilinäytteet

RHO 1544

<i>Nimi:</i>	Tiili
<i>Esineen kuvaus:</i>	Seinätiili
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Tiili
<i>Mitat:</i>	25 x 11 x 6,5 cm
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteesta.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstietieto:</i>	Kaivausalue 1a, rakenne R131 x = 300,87 y = 801,23

RHO 1545

<i>Nimi:</i>	Tiili
<i>Esineen kuvaus:</i>	Kattotiili
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Tiili
<i>Mitat:</i>	Ei ehjiä mittoja. Kappaleen mitat 24 x 18 x 3 cm
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteesta.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstietieto:</i>	Kaivausalue 2, yksikkö Y241 x = 401 y = 601

RHO 1546

Nimi: Tiili
Esineen kuvaus: Ruodetiili
Esineen historia: Kaivauslöytö
Materiaali: Tiili
Mitat: 24 x 13 x 7,5 cm
Ajoitus: Historiallinen
Ajoituksen lähde: Päätelmät kaivaustilanteessa.
Lähde: Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.

Dokumentoija: Kirsi Luoto
Tarkempi kontekstietieto: Kaivausalue 1a, yksikkö Y133
x = 299,90 – 300,00
y = 800,55 – 800,75
z = 19,42 m mpy

RHO 1547

Nimi: Tiili
Esineen kuvaus: Seinätiili
Esineen historia: Kaivauslöytö
Materiaali: Tiili
Mitat: Kaksi ehjää mittaa: 12 x 5 cm, pituus ei mitattavissa. Kappaleen pituus 17 cm.
Ajoitus: Historiallinen
Ajoituksen lähde: Päätelmät kaivaustilanteessa.
Lähde: Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.

Dokumentoija: Kirsi Luoto
Tarkempi kontekstietieto: Kaivausalue 1b, kivirakenteen yhteydestä
x = 312
y = 797
2. kerros

Muotoillut kivet

RHO 1548

<i>Nimi:</i>	Kivi
<i>Esineen kuvaus:</i>	Muotoiltu kivi
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Kivi
<i>Mitat:</i>	20 x 17,5 x 3 cm
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteesta.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstieto:</i>	Kaivausalue 1b, kiviaita, 2. kerros x = 312,75 – 312,90 y = 799,80 – 800,00 z = 20,17 – 20,13 m mpy

RHO 1549

<i>Nimi:</i>	Kivi
<i>Esineen kuvaus:</i>	Muotoiltu kivi
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Kivi
<i>Mitat:</i>	Kivi kahdessa osassa. Osien mitat: 16,5 x 13 x 2,6 cm ja 21,5 x 17,5 x 9 cm.
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteesta.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstieto:</i>	Kaivausalue 1b, kiviaita, 2. kerros x = 312,25 – 312,50 y = 800,60 – 800,95 z = 20,22 – 20,11

Laastinäytteet

RHO 1550

<i>Nimi:</i>	Laasti
<i>Esineen kuvaus:</i>	Laastia kivirakenteen perustuskivien välistä.
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Laasti
<i>Mitat:</i>	-
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteessa.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstitieto:</i>	Kaivausalue 1b, kivirakenteen perustuskivien välistä x = 312,67 y = 798,35 z = 20,24 m mpy

RHO 1551

<i>Nimi:</i>	Laasti
<i>Esineen kuvaus:</i>	Laastia kivirakenteen perustuskivien välistä, mahdollisen kivipilarin perustuskivien lomasta.
<i>Esineen historia:</i>	Kaivauslöytö
<i>Materiaali:</i>	Laasti
<i>Mitat:</i>	-
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Ajoituksen lähde:</i>	Päätelmät kaivaustilanteessa.
<i>Lähde:</i>	Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.
<i>Dokumentoija:</i>	Kirsi Luoto
<i>Tarkempi kontekstitieto:</i>	Kaivausalue 1b, kivirakenteen yhteydestä, 2. kerros x = 311,95 y = 800,96 z = 20,22 m mpy

RHO 1552

Nimi: Laasti
Esineen kuvaus: Laastia ja puuta kellotapulin länsipuolelta kerroksesta 4.
Esineen historia: Kaivauslöytö
Materiaali: Laasti
Mitat: -
Ajoitus: Historiallinen
Ajoituksen lähde: Päätelmät kaivaustilanteessa.
Lähde: Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.

Dokumentoija: Kirsi Luoto
Tarkempi kontekstietieto: Kaivausalue 1b, 4. kerros.
x = 315
y = 801

RHO 1553

Nimi: Laasti
Esineen kuvaus: Laastia ja puuta kivirakenteen perustuskivien välistä.
Esineen historia: Kaivauslöytö
Materiaali: Laasti
Mitat: -
Ajoitus: Historiallinen
Ajoituksen lähde: Päätelmät kaivaustilanteessa.
Lähde: Vantaan Pyhän Laurin kirkko. Kertomus kaivauksesta kirkkomaalla 3.- 28.7.2006. Kirsi Luoto. Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa.

Dokumentoija: Kirsi Luoto
Tarkempi kontekstietieto: Kaivausalue 1b, kiviaidan perustuksista, 5. kerros.
x = 313,30
y = 797,70

Vantaa Pyhän Laurin Kirkko 2006 Luuluetelo

Kirsi Luoto

Lite 11

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
1	1A	Y102	301	801	Tunnistettu	24	147
2	1A	Y102	301	801	Ei tunnistettu	27	52,4
3	1A	Y103	302	800	Tunnistettu	2	3,4
4	1A	Y103	302	800	Ei tunnistettu	4	13,9
5	1A	Y103	302	801	Ei tunnistettu	2	3,4
6	1A	Y103	303	801	Tunnistettu	1	1,2
7	1A	Y103	303	801	Ei tunnistettu	2	2,7
8	1A	Y103	305	801	Tunnistettu	2	12,4
9	1A	Y103	305	801	Ei tunnistettu	1	0,7
10	1A	Y111	299,5	801	Ei tunnistettu?	4	47,5
11	1A	Y121	299	800	Tunnistettu	1	0,4
12	1A	Y121	299	800	Ei tunnistettu	4	4
13	1A	Y121	299	801	Tunnistettu	11	89,7
14	1A	Y121	299	801	Ei tunnistettu	58	65,7
15	1A	Y121	300	800	Tunnistettu	1	4,9
16	1A	Y121	300	800	Palanut luu	2	1,4
17	1A	Y121	300	800	Ei tunnistettu	5	5,3

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
18 1A	Y121	300	801		Tunnistettu	6	109,1
19 1A	Y121	300	801		Palanut luu	1	0,1
20 1A	Y121	300	801		Ei tunnistettu	35	11,8
21 1A	Y122	302	801		Ei tunnistettu	1	7,3
22 1A	Y123	303	801		Tunnistettu	5	50,3
23 1A	Y123	303	801		Ei tunnistettu	7	18,8
24 1A	Y123	304	801		Tunnistettu	13	69,8
25 1A	Y123	304	801		Ei tunnistettu	5	24,2
26 1A	Y133	299	800		Tunnistettu	5	17,5
27 1A	Y133	299	800		Ei tunnistettu	4	5,9
28 1A	Y133	299	801		Tunnistettu	3	7,4
29 1A	Y133	299	801		Ei tunnistettu	15	12,4
30 1A	Y133	300	800		Tunnistettu	2	0,1
31 1A	Y133	300	800		Ei tunnistettu	53	9,1
32 1A	Y133	300	801		Tunnistettu	2	17,4
33 1A	Y133	300	801		Palanut luu	1	0,1
34 1A	Y133	300	801		Ei tunnistettu	31	128,3
35 1A	Y121	299	800		Ei tunnistettu	1	0,6
36 1A	Y121	299	801		Ei tunnistettu	1	4,5
37 1A	Y121	299	801		Ei tunnistettu	3	3,2
38 1A	Y121	299	801		Ei tunnistettu	1	1

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>	
39	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	1	1,6
40	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	3,5
41	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	20,2
42	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	1,9
43	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	4,2
44	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	1,2
45	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu?	1	13,8
46	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu?	1	19,6
47	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	1	30,4
48	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	3	6,7
49	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	2	7,7
50	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	3,7
51	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	1	1,8
52	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	1	12,2
53	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	3	11,3
54	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	3	3,7
55	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	12	5,7
56	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	?	
57	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	36	15,5
58	1A	Y121	H1	299	801	Ei tunnistettu	4	0,4
59	1A	Y121	H1	299	801	Tunnistettu	2	9,4

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
60	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	8	92,9
61	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	2	0,4
62	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	30	255,7
63	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	2	0,5
64	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	25	166,2
65	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	54	10,1
66	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	35	28,6
67	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	1	0,8
68	1A	Y121	H1	299,95	801,46	19,57	12,1
69	1A	Y121	H1	299,70-95	801,10-20		0,1
70	1A	Y121	H1	299,70-95	801,10-20		8,4
71	1A	Y121	H1	299,70-95	801,10-20		2,3
72	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	1	68,3
73	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	1	42,7
74	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	20	37,7
75	1A	Y121	H1	299	801		
					Ei tunnistettu	8	6,7
76	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	12	37,8
77	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	1	0,8
78	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	1	0,1
79	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	2	0,1
80	1A	Y121	H1	299	801		
					Tunnistettu	1	0,1

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
81	1A	Y121 H1	299	801	Tunnistettu	1	0,1
82	1A	Y121 H1	299	801	Ei tunnistettu	30	20,6
83	1A	Y121 H1	299	801	Tunnistettu	1	0,1
84	1A	Y121 H1	299	801	Ei tunnistettu	6	2,4
85	1A	Y121 H1	299	801	Tunnistettu	4	3,4
86	1A	Y121 H1	299	801	Ei tunnistettu	13	9,1
87	1A	Y121 H1	299	801	Tunnistettu	9	2,7
88	1A	Y121 H1	299	801	Ei tunnistettu	7	2,7
89	1A	Y121 H1	299	801	Palanut luu	3	0,1
90	1A	Y121 H1	299	801	Tunnistettu	16	219,4
91	1A	Y121/Y13 3	299	801	Ei tunnistettu?	2	79,4
92	1B	Pinta	313	800	Ei tunnistettu	1	1,3
93	1B	Pinta	316	800	Ei tunnistettu	3	3,7
94	1B	Pinta	317	800	Ei tunnistettu	2	4,4
95	1B	Pinta	317	801	Ei tunnistettu	1	6,7
96	1B	krs.1	306	801	Tunnistettu	1	0,8
97	1B	krs.1	306	801	Ei tunnistettu	2	5,5
98	1B	krs.1	307	800	Ei tunnistettu	1	1,1
99	1B	krs.1	307	801	Tunnistettu	1	4,2
100	1B	krs.1	307	801	Ei tunnistettu	1	4,8
101	1B	krs.1	309	801	Ei tunnistettu	1	0,2

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
102	1B	krs.1	310	800	Tunnistettu	2	3,9
103	1B	krs.1	311,5	799	Tunnistettu	1	1,1
104	1B	krs.1	311	800	Tunnistettu	1	1,8
105	1B	krs.1	311	800	Ei tunnistettu	9	4,5
106	1B	krs.1	312	797	Ei tunnistettu	1	1,5
107	1B	krs.1	312	798	Tunnistettu	1	0,1
108	1B	krs.1	312	798	Ei tunnistettu	2	0,3
109	1B	krs.1	312	799	Ei tunnistettu?	1	4,6
110	1B	krs.1	313	798	Ei tunnistettu	2	3
111	1B	krs.1	313	799	Tunnistettu	1	0,5
112	1B	krs.1	313	799	Ei tunnistettu	2	1,9
113	1B	krs.1	313	800	Tunnistettu	3	0,7
114	1B	krs.1	313	800	Ei tunnistettu	8	7,6
115	1B	krs.1	313	801	Ei tunnistettu	2	1,9
116	1B	krs.1	314	800	Tunnistettu	2	7,5
117	1B	krs.1	314	800	Ei tunnistettu	2	2,1
118	1B	krs.1	315	800	Tunnistettu	1	1,1
119	1B	krs.1	315	800	Ei tunnistettu	1	1
120	1B	krs.1	315	801	Ei tunnistettu	3	1,6
121	1B	krs.1	315	801	Ei tunnistettu	2	1,3
122	1B	krs.1	316	800	Ei tunnistettu	3	6,2

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
123	1B	krs.1	316	801	Tunnistettu	8	16,2
124	1B	krs.1	316	801	Ei tunnistettu	10	11,4
125	1B	krs.1	317	800	Ei tunnistettu	1	0,1
126	1B	krs.1	317	801	Ei tunnistettu	1	1
127	1B	krs.1	318	801	Ei tunnistettu	1	2
128	1B	krs.1	319	801	Ei tunnistettu	1	1,3
129	1B	krs.2	306	800	Ei tunnistettu	3	24,6
130	1B	krs.2	307	800	Ei tunnistettu	1	4
131	1B	krs.2	307	801	Ei tunnistettu	2	5,4
132	1B	krs.2	308	800	Tunnistettu	1	0,2
133	1B	krs.2	308	800	Tunnistettu	2	0,7
134	1B	krs.2	308	800	Ei tunnistettu	1	0,3
135	1B	krs.2	308	801	Tunnistettu	4	7,8
136	1B	krs.2	308	801	Ei tunnistettu	10	10,6
137	1B	krs.2	309	800	Tunnistettu	2	86,1
138	1B	krs.2	309	800	Tunnistettu	3	0,6
139	1B	krs.2	309	800	Ei tunnistettu	23	53,8
140	1B	krs.2	309	801	Ei tunnistettu	3	8,2
141	1B	krs.2	310	800	Tunnistettu	5	4,9
142	1B	krs.2	310	800	Ei tunnistettu	14	12,7
143	1B	krs.2	310	801	Tunnistettu	9	10,6

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
144	1B	krs.2	310	801	Tunnistettu	1	0,1
145	1B	krs.2	310	801	Ei tunnistettu	12	3,1
146	1B	krs.2	311	800	Tunnistettu	1	0,1
147	1B	krs.2	311	800	Ei tunnistettu	3	1
148	1B	krs.2	311	801	Ei tunnistettu	1	0,5
149	1B	krs.2	312	797	Ei tunnistettu	1	0,5
150	1B	krs.2	312	798	Ei tunnistettu	3	1,5
151	1B	krs.2	312	799	Ei tunnistettu	4	3,7
152	1B	krs.2	312	800	Ei tunnistettu	4	0,3
153	1B	krs.2	313	798	Ei tunnistettu	1	0,9
154	1B	krs.2	313	800	Ei tunnistettu	2	1
155	1B	krs.2	313	801	Ei tunnistettu	4	3,4
156	1B	krs.2	314	800	Ei tunnistettu	3	2,2
157	1B	krs.2	314	801	Ei tunnistettu	2	2,2
158	1B	krs.2	315	800	Tunnistettu	2	0,2
159	1B	krs.2	315	800	Ei tunnistettu	5	4
160	1B	krs.2	315	801	Ei tunnistettu	1	1,7
161	1B	krs.2	316	801	Ei tunnistettu	1	2,6
162	1B	krs.2	317	800	Ei tunnistettu	2	0,3
163	1B	krs.2	317	801	Ei tunnistettu	2	1,2
164	1B	krs.2	318	800	Ei tunnistettu	1	1,1

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
165	1B	krs.2	318	801	Ei tunnistettu	2	1,6
166	1B	krs.2	320	801	Tunnistettu	1	0,1
167	1B	krs.2	320	801	Ei tunnistettu	1	0,1
168	1B	krs.2	puhdistus		Ei tunnistettu	4	2
169	1B	krs.3	306	800	Tunnistettu	1	3,6
170	1B	krs.3	306	800	Ei tunnistettu	2	4,7
171	1B	krs.3	307	801	Tunnistettu	3	3,4
172	1B	krs.3	307	801	Ei tunnistettu	11	7,8
173	1B	krs.3	308,51	800,74	Ei tunnistettu	1	5,4
174	1B	krs.3	308	801	Tunnistettu	8	43,5
175	1B	krs.3	308	801	Ei tunnistettu	30	19,7
176	1B	krs.3	309,31	800,64	Ei tunnistettu	1	34,6
177	1B	krs.3	309,90	800,65	Tunnistettu	5	37,4
178	1B	krs.3	309,90	800,65	Ei tunnistettu	8	11,3
179	1B	krs.3	309	800	Tunnistettu	2	1,9
180	1B	krs.3	309	800	Ei tunnistettu	9	23,9
181	1B	krs.3	309	801	Tunnistettu	8	23
182	1B	krs.3	309	801	Ei tunnistettu	27	34
183	1B	krs.3	310	800	Tunnistettu	16	77,4
184	1B	krs.3	310	800	Ei tunnistettu	6	3,6
185	1B	krs.3	310	801	Tunnistettu	2	5,5

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
186	1B	krs.3	310	801	Ei tunnistettu	21	23,3
187	1B	krs.3	311,5	797,5	Ei tunnistettu	1	0,7
188	1B	krs.3	311,5	799	Tunnistettu	1	0,2
189	1B	krs.3	311,5	799	Ei tunnistettu	1	0,1
190	1B	krs.3	311	800	Tunnistettu	1	0,6
191	1B	krs.3	311	800	Ei tunnistettu	9	7,7
192	1B	krs.3	311	801	Tunnistettu	1	0,1
193	1B	krs.3	311	801	Ei tunnistettu	3	3,3
194	1B	krs.3	312	797	Tunnistettu	2	0,1
195	1B	krs.3	312	797	Ei tunnistettu	7	1,2
196	1B	krs.3	312	798	Ei tunnistettu	2	0,3
197	1B	krs.3	312	799	Ei tunnistettu	1	0,6
198	1B	krs.3	313	797	Ei tunnistettu	11	2
199	1B	krs.3	313	798	Tunnistettu	3	0,1
200	1B	krs.3	313	798	Ei tunnistettu	9	1,8
201	1B	krs.3	313	799	Tunnistettu	4	17,1
202	1B	krs.3	313	799	Ei tunnistettu	18	31,4
203	1B	krs.3	313	800	Tunnistettu	4	3,1
204	1B	krs.3	313	800	Ei tunnistettu	7	22
205	1B	krs.3	313	801	Tunnistettu	1	9,1
206	1B	krs.3	313	801	Ei tunnistettu	2	3,9

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
207	1B	krs.3	314	800	Tunnistettu	10	1,4
208	1B	krs.3	314	800	Ei tunnistettu	30	16,5
209	1B	krs.3	314,27	801,00	Ei tunnistettu	6	75
210	1B	krs.3	314	801	Tunnistettu	3	9,9
211	1B	krs.3	314	801	Ei tunnistettu	3	3,4
212	1B	krs.3	315	800	Tunnistettu	5	0,7
213	1B	krs.3	315	800	Ei tunnistettu	4	2,3
214	1B	krs.3	316	800	Ei tunnistettu	1	0,2
215	1B	krs.3	318	801	Ei tunnistettu	1	0,1
216	1B	krs.3	320	801	Ei tunnistettu	2	0,5
217	1B	krs.3	321	801	Ei tunnistettu	5	8,4
218	1B	krs.4	306	800	Ei tunnistettu	2	13,6
219	1B	krs.4	307	801	Ei tunnistettu	2	8,5
220	1B	krs.4	308	801	Tunnistettu	3	6,7
221	1B	krs.4	308	801	Ei tunnistettu	1	0,2
222	1B	krs.4	309	800	Ei tunnistettu	1	0,5
223	1B	krs.4	309	801	Tunnistettu?	1	0,3
224	1B	krs.4	309	801	Ei tunnistettu	7	4
225	1B	krs.4	310	800	Ei tunnistettu	3	5,7
226	1B	krs.4	310	801	Tunnistettu	5	24,4
227	1B	krs.4	310	801	Ei tunnistettu	3	5,8

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
228	1B	krs.4	311,5	798	Ei tunnistettu	1	2,1
229	1B	krs.4	311	800	Tunnistettu	1	0,1
230	1B	krs.4	311	800	Ei tunnistettu	3	1
231	1B	krs.4	313	800	Tunnistettu	3	14,2
232	1B	krs.4	313	800	Ei tunnistettu	2	0,8
233	1B	krs.4	313,5	800	Ei tunnistettu	1	0,2
234	1B	krs.4	314	800	Tunnistettu	6	14,5
235	1B	krs.4	314	800	Ei tunnistettu	8	1,5
236	1B	krs.4	314	801	Tunnistettu	24	3,5
237	1B	krs.4	314	801	Ei tunnistettu	32	5,2
238	1B	krs.4	315	800	Tunnistettu	7	0,1
239	1B	krs.4	315	801	Ei tunnistettu	1	0,5
240	1B	krs.5	310	801	Ei tunnistettu	1	0,1
241	1B	krs.5	313	800	Ei tunnistettu	1	1,2
242	1B	krs.5	313	801	Ei tunnistettu	1	0,1
243	1B	krs.5	314	801	Ei tunnistettu	3	3,1
244	1B	krs.5	315	801	Ei tunnistettu	1	3,6
245	1B	profiili	308	801	Ei tunnistettu	1	0,6
246	2	Y22	400	601	Ei tunnistettu	1	1
247	2	Y22	400	603	Ei tunnistettu	1	1,8
248	2	Y22	401	601	Palanut luu	1	0,2

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
249	2	Y202	400	603	Tunnistettu	3	31,7
250	2	Y202	400	603	Ei tunnistettu	26	245,3
251	2	Y202	401	603	Tunnistettu	21	170,8
252	2	Y202	401	603	Ei tunnistettu	33	156,1
253	2	Y211	400	601	Ei tunnistettu	19	55
254	2	Y211	400	602	Ei tunnistettu	12	49,5
255	2	Y211	401	600	Ei tunnistettu	5	12,2
256	2	Y211	401	601	Ei tunnistettu	13	30,9
257	2	Y211	401	602	Ei tunnistettu	5	43,9
258	2	Y212	400	603	Tunnistettu	7	304,7
259	2	Y212	400	603	Ei tunnistettu	28	227,6
260	2	Y212	401	603	Tunnistettu	22	168,1
261	2	Y212	401	603	Ei tunnistettu	25	95,6
262	2	Y221	400	600	Ei tunnistettu	3	46,4
263	2	Y221	400	601	Tunnistettu	20	231,9
264	2	Y221	400	601	Ei tunnistettu	14	165,2
265	2	Y221	400	602	Tunnistettu	97	1490
266	2	Y221	400	602	Ei tunnistettu	58	153,9
267	2	Y221	400	603	Tunnistettu	10	38,9
268	2	Y221	400	603	Ei tunnistettu	4	5,7
269	2	Y221	401	600	Tunnistettu	4	15,3

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
270	2	Y221	401	600	Ei tunnistettu	3	1,4
271	2	Y221	401	601	Tunnistettu	10	499,2
272	2	Y221	401	601	Ei tunnistettu	47	107,9
273	2	Y221	401	602	Tunnistettu	49	1815,1
274	2	Y221	401	602	Ei tunnistettu	45	103,5
275	2	Y231	R232 400,34	600,31	Tunnistettu	2	16
276	2	Y231	R232 400,34	600,31	Ei tunnistettu	1	0,3
277	2	Y231	R232 400,95	600,27	Ei tunnistettu	1	33,3
278	2	Y231	R232 400	600	Ei tunnistettu	1	6,2
279	2	Y231	R232 400	601	Ei tunnistettu	1	8,8
280	2	Y231	R232 400	603	Ei tunnistettu	2	2,9
281	2	Y231	R232 401,35	600,23	Ei tunnistettu	1	5,1
282	2	Y231	R232 401	600	Ei tunnistettu	4	8
283	2	Y241	400	600	Ei tunnistettu	1	13,9
284	2	Y241	400,83	601,38	Ei tunnistettu	41	2,2
285	2	Y241	400	601	Tunnistettu	2	4,4
286	2	Y241	400	601	Ei tunnistettu	6	26,8
287	2	Y241	400	602	Tunnistettu	21	148,5
288	2	Y241	400	602	Ei tunnistettu	36	61,3
289	2	Y241	401,75	600,90	Tunnistettu?	1	48,1
290	2	Y241	401	600	Tunnistettu	3	51,5

<i>Alanro Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Rakenn x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>	<i>Laji</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino g</i>
291	2	Y241	401	601	Tunnistettu	2	1,5
292	2	Y241	401	601	Ei tunnistettu	15	50
293	2	Y241	401	602	Tunnistettu	21	62,5
294	2	Y241	401	602	Ei tunnistettu	33	26,7
295	2	Y241	401	603	Tunnistettu	11	37,7
296	2	Y241	401	603	Ei tunnistettu	17	15,1
297	2	Y261	400	603	Tunnistettu	14	28,3
298	2	Y261	400	603	Ei tunnistettu	7	7,4
299	2	Y261	401	601	Tunnistettu	11	109,2
300	2	Y261	401	603	Ei tunnistettu	3	5

Liite 12. Luettelo kaivauksilla otetuista C14- ja maanäytteistä

14C-näytteet:

Näyte A: Kaivausalue 1b, kivirakenteen peruskivien lomasta, 4. kerros

$$x = 312,20$$

$$y = 798,10$$

$$z = 20,01 \text{ mpy}$$

4. krs

Näyte analysoitiin. Analysoitujen näytteiden numero 1.

Näyte B: Kaivausalue 1a, mahdollinen sekundäärinen haudaus, luiden lomasta, yksikkö Y121

$$x = 299,13 - 299,19$$

$$y = 801,00 - 801,20$$

$$z = 19,61 \text{ m mpy}$$

Näyte C: Kaivausalue 1b, kivirakenteen alta, 7. kerros

$$x = 312,95$$

$$y = 800,30$$

$$z = 19,83 \text{ m mpy}$$

Näyte analysoitiin. Analysoitujen näytteiden numero 2.

Näyte D: Kaivausalue 1b, 4. kerros

$$x = 314$$

$$y = 800$$

Näyte E: Kaivausalue 1a, peruskallion päältä, rakenteen R131 alta

$$x = 300,85 - 300,95$$

$$y = 800,70 - 800,85$$

$$z = 19,16 \text{ m mpy}$$

Maanäytteet:

Näyte 1: Kaivausalue 1b

$$x = 308,30$$

$$y = 800,54$$

$$z = 19,90 - 19,85 \text{ m mpy}$$

Näyte 2: Kaivausalue 1a

$$x = 300,95$$

$$y = 800,43$$

$$z = 19,82 - 19,76 \text{ m mpy}$$

Näyte 3: Kaivausalue 1b

$$x = 308,41 - 308,63$$

$$y = 801,57 - 801,78$$

$$z = 19,74 - 19,63 \text{ m mpy}$$

Näyte 4: Kaivausalue 1a, mahdollinen sekundäärinen haudaus, kallojen alta

$$x = 299,50 - 299,75$$

$$y = 801,30 - 801,55$$

$$z = 19,58 - 19,54 \text{ m mpy}$$

Näyte 5: Kaivausalue 1a, mahdollinen sekundäärinen haudaus

$$x = 299,70 - 299,85$$

$$y = 801,05 - 801,25$$

$$z = 19,50 - 19,55 \text{ m mpy}$$

Liite 13.

Havainnot suomalaisten puukirkkojen ja kirkkomaan raja-aidan sijainnista.

Informantti: seurakuntapuutarhuri Heimo Salmi

Haastattelija: tutkimusapulainen FM Andreas Koivisto

Haastattelupäivämäärä: 21.7.2006

Vertaa tietoja oheiseen karttaan.

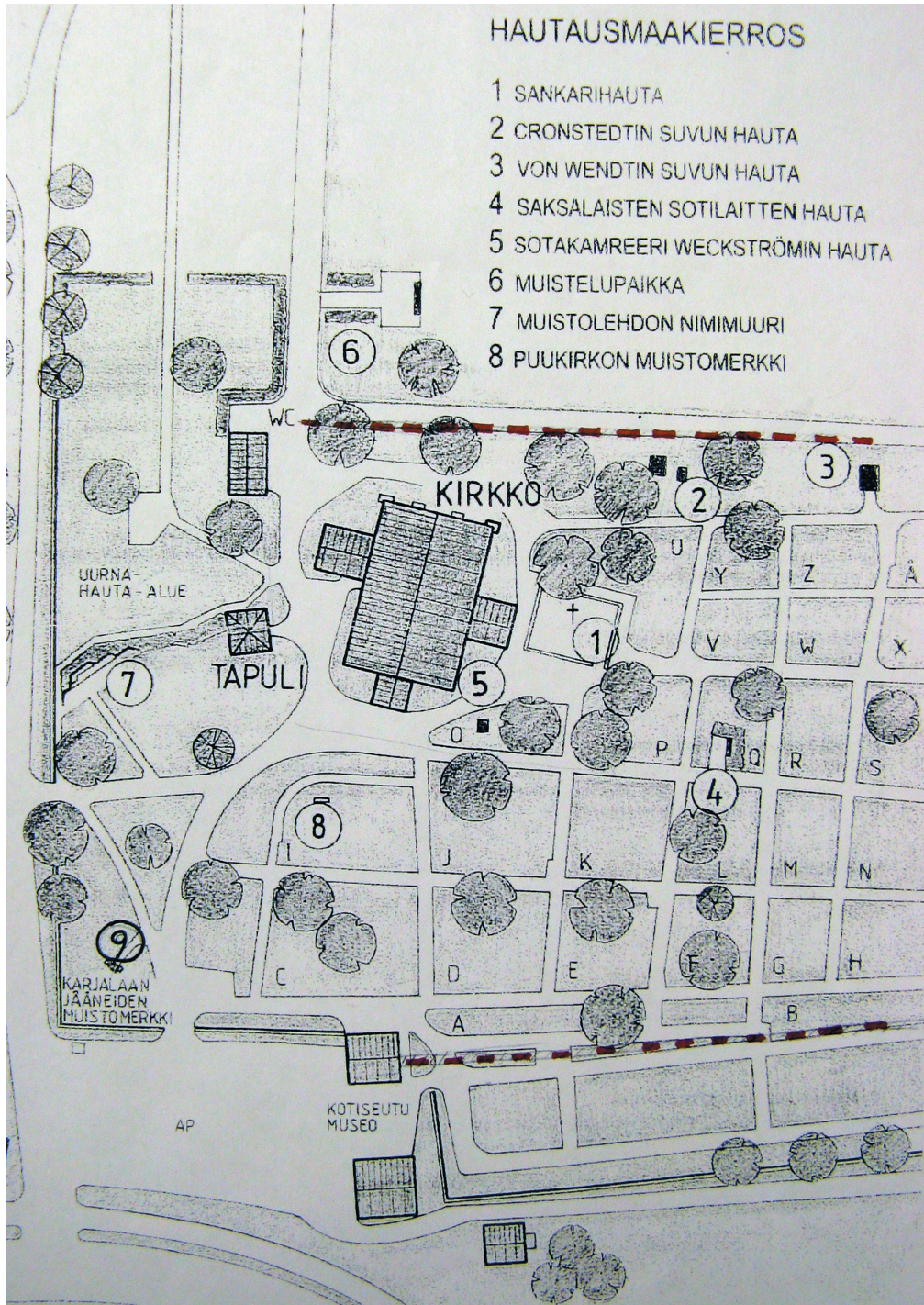
Kartan numero 8: Nykyään paikalla on toisen suomalaisen puukirkon muistomerkki, kuvanveistäjä Heikki Häiväojan tekemä neljästä nelikulmaisesta kivistä muodostuva veistos. Heimo Salmi kertoi, että juuri tästä nimenomaisesta kohdasta on hautoja kaivettaessa löytynyt rakennuksen peruskiviä.

Kartan numero 9: Paikalla on nykyään Karjalaan jääneiden sotilaiden muistomerkki, mutta Heimo Salmelle on kerrottu, että paikalta olisi aikanaan tehty havainnot mahdollisista toiseen suomalaiseen puukirkkoon liittyvistä jäänteistä. Millaisista jäänteistä on ollut kyse tai havaintojen tekijästä ei kuitenkaan ole tietoa.

Kartalle punaisella katkoviivalla merkittynä: Vanhat kirkkomaan länsi- ja itäpuolen raja-aitojen sijaintipaikat. Näillä kohti aidat sijaitsivat vielä viime sotien jälkeen. 1960-luvulla kirkon länsipuolen aidan sijaintipaikan päälle tuotiin maata parin metrin paksuudelta. Myös itäpuolella maata on tuotu kiviaidan kohdalle kirkkomaan tasaamiseksi, mutta täällä maakerrokset eivät olleet yhtä paksuja kuin länsipuolella.

HAUTAUSMAAKIERROS

- 1 SANKARIHAUTA
- 2 CRONSTEDTIN SUVUN HAUTA
- 3 VON WENDTIN SUVUN HAUTA
- 4 SAKSALAISTEN SOTILAITTEN HAUTA
- 5 SOTAKAMREERI WECKSTRÖMIN HAUTA
- 6 MUISTELUPAIKKA
- 7 MUISTOLEHDON NIMIMUURI
- 8 PUUKIRKON MUISTOMERKKI

Liite 14.

Kaivauksilla 2006 vierailut media

Haastattelut antoi kaivausjohtaja Kirsi Luoto ellei toisin mainita.

Pvm	Media
7.7.	Radio Mellan-Nyland (Haastateltavana tutkimusapulainen Andreas Koivisto), Uudenmaan uutiset (tv ja radio)
7.7.	Helsingin Sanomat: puhelinhaastattelu
7.7.	Kaupunkisanomat Vartti (juttu ilmestyi 27.7.2006)
7.7.	Vantaan Sanomat, Helsingin uutiset (juttu ilmestyi 19.7.2006), Metro-lehti (juttu ilmestyi 18.7.2006), Vantaan Lauri
7.7.	Radio Ylenaikainen (lähestys suorana klo 08.40, kesto 9 minuuttia)
7.7.	Helsingin Sanomat (toimittaja haastatteli tutkimusapulainen Andreas Koivistoa osana matkailuaiheiseen juttuun, joka ilmestyi 23.7.2006)
7.7.	Uudenmaan uutiset (tv- ja radiolähetykset valtakunnallisesti 26.7.2006)
7.7.	Metro-lehti

Yhteensä:

Sanoma-, aikakaus- tai ilmaisjakelulehtijuttuja 8 kpl
Radiohaastatteluja 4 kpl, joista ainakin 1 valtakunnallinen
Tv-haastatteluja 2 kpl, joista 1 valtakunnallinen.

Liite 15.

Vantaan Pyhän Laurin kirkko - Alustava tutkimussuunnitelma jatkotutkimuksille

Kirsi Luoto 2006

Johdanto

Kesän 2006 kaivausten tutkimussuunnitelman laati pitkälti arkeologi Juha Ruohonen, jonka luonnostelemien suunnitelmien mukaisesti kaivaus käytännössä myös pitkälti toteutettiin. Käytännöllisistä ja tutkimuksellisista syistä kaivaukset keskitettiin pääasiassa kirkon pohjoispuolelle, jossa tutkittiin mm. keskiaikaisen kirkkomaan laajuutta sekä kartoitettiin alkuperäisen kirkkoaidan jäänteiden sijaintia nykyisellä kirkkomaalla. Tavoitteena oli myös mahdollisuuksien mukaan selvittää kellotapulin alaosan ajoitusta sekä rakennuksen mahdollista aiempaa funktiota. Myös hautausmaan pohjoispuolen käyttöä ja kivi-kirkkoa vanhempien rakenteiden mahdollista sijaintia kirkon pohjoispuolella selvitettiin. Suurelta osin tutkimuskysymyksiin saatiinkin vastaus kesän kaivauksissa, mutta on huomioitava, että kaikkiin edellä esitettyihin tutkimuskysymyksiin voidaan saada vähintäänkin täydentävää tietoa jatko-kaivauksilla. Siinä mielessä myös nämä tutkimuskysymykset ovat edelleen relevantteja suunniteltaessa arkeologisia tutkimuksia Pyhän Laurin kirkolla.

Tässä alustavassa tutkimussuunnitelmassa ei käsitellä tutkimuskysymyksiä, jotka liittyvät itse kirkkorakennukseen ja sen lattianalaisten maakerrosten tutkimiseen. Mikäli mahdollisuus kaivauksiin kirkon sisällä tarjoutuisi, on kaivausjohtajalla mahdollisuus saada apua tutkimussuunnitelman tekemiseen edellä mainitusta arkeologi Juha Ruohosen laatimasta tutkimussuunnitelmasta vuodelta 2006 (ks. Juha Ruohonen, 2006: Vantaan Pyhän Laurin kirkko ja kirkkomaa. Arkistolähteisiin ja kirjallisuuteen perustuva selvitys ja tutkimussuunnitelma, esim. s. 5-9 ja 19).

Kesän 2006 kaivausten kuluessa esiin nousseita tutkimuskysymyksiä

Kesän 2006 kaivauksissa havaittiin, että maannos Pyhän Laurin kirkon pohjoispuolella ei ole kovinkaan paksu. Kaivauksen pohjataso saavutettiin useimmissa tapauksissa jo alle puolen metrin syvyydessä, viimeistään kuitenkin hieman yli metrin syvyydessä. Kaivauspaikaksi valitulla alueella peruskallio oli hyvin lähellä maanpintaa. Tapulin ja kirkon välinen maannos oli suurelta osin pahoin sekaantunutta johtuen paikalla toteutetuista kaapeli- ja vesijohtoihin liittyvistä maansiirtotöistä. Kaivausten aikana ei törmätty yhteenkään alkuperäisellä paikallaan olevaan, ehjään hautaukseen. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö sellaisia muualla kirkon pohjoispuolella vielä voisi olla. Sen sijaan kirkon seinän vierustalle oli sijoitettu ilmeisesti toissijaiseen hautapaikkaan kolme ihmisen pääkalloa, alle yksivuotiaan lapsen jäännökset sekä joukko sekalaisia ihmisluita. Kirkon pohjoispuolen kirkkomaan hautauskäytäntöihin liittyvien tutkimuskysymysten pitämistä jatkossakin esillä voidaan pitää suositeltavana (ks. Juha Ruohonen, 2006: Vantaan Pyhän Laurin kirkko ja kirkkomaa. Arkistolähteisiin ja kirjallisuuteen perustuva selvitys ja tutkimussuunnitelma, s. 14).

Kesän 2006 kaivausten merkittävimmäksi tulokseksi nousi kellotapulin lounaiskulmassa sijainneen kivipilarin sekä sen nurkasta kohti lounasta kulkevan vanhan kiviaidan jäänteiden löytyminen. Kiviaita näyttäisi muodostuvan lähinnä yksinkertaisesta suurehkojen kivien muodostamasta rivistä ja tapulin perustus puolestaan vierekkäin asetettujen suurten kivien muodostamasta nelikulmaisesta rakenteesta. Keskiajalla oli kuitenkin yleisempää rakentaa kirkkoaita pareittain asetettujen suurten

kivien muodostamalle perustalle. Kaivausalueella esiintyvä yksinäisten kivien rivi saattaa olla seurausta siitä, että aivan kivien vieressä eteläpuolella peruskallio on todella pinnassa. Kenties aidan rakentamisessa on haluttu käyttää tätä ilmiötä hyväksi. Olisi mielenkiintoista selvittää, onko tämän kesäisen kaivausalueen paljastamassa ilmiössä kyse poikkeuksesta, vai onko Pyhän Laurin kirkkoa ympäröinyt kiviaita ollut rakennettu kauttaaltaan kirkon pohjoispuolella tällaiselle parittomien, suurten kivien muodostamalle perustukselle. Tähän olisi mahdollisuus saada vastaus avaamalla kaivausalue kesän 2006 kaivausalueen 1b lisäosan jatkoksi. Kesän kaivausten yhteydessä havaittiin, että kirkkomaan nurmi oli ympäristöään palaneempaa alueella, jonne kiviaidan jäännökset kaivausalueen ulkopuolella todennäköisesti jatkuvat. Joskus arkeologiset, maanalaiset ilmiöt saattavat näkyä myös maan pinnalle tällaisina kasvillisuuden muutoksina. Kiviaidan jäänteiden sijainnin ja rakenteen selvittäminen kirkon pohjoispuolella sekä vanhan kirkkomaan nurkan sijainnin selvittäminen arvioidun keskiaikaisen kirkkomaan luoteiskulmassa olisivat yksi mielenkiintoisimmista tutkimustehtävistä tulevaisuudessa.

Kesän 2006 kaivauksissa havaittiin kirkon pohjoispuolella olleiden maannosten olevan osin pahoin sekaantuneita. Osin tästä syystä ei kellotapulin ikää ja mahdollista aiempaa käyttötarkoitusta koskeviin kysymyksiin saatu vastausta. Todennäköisesti kysymyksiin olisi kuitenkin mahdollista saada vastauksia järjestämällä kaivaukset tapulin sisällä, jossa puulankkujen alla on käsittääkseni maalattia. On todennäköistä, että tapulin sisällä maannokset ovat säilyneet häiriintymättöminä. Tämä mahdollistaisi maannoksesta mahdollisesti löytyvien esineiden ja muiden ilmiöiden perusteella tehtävät päätelmät tapulirakennuksen alaosan ajoituksesta ja aiemmasta, mahdollisesti nykyisestä poikkeavasta, käyttötarkoituksesta.

Kirkon pohjoisseinän läheltä, vajaan puolentoista metrin päästä seinästä, löydettiin kesän 2006 kaivauksissa muutamien tiilien ja kivien muodostama rakenne (R131), jonka funktiota ei pystytty selvittämään. Rakenne jatkui idässä ja lännessä kaivausalueemme ulkopuolelle, joten lisätutkimuksilla sen luonnetta olisi kenties mahdollista selvittää.

Myös kirkon itäpäädyssä kaivettiin kesän 2006 aikana. Täälläkin maannos osoittautui olevan pahoin häiriintynyttä erilaisten kaapelikaivantojen vuoksi. Lisäksi kaivauksen keskeytti hieman yli metrin syvyydessä tiheä, suurehkoista kivistä muodostunut kerros. Kivet olivat liian suuria nostettaviksi tieltä pois pelkin ihmisvoimin. Kivet saattavat olla peräisin kirkon itäpäädyn päätykolmiosta, johon vuoden 1893 tulipalon jälkeen rakennettiin länsipäätyä mukaileva tiilikoristus. Jotta tiilikenttä olisi ollut mahdollista upottaa tyylikkäästi päätykolmioon, on päätykolmiosta mahdollisesti louhittu pois kiviä. Nämä kivet on sitten ilmeisesti jätetty paikoilleen siihen, mihin ne ovat pudonneet. Kivikenttä esti syvemmälle kaivamisen kesän 2006 kaivausten yhteydessä. Tavoitteena itäpäädyssä oli tutkia muun muassa sitä, olisiko tulipalossa tuhoutuneesta ja kirkon itäpäädyssä sijainneesta lasimaalauksesta kenties pudonnut palasia kirkon ulkopuolelle. Lasimaalauksen ajoitusta ja luonnetta ei tunneta kovinkaan tarkoin ja näihin kysymyksiin toivottiin vastausta sijoittamalla yksi kaivausalue myös kirkon itäpäätyyn. Mikäli itäpäädyssä halutaan tulevaisuudessa kaivaa, olisi syytä varautua kivikerrokseen hankkimalla jonkinlaisia apuvälineitä, joilla kiviä voitaisi turvallisesti nostaa pois kaivauskuopasta. Kivien alla saattaa olla säilyneenä koskemattomia maakerroksia.

Kaivausten toteuttamisesta

Tulevien kaivausten järjestämisessä tulee ottaa huomioon tiettyjä Pyhän Laurin kirkkoon ja sen käyttöön liittyviä erityispiirteitä. Kirkko on erittäin suosittu vihkikirkko kesäisin, samoin

siellä järjestetään päivittäin useitakin siunaustilaisuuksia. Kirkossa järjestetään myös muita tilaisuuksia, joiden yhteydessä alueella liikkuu joskus satojakin henkilöitä. Kaivausalueiden ja ihmisten turvallisuuden vuoksi kaivausalueet tulee suunnitella siten, että ne mahdollisimman vähän häiritsevät kirkon tavanomaista käyttöä. Lisäksi kaivausalueen/alueiden ympärille on jo hyvissä ajoin varauduttava pystyttämään sitä suojaavia kulkuesteitä. Näin suojellaan samalla myös alueella liikkuvaa yleisöä. Koska kaivaukset suoritetaan käytössä olevalla kirkkomaalla on työskentelytavoissa noudatettava hienotunteisuutta. Kaivausalueet on myös syytä, ainakin kriittisimmiltä kohdiltaan, peittää yöksi ja viikonloppujen ajaksi pressuilla.

Kaivaminen kellotapulien sisätiloissa aiheuttaisi luonnollisesti omia erityistoimenpiteitään. Lattialankkujen poisto olisi tehtävä hyvissä ajoin ennen itse varsinaisen kaivauksen alkua. Samoin kaivauksia olisi syytä edeltää koekairaus, jossa selvitetäisiin maakerroksen paksuutta ja säilyneisyysastetta tapulin sisällä. Koetutkimuksen perusteella voitaisiin sitten määritellä kohta/kohdat, jossa varsinaiset kaivaukset haluttaisiin suorittaa. Ennalta olisi syytä myös sopia siitä, kenen vastuulle (kaivaushenkilökunnan vai seurakunnan) lattialankkujen paikalleen pistäminen jää.

Yleispätevänä ohjeena voi sanoa, että käytännön järjestelyissä alkaen aina kaivausajankohdan suunnittelusta kaivausalueen ennallistamiseen kannattaa olla hyvissä ajoin yhteydessä eri yhteistyötahojen, kuten Vantaan seurakuntayhtymän ja Pyhän Laurin kirkkomaasta vastaavien puutarhurien kanssa.

Yhteenvedo

Pyhän Laurin kirkolla tehtävien mahdollisten arkeologisten kaivausten keskeisiksi tutkimuskysymyksiksi voidaan kesän 2006 kaivausten perusteella ehdottaa seuraavaa:

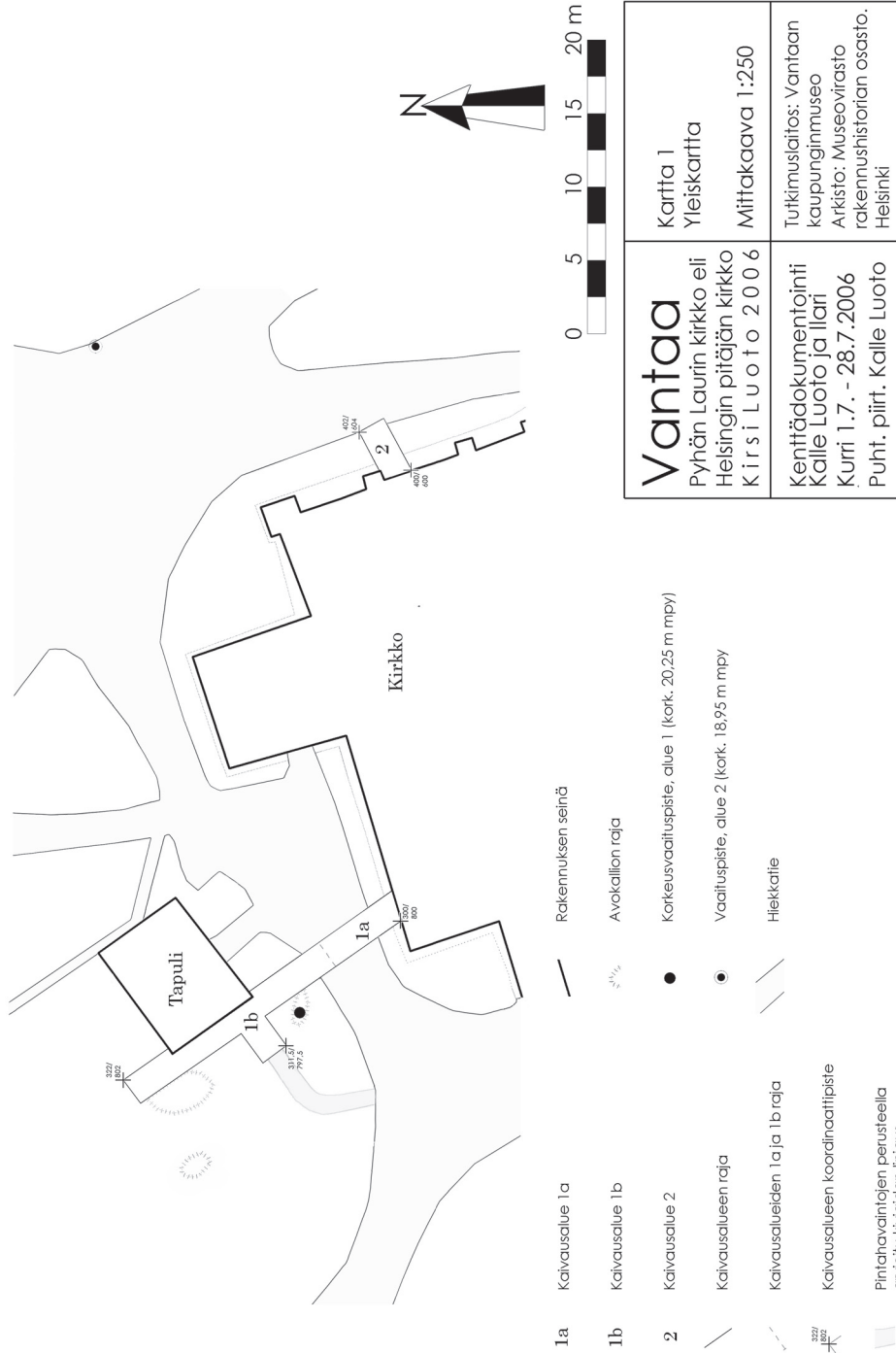
1. Kirkkoaidan jäänteiden sijainnin selvittäminen kesän kaivausalueen lounaispuolella.
2. Kiviaidan luonteen selvittäminen. Muodostuuko kiviaidan perustus yksinkertaisesta vai kaksinkertaisesta kivirivistä kesän 2006 kaivausalueen ulkopuolisella alueella?
3. Kellotapulien ajoituksen ja mahdollisesti aiemman käyttötarkoituksen selvittäminen => kaivaukset tapulin sisätiloissa.

Kuten sanottua, kannattaa lopullisia tutkimuskysymyksiä muotoillessa ottaa huomioon myös Juha Ruohosen keväällä 2006 laatima tutkimussuunnitelma ainakin sen kirkkomaata koskevien tutkimuskysymysten osalta. Tutkimussuunnitelman lopulliseen muotoutumiseen vaikuttavat luonnollisesti myös tulevan kaivausjohtajan visiot sekä käytössä olevat resurssit. Tässä alustavassa tutkimussuunnitelmassa esitetyjä ajatuksia voidaan kuitenkin, jos niin halutaan, käyttää apuna suunniteltaessa seuraavia kaivauksia Pyhän Laurin kirkon kirkkomaalle.

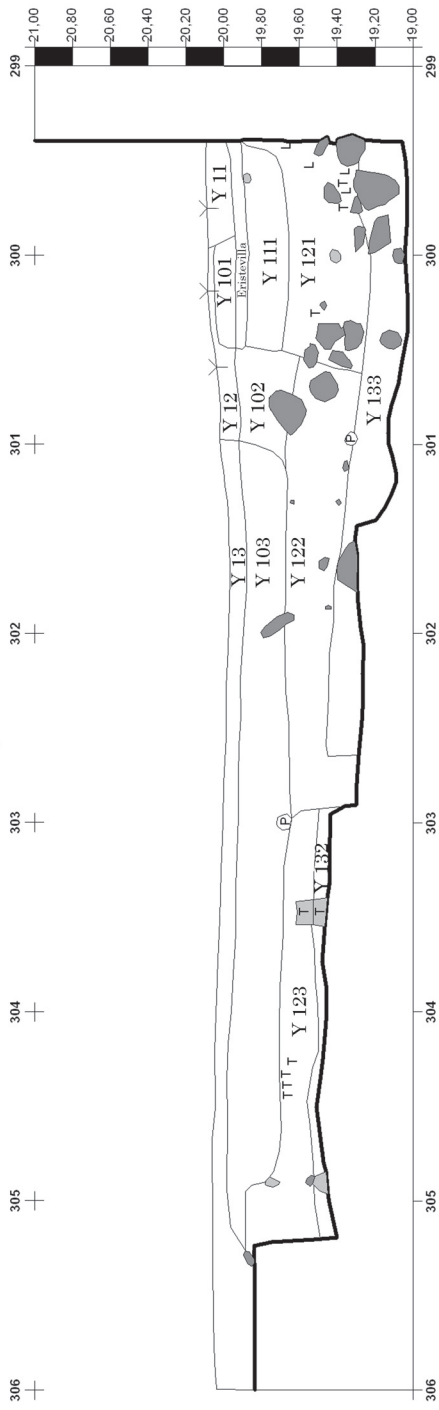
Vantaalla 22.12.2006

Kirsi Luoto

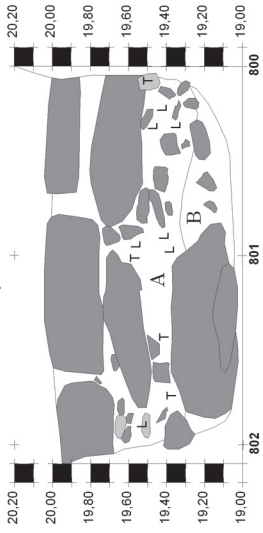
Kartat eivät ole ilmoitetussa mittakaavassa.
Karttojen alkuperäinen koko on A3.

Alue 1a, koillisprofiili

Alue 1a, Kaakkoisprofiili

Selite

- A Sekoitunut tummammuskeaa multaa
- B Ruskeaa hiekkaa
- Kivi
- T Tiili
- L Laasti

Selite, koillisprofiili

Y 131 Yksikön tunnus

- Kivi
- T Tiili
- L Laasti
- (P) Putki
- ⋈ Nurmi

Vantaa

Pyhän Laurin kirkko eli
Helsingin pitäjän kirkko
K i r s i L u o t o 2 0 0 6

Kartta 2
Profiilikartta
Alue 1a
Mittakaava 1:20

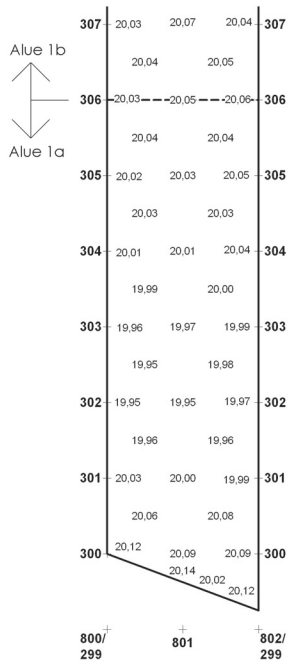
Kenttädokumentointi
Kalle Luoto 27.7.2006

Puht. piirt. Kalle Luoto

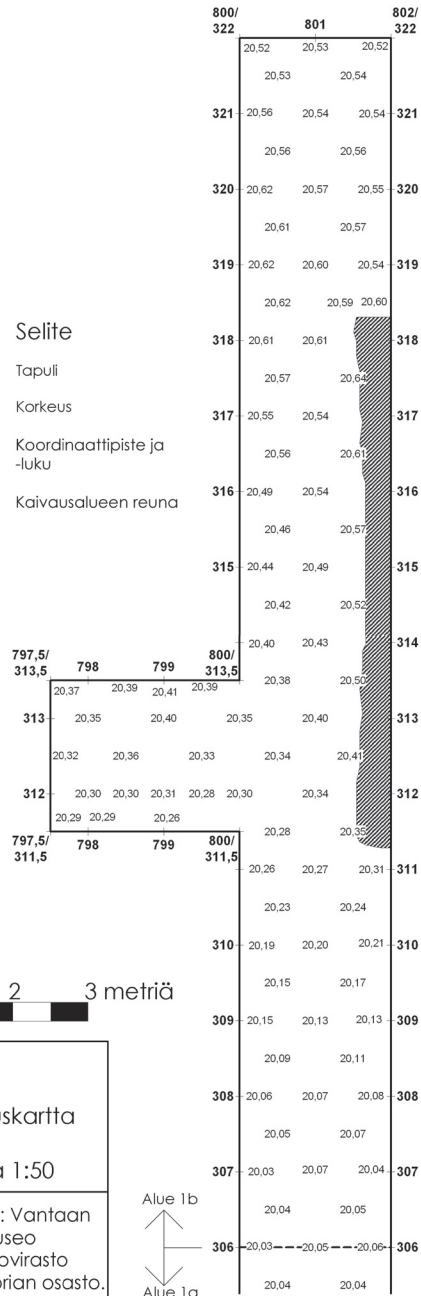
Tutkimuslaitos: Vantaan
kaupunginmuseo
Arkisto: Museovirasto
rakennushistorian osasto,
Helsinki

Kaivausalue 1a

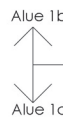
Kaivausalue 1b

- Selite
- Tapuli
 - Korkeus
 - Koordinaattipiste ja -luku
 - Kaivausalueen reuna

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko K i r s i L u o t o 2 0 0 6</p>	<p>Kartta 3 Pintavaaituskartta Alue 1 Mittakaava 1:50</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 3.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

Y 13 Maalajin yksikön tunnus

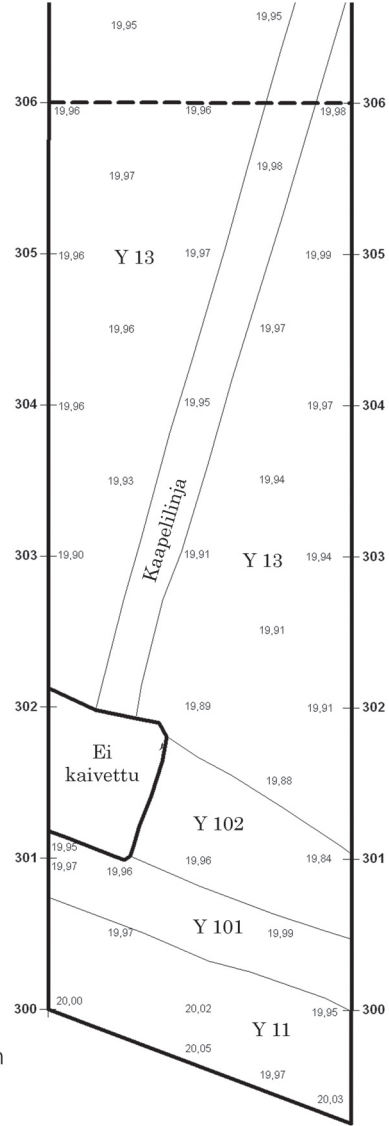
/ Maalajin raja

▬ Kaivausalueen raja

19,93 Vaaittu korkeus

303 Koordinaattiluku

Alue 1b

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 4 Tasokartta Alue 1a, 0. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 4.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

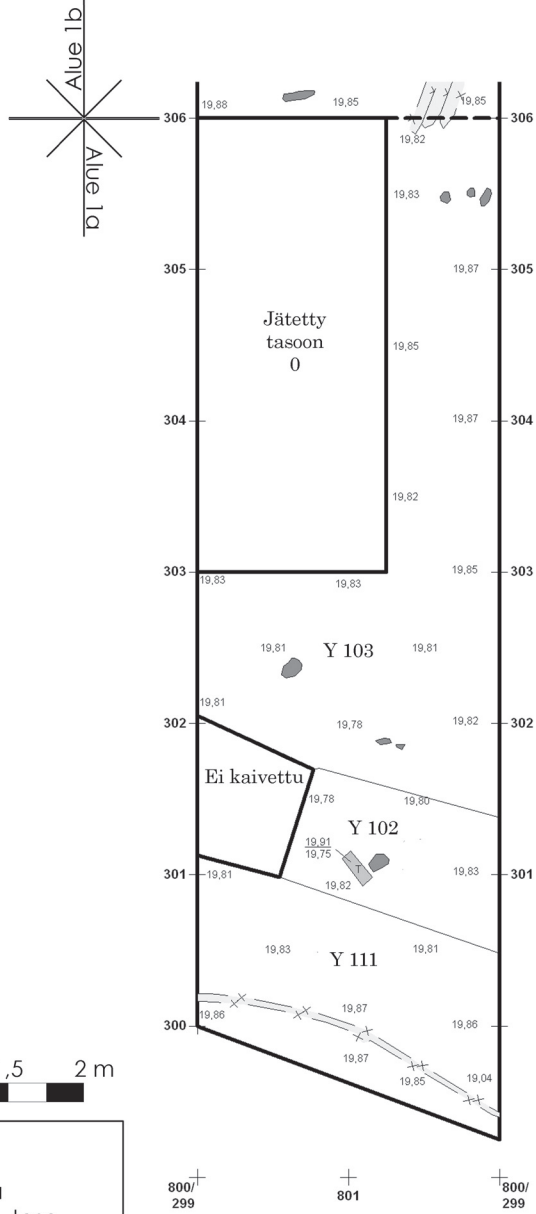
800/
299

801

802/
299

Selite

- Y 111 Maalajin tunnus
- 19,81 Korkeus
- + 300 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi
- Tiili
- Johto

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 5 Tasokartta Alue 1a, 1. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 10.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

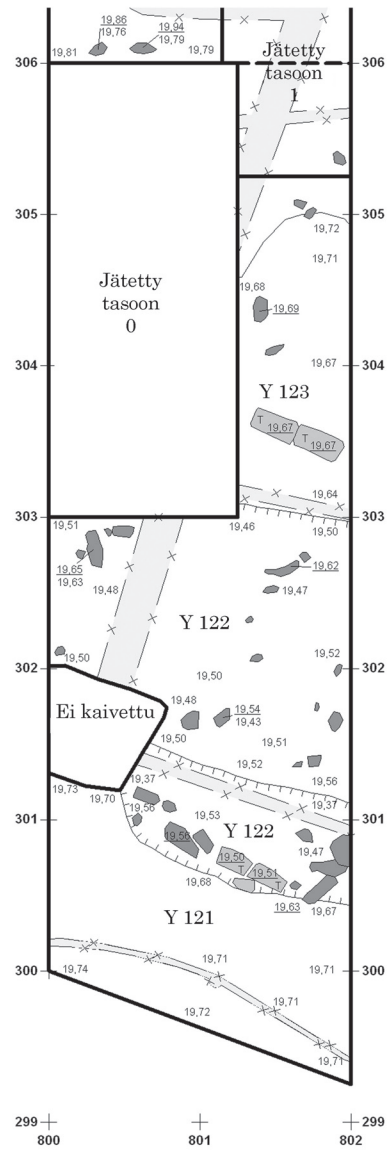
Selite

- Y 123 Maalaji
 19,79 Korkeus
 +299 Koordinaattipiste ja -luku
 — Kaivausalueen raja
 — Maalajin raja
 — Jyrkäne
 Kivi
 Tiili
 Johto

Alue 1b
 Alue 1a

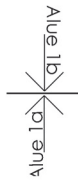

Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006	Kartta 6 Tasokartta Alue 1a, 2.taso Mittakaava 1:25
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 12.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki

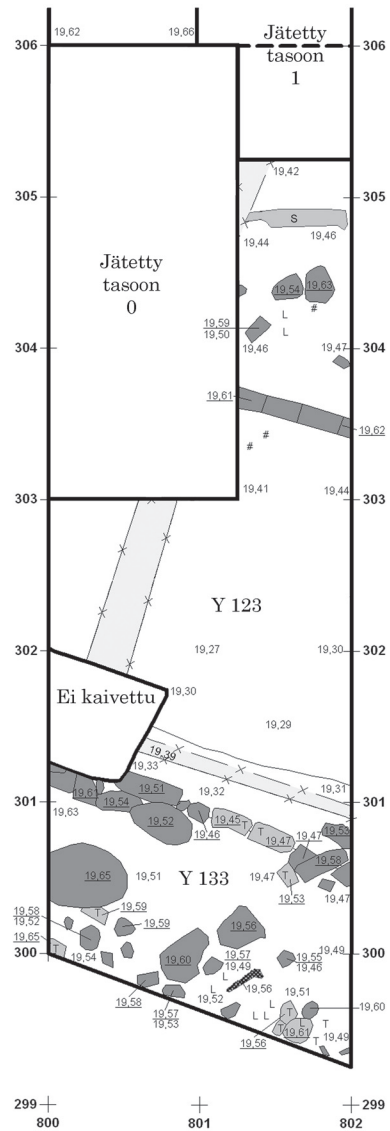
Selite

- Y 122 Maalaji
- + 299 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi
- Tiili
- Johto
- s Sementtielementti
- Luu

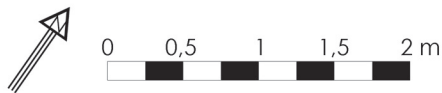
0 0,5 1 1,5 2 m

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 7 Tasokartta Alue 1a, 3.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 17. ja 26.7. 2006. Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

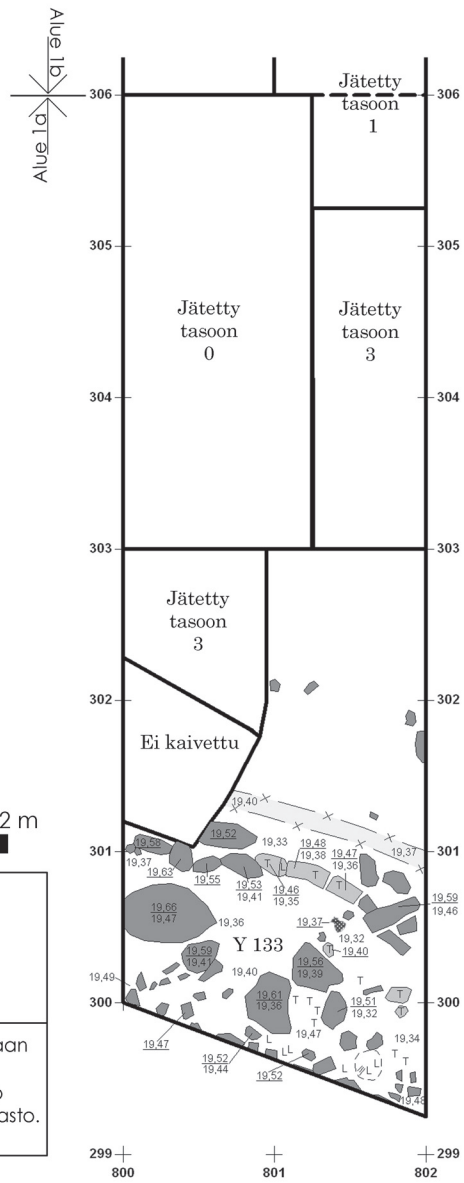

Selite

- Y 212 Maalaji
- 19,79 Korkeus
- +299 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi
- Tiili
- Johto
- Luu
- Laasti

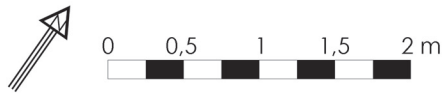
<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 8 Tasokartta Alue 1a, 4. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 27.7.2006</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>
<p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	

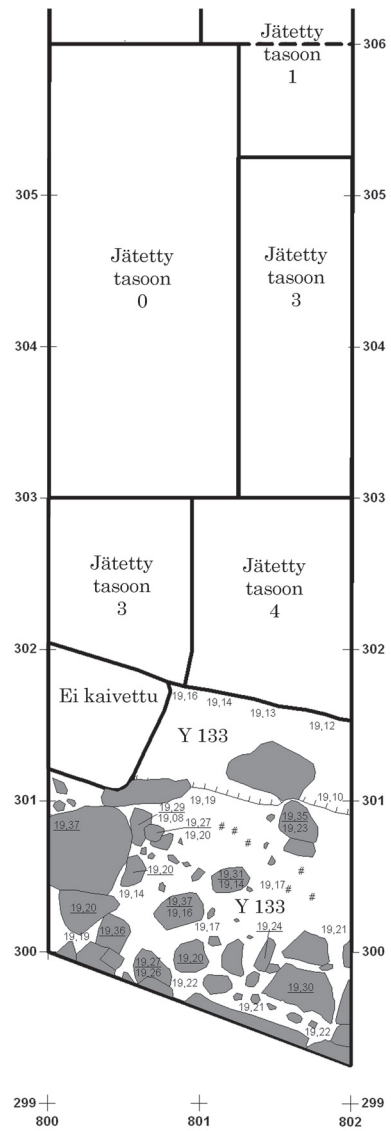
Selite

- Y 212 Maalaji
 19,79 Korkeus
 +299 Koordinaattipiste ja -luku
 — Kaivausalueen raja
 / Maalajin raja
 / Jyrkänne
 ■ Kivi
 # Hiili

Alue 1b
 Alue 1a

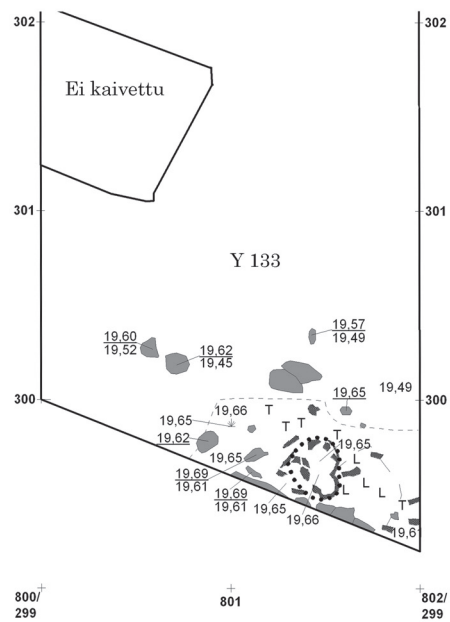

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 9 Tasokartta Alue 1, 5.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 14.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

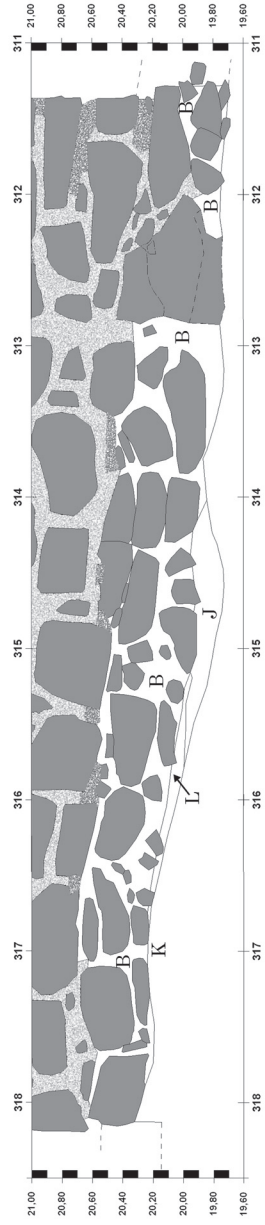

Selite

- Y 133 Maalaji
 19,79 Korkeus
 +299 Koordinaattipiste ja -luku
 — Kaivausalueen raja
 - - - Yksikön raja
 ···· Maanäytteen rajaus
 ■ Kivi
 T Tiili
 L Laasti
 ■ Luu
 ✱ Karvoja

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 11 Yksityiskohta Alue 1a, 4.taso Mittakaava 1:20</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 18.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseum Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Seilite

† Koordinaattipiste

318 Korkeus

Maalajin raja

Kivi

Uusi laasti

Vanha laasti

B Ruskea hiekka

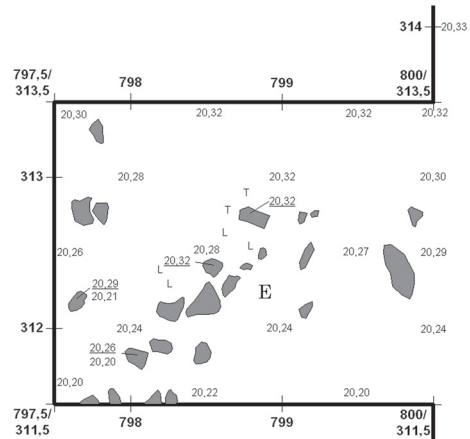
J Tummanruskea mullansek. hiekka

K Kallio

L Vaaleanharmaa hiekka,
jonka seassa laastia

Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko K i r s i L u o t o 2 0 0 6	Kartta 13 Profiilikartta Alue 1b, tapulin kivij. Mittakaava 1:20
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 25.7.2006	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Heisinki
Puht. piirt. Kalle Luoto	

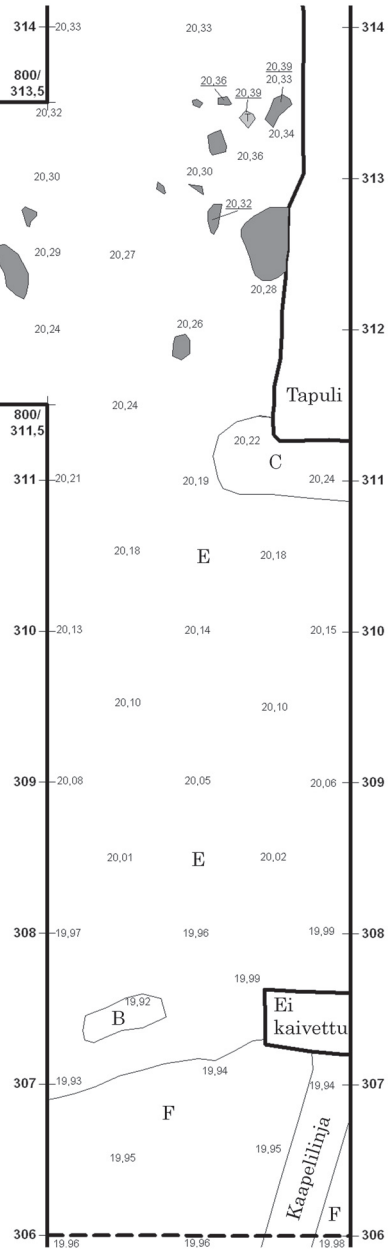

Selite

- B Ruskea hiekka
- E Sekoittunut hiekkanekainen multa
- F Harmaa hiekka (tie)
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi
- T Tiili
- L Laastia
- 313 — Koordinaattiluku ja piste
- 20,18 Vaaituskorkeus

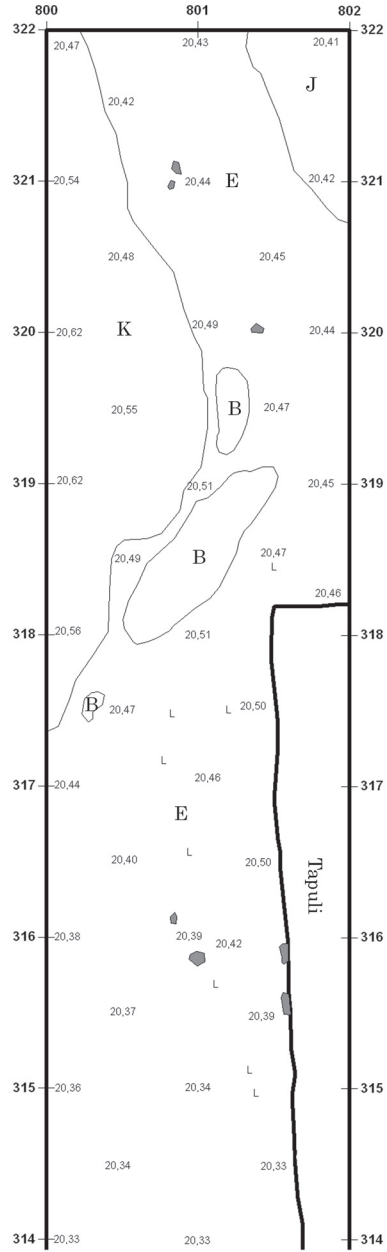
<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 14.1 Tasokartta Alue 1, 0. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 4.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

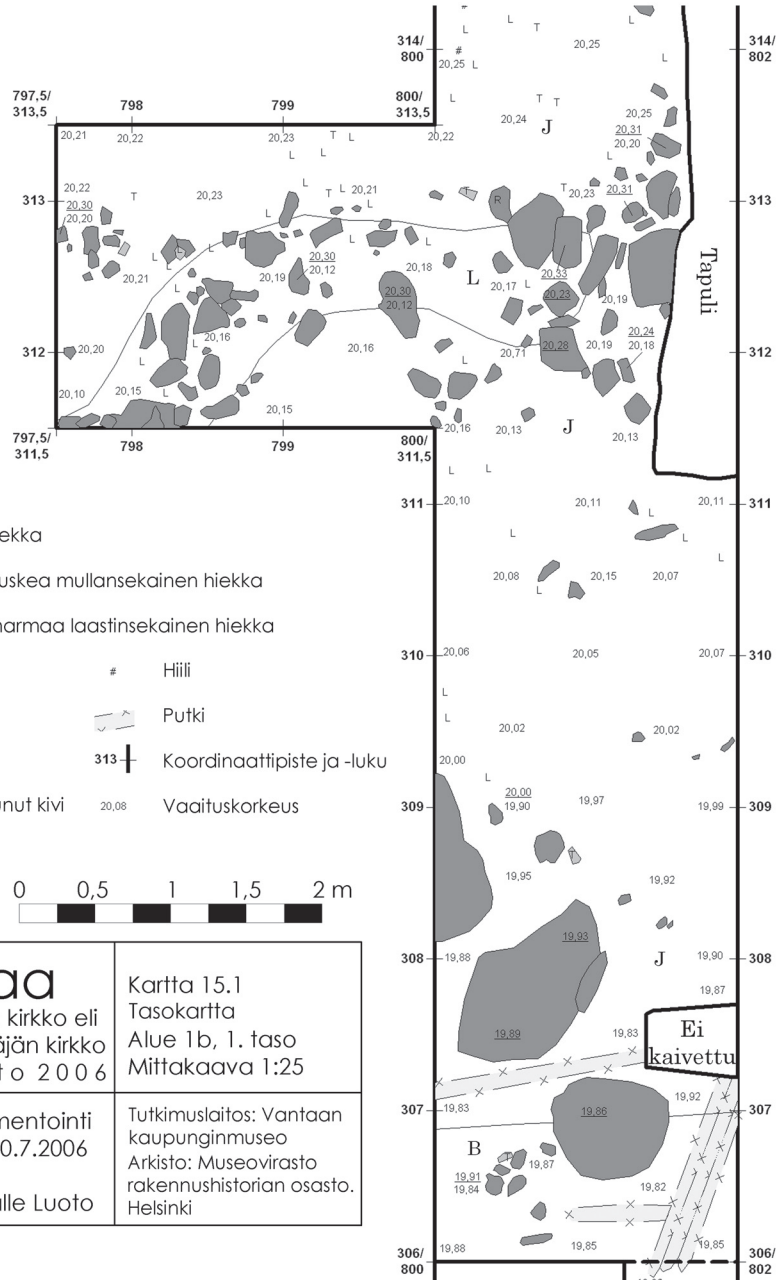

- Selite
- +
318 Koordinaattipiste
 - 20,80 Korkeus
 - Maalajin raja
 - ┃ Kaivausalueen raja
 - Kivi
 - ┌ Laastia
 - B Ruskea hiekka
 - E Hiekkansekainen multa
 - J Tummanruskea mullansek. hiekka
 - K Kallio

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 14.2 Tasokartta Alue 1, 0. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 4.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

- B Ruskea hiekka
- J Tummanruskea mullansekainen hiekka
- L Vaaleanharmaa laastinsekainen hiekka
- L Laastia # Hiili
- T Tiili Putki
- Kivi 313 + Koordinaattipiste ja -luku
- R Rapautunut kivi 20.08 Vaaituskorkeus

Vantaa	
Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006	
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 10.7.2006	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupungin museo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki
Puht. piirt. Kalle Luoto	

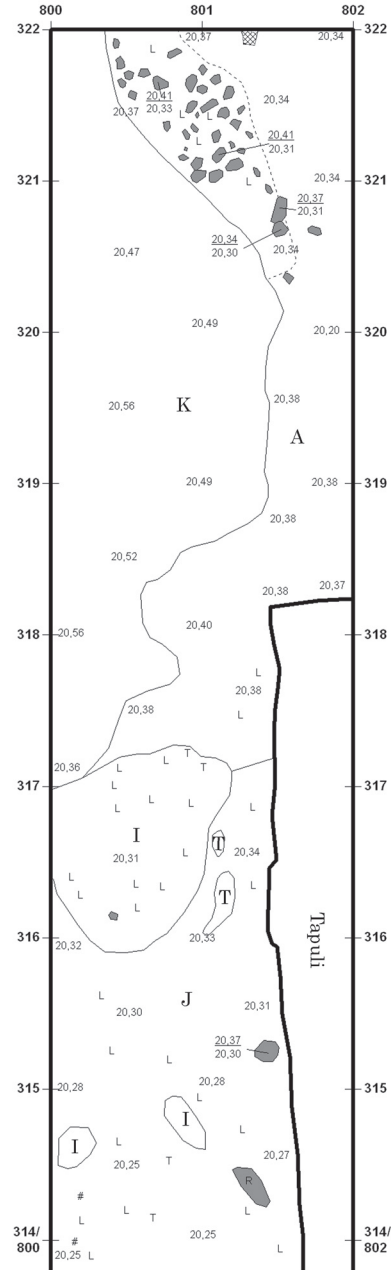
Ei kaivettu

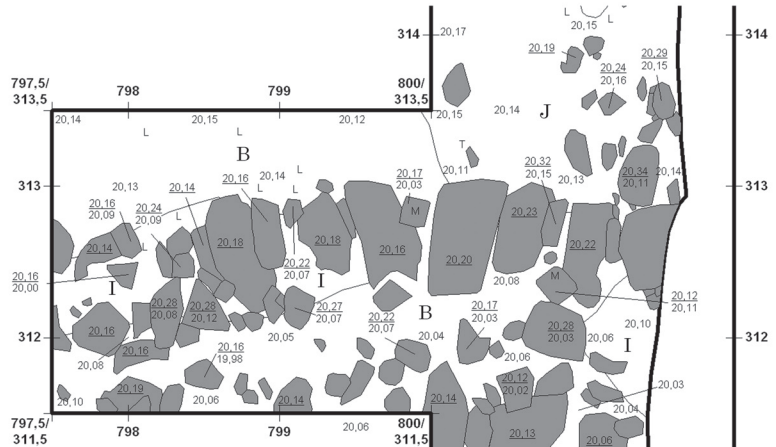
Selite

- A Sekoittunut tummanruskea multa
 I Harmaa hiekka
 J Tummanruskea mullansekainen hiekka
 K Kallio
 T Punainen tiilimurska
 — Kaivausalueen raja
 — Maalajin raja
 ▨ Puu
 # Hiili
 L Laasti
 T Tiili
 Kivi
 R Rapautunut kivi
 313 | Koordinaattiluku ja -piste
 20,08 Vaaittu korkeus

Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006	Kartta 15.2 Tasokartta Alue 1b, 1. taso Mittakaava 1:25
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 10.7.2006	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki
Puht. piirt. Kalle Luoto	

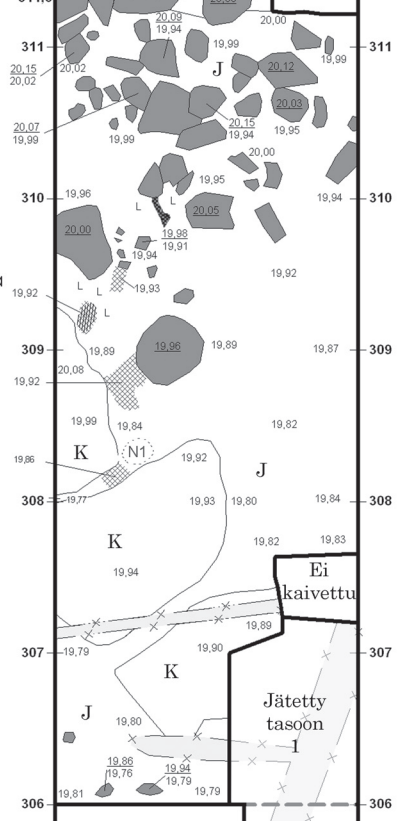

Selite

B	Ruskea hiekka	19,79	Korkeus
I	Harmaa hiekka	+299	Koordinaattipiste ja -luku
J	Tummanrusk. mullansek. hiekka	—	Kaivausalueen raja
K	Kallio	—	Maalajin raja
N1	Maanäyte nro 1	—	Puuta
		—	Puuta, puun syiden suunta näkyvissä
		—	Luuta
		—	Kivi
		—	Muotoiltu kivi
		—	Tiili
		—	Laastia
		—	Johto

Vantaa	
Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006	
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 12.7.2006	Tutkimuslaitos: Vantaa kaupungin museo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto, Helsinki
Puht. piirt. Kalle Luoto	

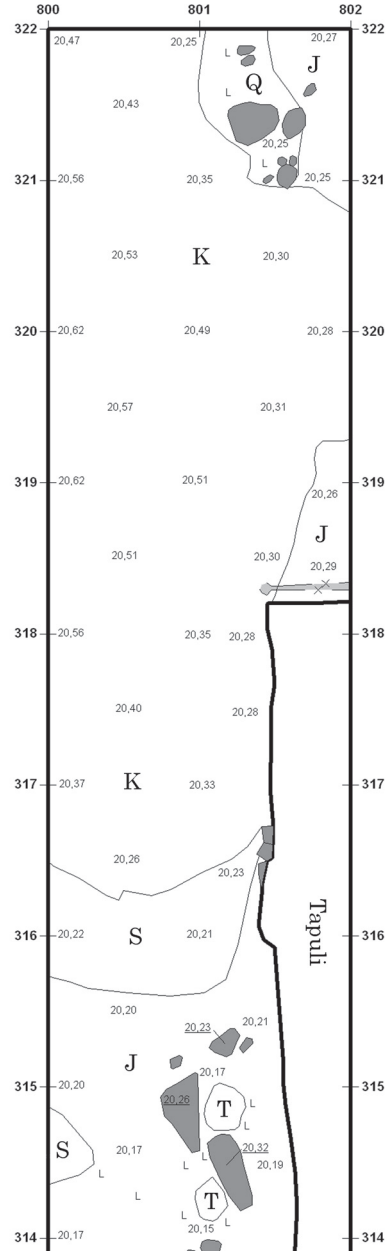

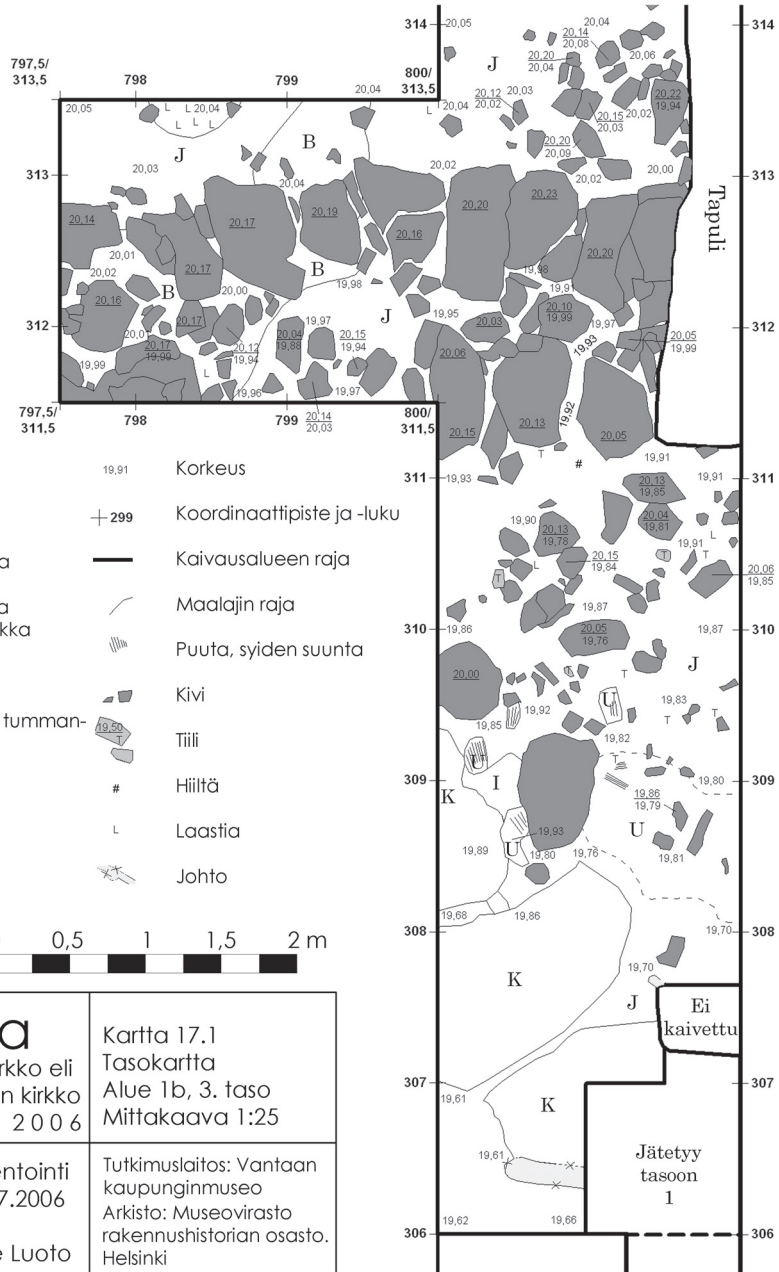
Selite

- J Tummanruskea mullansekainen hiekka
 K Kallio
 Q Tiilin, laastin ja palaneen kiven sekainen yksikkö
 S Keltainen hiekka
 T Punainen tiilimurska
 19,79 Korkeus
 +299 Koordinaattipiste ja -luku
 — Kaivausalueen raja
 / Maalajin raja
 ■ Kivi
 L Laastia
 ✂ Johto

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 16.2 Tasokartta Alue 1b, 2. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 12. -13.7. 2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki</p>

Selite

- B Ruskea hiekka
I Harmaa hiekka
J Tummanruskea
mullansek. hiekka
K Kallio
U Puunsekainen tumman-
ruskea hiekka

- 19,91 Korkeus
+299 Koordinaattipiste ja -luku
— Kaivausalueen raja
— Maalajin raja
Puuta, syiden suunta
Kivi
Tiili
Hiiltä
L Laastia
Johto

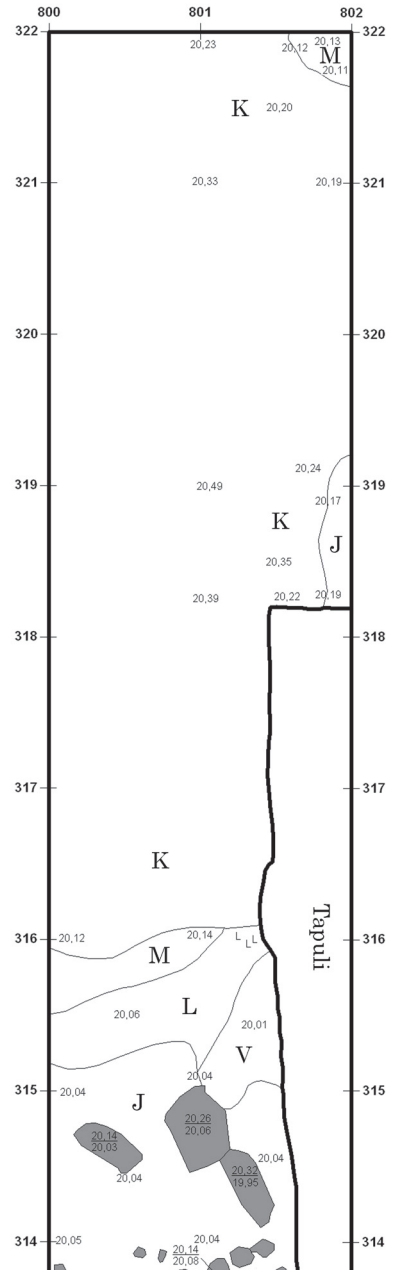
Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006	Kartta 17.1 Tasokartta Alue 1b, 3. taso Mittakaava 1:25
Kenttädokumentointi Kalle Luoto 17.7.2006	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki
Puht. piirt. Kalle Luoto	

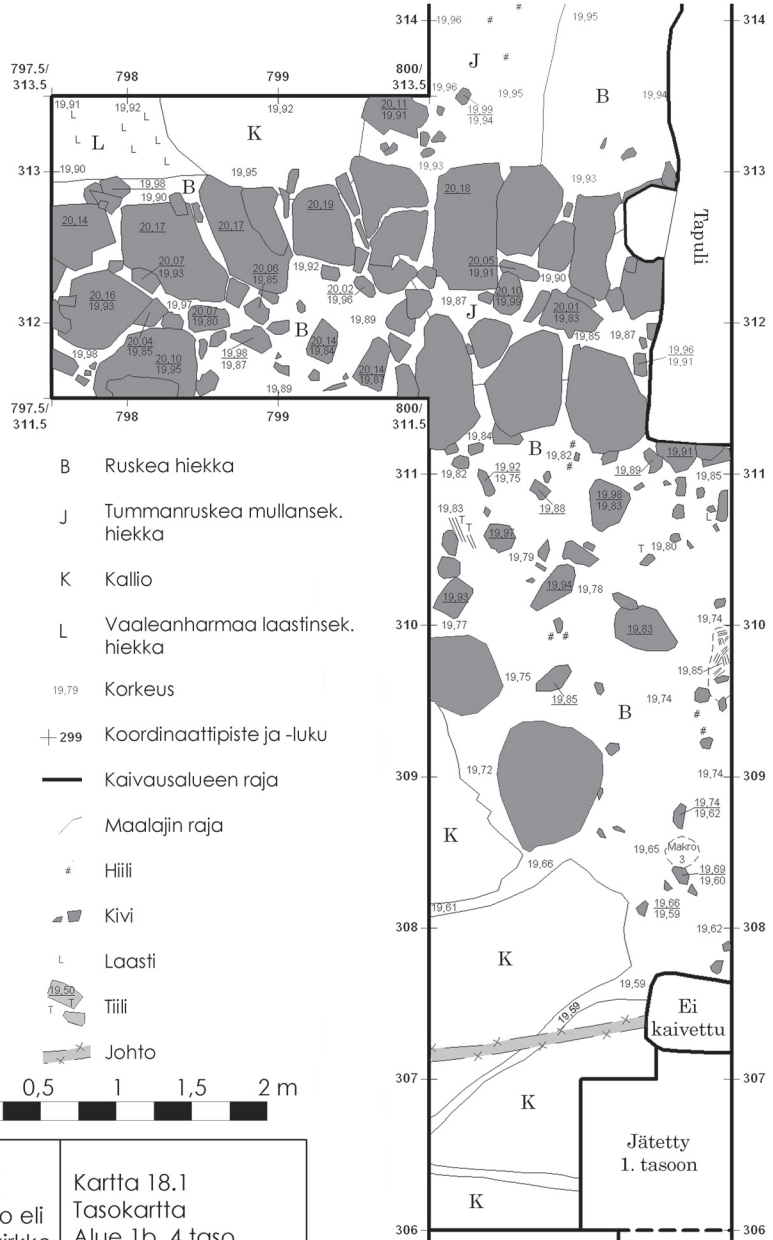
Selite

- J Tummanruskea mullansejkainen hiekka
- K Kallio
- L Vaaleanharmaa laastinsekainen hiekka
- M Vaaleanharmaa hiekka
- V Vaaleanruskea hiekka
- 19,91 Korkeus
- +299 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi
- L Laastia

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 17.2 Tasokartta Alue 1b, 3.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 17.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki</p>

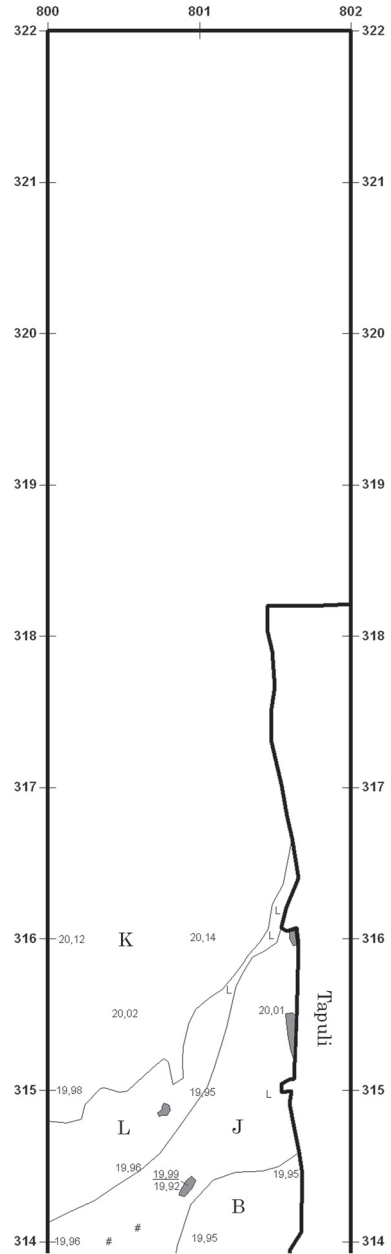
<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 18.1 Tasokartta Alue 1b, 4.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 18.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki</p>

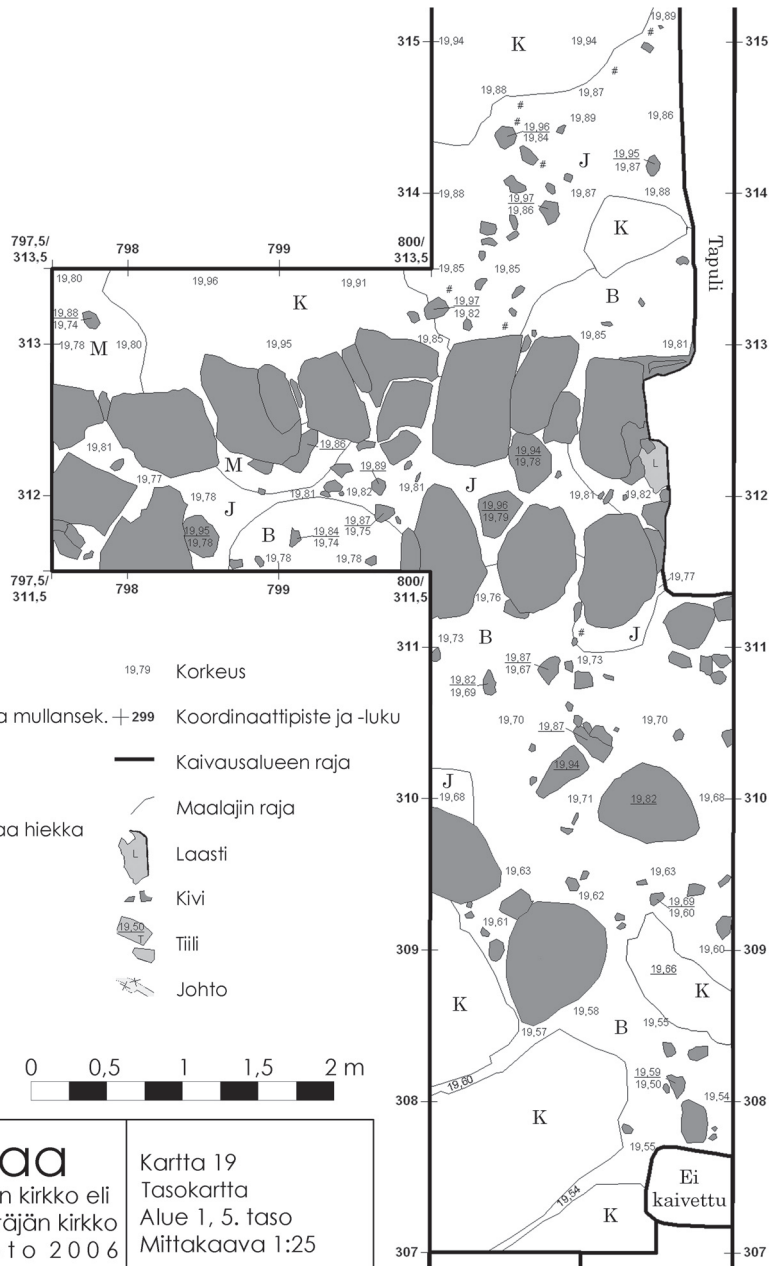
Selite

- B Ruskea hiekka
- J Tummanruskea mullansek. hiekka
- K Kallio
- L Vaaleanharmaa laastinsek. hiekka
- 19,79 Korkeus
- 299 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- # Hiili
- Kivi
- L Laasti

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 18.2 Tasokartta Alue 1b, 4. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 18.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki</p>

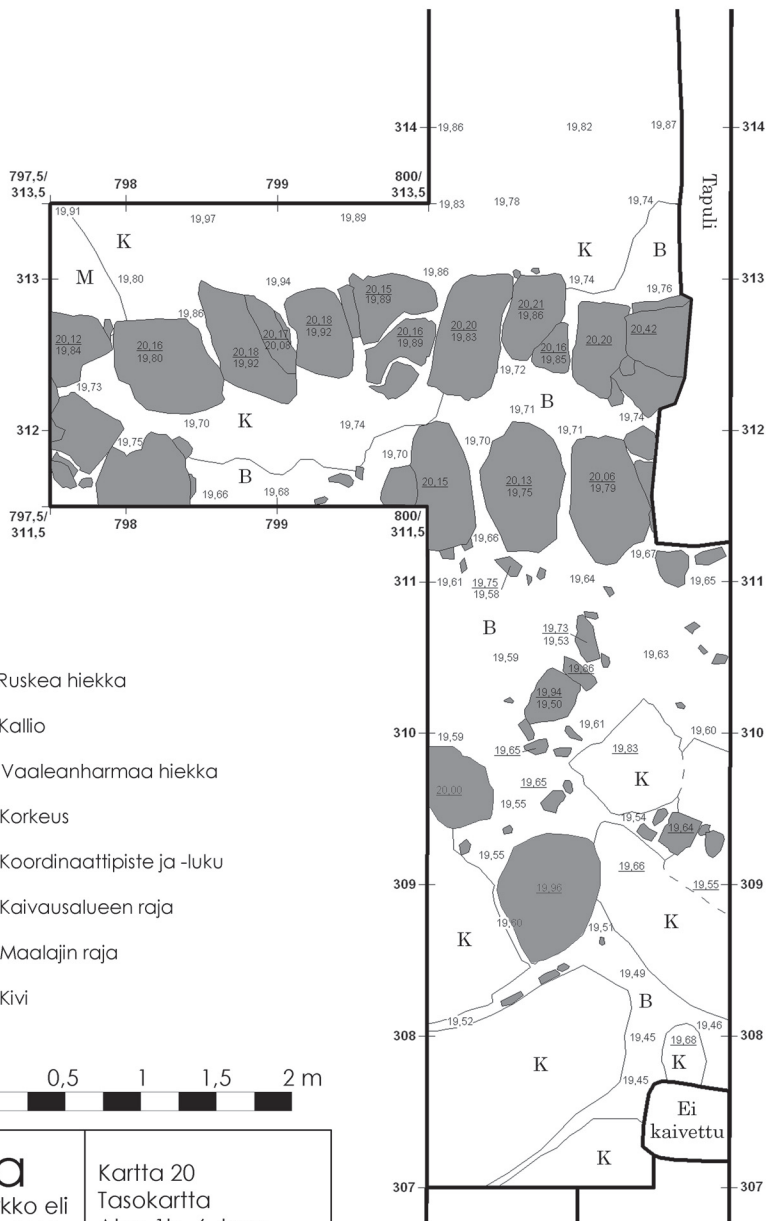

Selite

B	Ruskea hiekka	19,79	Korkeus
J	Tummanruskea mullansek. +299 hiekka		Koordinaattipiste ja -luku
K	Kallio	—	Kaivausalueen raja
M	Vaaleanharmaa hiekka	—	Maalajin raja
		L	Laasti
		T	Kivi
		T	Tiili
		Johto	Johto

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 19 Tasokartta Alue 1, 5. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 20.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

- B Ruskea hiekka
- K Kallio
- M Vaaleanharmaa hiekka
- 19,79 Korkeus
- + 299 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen raja
- Maalajin raja
- Kivi

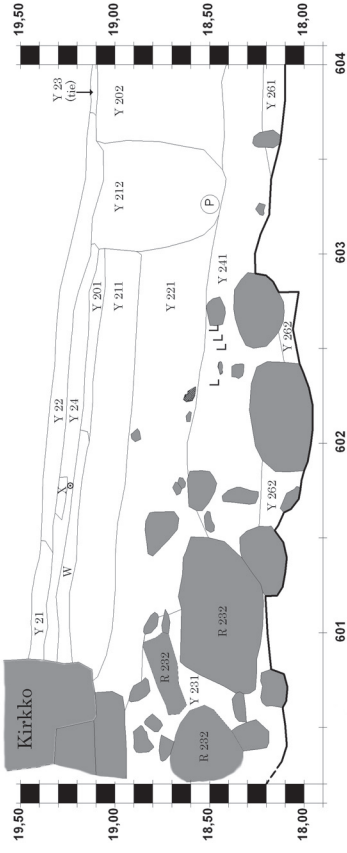
<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 20 Tasokartta Alue 1b, 6. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 25. - 26.7. 2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto Helsinki</p>

Selite

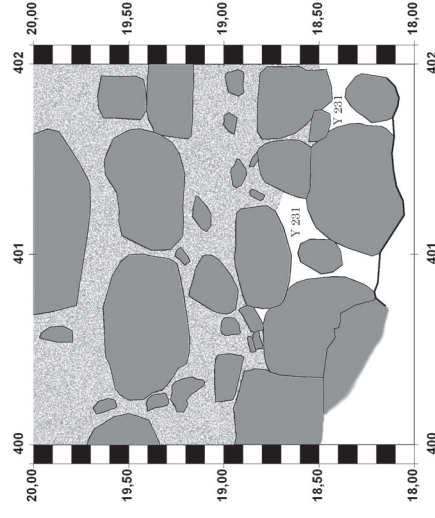
- Y 221 Yksikön tunnus
- X Eristyslevykerros
- W Eristysvillakerros
- 602 Koordinaattipiste ja -luku
- Kaivausalueen pohja
- Maalajin raja
- Kivi
- L Laasti
- ° Sähköjohto, eristämätön
- (P) Putki
- Luu
- Laasti

Luoteisprofiili

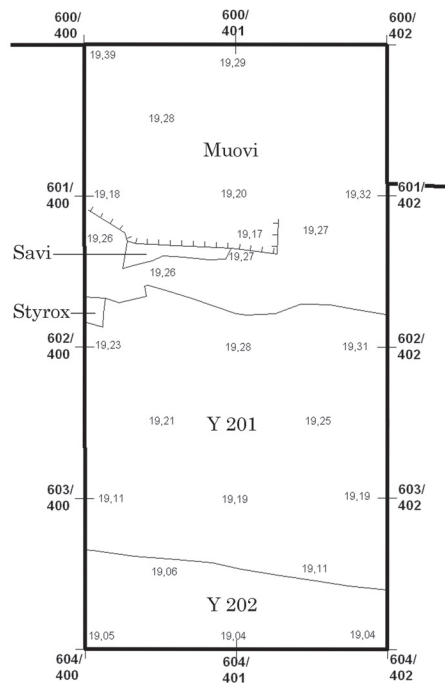

Lounaisprofiili, kirkon seinä

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 21 Profiilikartta Alue 2 Mittakaava 1:20</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 27.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

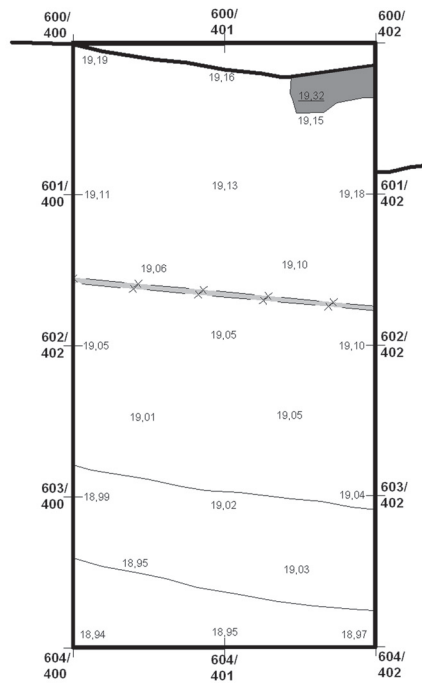
- Selite
- Y 201 Yksikön tunnus
- +
318 Koordinaattipiste ja -luku
- 20,80 Korkeus
- Maalajin raja
- ▮ Kaivausalueen raja
- Huomattava korkeusero

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 22 Tasokartta Alue 2, 0.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 5.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

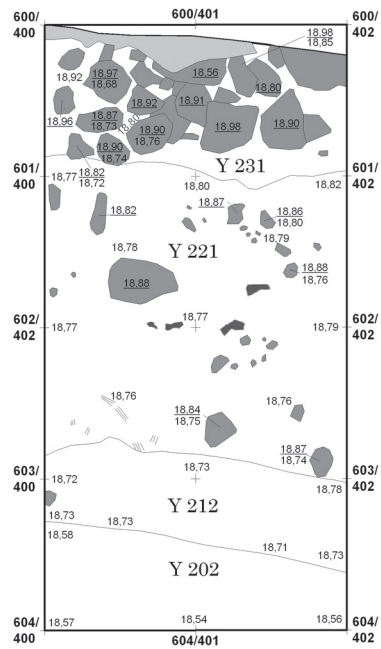
- Koordinaattipiste ja -luku
- 19,05 Korkeus
- Maalajin raja
- Kaivausalueen raja
- Kivi
- Putki

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 23 Tasokartta Alue 2, 1.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 10.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseum Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

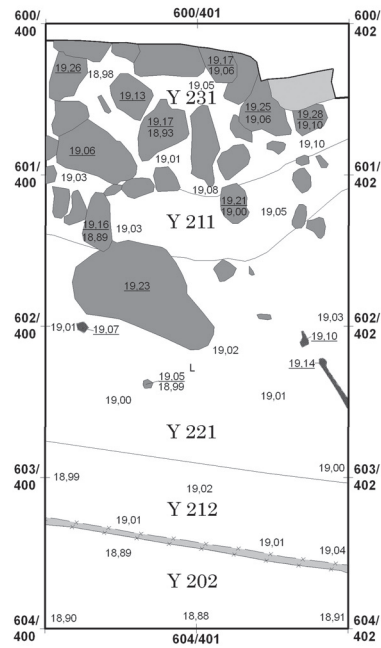
- Koordinaattipiste ja -luku
- Korkeus
- Maalajin tunnus
- Maalajin raja
- Kaivausalueen raja
- Kivi
- Luu
- Puuta, syiden suunta
- Laastin ja kivensekainen alue

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 25 Tasokartta Alue 2, 3.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 14. ja 17.7. 2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

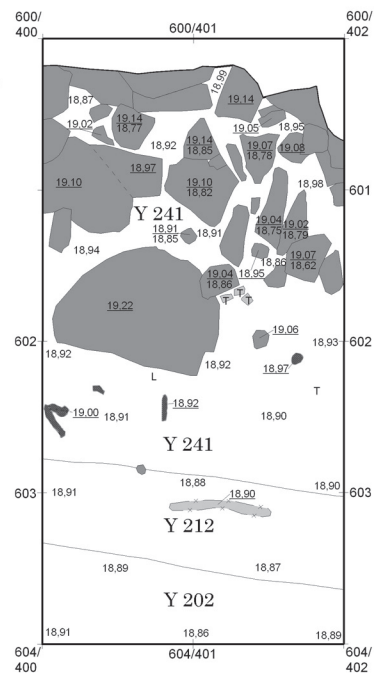
- 601/
402 Koordinaattipiste ja -luku
- 19.00 Korkeus
- Y 212 Maalajin tunnus
- Maalajin raja
- Kaivausalueen raja
- Kivi
- Luu
- Putki
- Laasti

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 26 Tasokartta Alue 2, 4.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 17.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

Selite

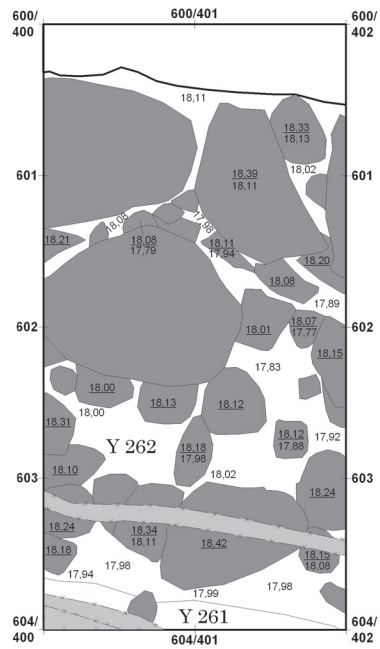
- ±602 Koordinaattipiste ja -luku
- 18.92 Korkeus
- Y 241 Maalajin tunnus
- Maalajin raja
- Kaivausalueen raja
- Kivi
- Putki
- ⊕ Tiili
- Luu

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsi Luoto 2006</p>	<p>Kartta 27 Tasokartta Alue 2, 5. taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 21.7.2006 Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto, Helsinki</p>

Selite

- | 601 Koordinaattipiste ja -luku
- 18.11 Korkeus
- Y 262 Maalajin tunnus
- Maalajin raja
- Kaivausalueen raja
- Kivi
- Putki

<p>Vantaa Pyhän Laurin kirkko eli Helsingin pitäjän kirkko Kirsu Luoto 2006</p>	<p>Kartta 29 Tasokartta Alue 2, 7.taso Mittakaava 1:25</p>
<p>Kenttädokumentointi Kalle Luoto 25.7.2006</p> <p>Puht. piirt. Kalle Luoto</p>	<p>Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo Arkisto: Museovirasto rakennushistorian osasto. Helsinki</p>

**Osteologinen analyysi
Vantaa Pyhän Laurin kirkko
Kirsi Luoto 2006**

Sisällysluettelo

<u>Sisällysluettelo</u>	1
<u>1. Johdanto</u>	2
<u>2. Tavoitteet</u>	2
<u>3. Materiaali ja metodit</u>	2
<u>3.1 Materiaalin kuvaus</u>	2
<u>3.2 Minimiyksilömäärä ja anatominen jakauma</u>	2
<u>3.3 Ikämääritys</u>	3
<u>3.4 Sukupuolen määrittäminen</u>	3
<u>3.5 Pituusarviot</u>	4
<u>3.6 Havaitut poikkeavuudet luustossa</u>	4
<u>4. Tulokset</u>	5
<u>4.1 Suljetut löydöt</u>	5
<u>Hauta 1, Kallo A</u>	5
<u>Hauta 1, Kallo B</u>	5
<u>Hauta 1, Kallo C</u>	5
<u>Hauta 1, Vainaja D</u>	5
<u>Hauta 1, huomioita muista haudassa olleista luista</u>	5
<u>4.2 Minimiyksilömäärä ja anatominen jakauma</u>	5
<u>4.3 Ikämääritys irtolöydöistä</u>	6
<u>4.4 Sukupuolen määrittäminen irtolöydöistä</u>	7
<u>4.5 Pituusarviot</u>	8
<u>4.6 Patologiset muutokset irtolöydöistä</u>	8
<u>4.7 Geneettiset merkkitekijät irtolöydöistä</u>	8
<u>5. Yhteenveto ja tulkinta</u>	9
<u>6. Latina-Suomi sanasto</u>	10
<u>7. Lähteet</u>	12
<u>7.1 Painetut lähteet</u>	12
<u>7.2 Painamattomat lähteet</u>	12
Liite 1 Luulistat	
Liite 2 Anatominen jakauma	
Liite 3 Morfologiset ja metriset sukupuolimääritykset irtoluista	
Vainajan D anatominen jakauma	

1. Johdanto

Tässä raportissa käsitellään Kirsi Luodon kaivauksilla 2006, Vantaan Pyhän Laurin kirkon eli ns. Helsingin pitäjänkirkon ympäriltä löydettyjä palamattomia luita. Luut ajoittuvat 1400-1800 luvuille. Kaivausten yhteydessä pystyttiin erottamaan neljä vainajaa (kallo A-C ja vainaja D), joita on tässä raportissa käsitelty suljettuina löytöinä. Nämä vainajat ovat peräisin samasta haudasta (hauta 1). Muita löydettyjä luita käsitellään irtolöytöinä, sillä löytökontekstit olivat sekoittuneet, eikä voida olla varmoja, mitkä luista kuuluvat samalle yksilölle.

2. Tavoitteet

Raportin tarkoituksena on tunnistaa luut anatomisesti, määrittää minimiyksilömäärä, tehdä ikä- ja sukupuolimäärytyksiä, laskea pituusarvioita sekä tunnistaa mahdolliset luustossa näkyvät sairaudet ja muut poikkeavuudet (geneettiset merkkitekijät). Myös joukkoon eksyneet eläinluut tunnistettiin lajilleen niin tarkkaan kuin ehdittiin, mutta osa jätettiin tunnistamatta lajilleen, koska löytyneet eläinluut eivät liittyneet hautauksiin, vaan ovat päätyneet hautausmaalle muulla tavoin. Tässä raportissa tutkitut luut ovat menossa uudelleen haudattaviksi siksi tutkimukseen käytettävä aika on rajattu. Raportin lopussa on lyhyt yhteenvedo ja tulkinta.

3. Materiaali ja metodit

Luut tunnistettiin lajeittain anatomisesti ja määritettiin kummalta puolelta luustoa ne ovat. Apuna käytettiin eläinmuseon osteologisia vertailukokoelmia ja osteologista kirjallisuutta (Bass 1995, During 2000a, 2000b, Sheuer et al. 2004). Tunnistetut luut luettelointiin löytökonteksteittain. (ks. liite 1). Hampaat luettelointiin FDI systeemin mukaan, niin että yläleuan oikean puolen (Maxilla dx.) hampaat saivat numerot 11-18, yläleuan vasemman puolen (Maxilla sin.) hampaat saivat numerot 21-28, alaleuan vasemman puolen (Mandibula sin.) hampaat saivat numerot 31-38 ja alaleuan oikean (Mandibula dx.) puolen hampaat saivat numerot 41-48. Maitohampaat (Deciduous) saivat numerot 51-55 (Maxilla dx.), 61-65 (Maxilla sin.), 71-75 (Mandibula sin.) ja 81-85 (Mandibula dx.).

3.1 Materiaalin kuvaus

Kaikki tunnistetut luut olivat palamattomia. Myös muutama palaneen luun pala oli joukossa, mutta niitä ei pystytty tunnistamaan. Suurin osa luista pystyttiin tunnistamaan anatomisesti ja vain joitain pieniä luun kappaleita ei pystytty tunnistamaan. Materiaalista tunnistettiin yhteensä 905 luufragmenttia. Suurin osa, 608 fragmenttia määritettiin kuuluvaksi ihmiselle (*Homo sapiens*).

3.2 Minimiyksilömäärä ja anatominen jakauma

Minimiyksilömäärä (MNI) perustuu anatomisten osien vähimmäismäärään. Ihmisluiden anatominen jakauma koko aineistosta on esitetty taulukossa (liite 2). Sen lisäksi vainajan D anatominen jakauma on esitetty graafisesti.

3.3 Ikämääritys

Ikämääritys perustuu keskenkasvuilla yksilöillä hampaiden puhkeamiseen, luiden pituuksiin ja luun pään (epifyysi) kiinnikasvamista luun varteen (diafyysi) kasvun päättyessä.

Aikuisten ikämääritykset perustuvat hampaiden kulumiseen (Buikstra et al. 1994:52-53) ja kallonsaumojen umpeutumiseen (Suturasynostosis). Myös lantioluita (Coxae), solisluita (Clavicula) ja kylkiluuta (Costa) käytettiin apuna ikämäärityksissä. Aikuisten yksilöiden ikämääritys on vaikeaa ja olisi hyvä käyttää mahdollisimman monta menetelmää tarkempien tulosten saavuttamiseksi.

Ikämäärittämissä käytettiin Sjøvoldin (1978) kehittämää luokitusta:

Infant	-1 vuotta
Infans I	0-7 vuotta
Infans II	5-14 vuotta
Juvenilis	10-24 vuotta
Adultus	18-44 vuotta
Maturus	35-64 vuotta
Senilis	50-79 vuotta
Adult	Sisältää ryhmät Adultus, Maturus ja Senilis

3.4 Sukupuolen määrittäminen

Morfologinen sukupuolen määrittäminen perustuu kallossa (Cranium), alaeuassa (Mandibula) ja lantioissa (Coxae) oleviin sukupuolen määrittämiseen soveltuviin kohtiin (During 2000:19-29, Buikstra et al. 1994 :18-20):

Kallo (Cranium):

- Glabella** Otsaluun osa silmäkuoppien yläpuolella on voimakkaammin ulostyöntynyt miehillä.
- Margo supraorbitalis** Silmäkuopan yläreuna on terävämpi naisilla
- Tuber frontalia** Otsaluun muoto on litteämpi miehillä, korkeampi naisilla
- Tuber parietalia** Päälaenluun muoto on litteämpi miehillä, korkeampi naisilla
- Processus mastoideus** Ohimoluun korvakäytävän takana oleva osa on voimakkaampi miehillä
- Protuberantia occipitalis externa** Takaraivonluun lihasten kiinnityskohta on voimakkaampi miehillä
- Orbita** Silmäkuopan muoto on pyöreämpi naisilla

Alaleuka (Mandibula):

Angulus mandibularis Alaleuan kulma on suurempi ja suuremmat lihasten kiinnityskohdat miehillä

Trigonum mandibularis Alaleuan etuosa on voimakkaampi miehillä

Margo inferior Toisen poskihampaan alla on miehillä voimakkaampi harjanne

Lantioluu (Coxae):

Arc compose (ks. During 2000:23)

Sulcus preauricularis (ks. During 2000:22)

Incisyra ishiadica major (ks. During 2000:22)

Facies auricularis Ristiluun kiinnityskohta lantioluussa on miehillä koholla, naisilla tasainen tai hieman kuopalla

Metriseen sukupuolenmäärittämiseen käytettiin reisiluun (Femur) ja olkaluun (Humerus) nivelpintojen mittausta (During 2000) ja hampaiden kokoa (Salo 2005). Hampaiden koon mittaamisella tehtiin sukupuolimäärittämiä irtolöytöinä löydetyistä hampaista.

Sukupuolenmäärittämisessä käytettiin luokitusta:

Hypermaskuliininen: M

Maskuliininen: M?

Allofyysi: ?

Feminiininen: F?

Hyperfeminiininen F

3.5 Pituusarviot

Vainajien pituusarvioita pyrittiin tekemään mittaamalla pitkiä luita. Mittaustulokset ovat kuitenkin epävarmoja, sillä monet mitatut luut olivat kuluneet nivelpinnoiltaan ja mittaukset jouduttiin tekemään työntömitalla, koska osteometristä pöytää ei ollut käytettävissä. Siksi pituusarvioita on pidettävä ainoastaan suuntaa antavina.

Laskelmissa käytettiin sekä Trotter:in ja Gleser:in (Trotter et al. 1952, 1958) valkoihoisille miehille ja naisille kehittämiä pituuskaavoja että Sjøvold:in (1990) kaukaasialaiselle rodulle kehittämiä pituuskaavoja.

3.6 Havaitut poikkeavuudet luustossa

Patologiat, morfologiset ja geneettiset poikkeavuudet pyrittiin rekisteröimään, kun niitä havaittiin.

4. Tulokset

4.1 Suljetut löydöt

Hauta 1, Kallo A

Ikämääritys: Adult (aikuinen)

Sukupuolenmääritys: ?

Hauta 1, Kallo B

Ikämääritys: Maturus (vanhempi aikuinen)

Sukupuolenmääritys: Mies?

Patologia: Hampaissa on hammaskiveä (Calculus)

Hauta 1, Kallo C

Ikämääritys: Adult (aikuinen)

Sukupuolenmääritys: Mies?

Patologia: Mahdollisesti liian ahkeran tai liian kovan hammastikun käytön aiheuttama jättämä jälki hampaassa.

Hauta 1, Vainaja D

Ikämääritys: Infant (-1 vuotta)

Sukupuolenmääritys: -

Hauta 1, huomioita muista haudassa olleista luista

Samasta kontekstista löytyi myös lantioluu (Os coxae), joka määritettiin kuuluvaksi miehelle. Koska kaksi vainajaa haudasta on määritetty mahdollisesti mieheksi, tämä määrittely tukee edellisiä määrittelyjä. Myös pitkälle kuluneita hampaita löytyi samasta löytöyhteystä ja se vahvistaisi sitä, että ainakin yksi haudatuista on vanhempi aikuinen. Sen lisäksi on mielenkiintoista, että samassa haudassa oli kädenluita (Humerus sin., Radius dx.), joissa on huomattavan isot lihaksen kiinnityskohdat. Oikeanpuoleisen varttinäluun (Radius dx.) kiinnityskohta tuberositas radii on hauislihaksen (Biceps brachii) kiinnityskohta ja vasemmanpuoleisen olkaluun (Humerus sin.) tuberositas deltoidea on useiden eri käsivartta liikuttavien lihasten kiinnityskohta (esim. Deltoideus).

4.2 Minimiyksilömäärä ja anatominen jakauma

Aineistossa on vähimmäisyksilömäärä (MNI) laskujen mukaan osia vähintään viidestä ihmisestä (Homo sapiens). Tarkempi anatominen jakauma on esitetty liitteessä 2. Muiden eläinlajien vähimmäisyksilömäärä on esitetty taulukossa 1.

Laji	NISP	MNI
Homo sapiens (ihminen)	608	5
Sus domestica (sika)	32	3
Bos taurus (nauta)	18	1
Bovidae sp. /Cervidae sp. (nauta- tai hirvieläin)	5	
Capra Hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)	14	1
Equus caballus (hevonen)	5	1
Sciurus vulgaris (orava)	1	1
Rodentia (jyrsijät)	1	
Mammalia (nisäkäset)	111	
Canis monedula (naakka)	5	2
Aves sp. (linnut)	42	3
Esox lucius (hauki)	13	2
Percu fluviatilis (ahven)	1	1
Percidae sp. (ahvenkalat)	3	
Cyprinidae sp. (säärkalat)	9	1
Pisces sp. (kalat)	32	

4.3 Ikämääritys irtolöydöistä

Irtolöydöistä tehdyt ikämääritykset on esitetty taulukossa 2.

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Määrityspenuste	Ikämääritys	Muuta
1	299	801		121	Vertebra cervicalis	koko	Juvenilis	
1	302	806			Humerus	epifyysit juuren kasvu kesken, kuluma	Infans II	
1	304	801	3	123		37 4	Juvenilis	
1	304	801	3	123		48 juuret kehittymättä	Juvenilis	hypoplasia?
1	304	801		123	46/47/48	juuren pää auki	Juvenilis	
1	310	800	2			63 juuren pää ei ihan ummessa	Infans I	
2	400	600	4	221	Coxae dx.	symphysis	Maturus	Mies?
2	400	601	5	221	Coxae sin.	symphysis	Maturus	Mies?
2	400	602	3		Calva	ohut kallo	Infant/Juvenilis	
2	400	602	4	221	Clavicula dx.	vaihe 3	Adult	patologinen?
2	400	602	6	211	Coxae sin.	symphysis	Adultus/Maturus	
2	400	602	6		Clavicula sin.	vaihe 2	Juvenilis/Adultus	
2	400	603			Femur sin.	epifyysit	Infant/Juvenilis	
2	401	600	1		Costa	ikääär vaihe 4	Adultus	
2	401	600	3		Femur dx.	prox. metaf.	Juvenilis	
2	401	600	3		Vertebra thoracalis	koko	Infant	
2	401	600	3		Vertebra thoracalis	koko	Infant	
2	401	601	7		Cranium	suture closure:c	Maturus	iskun jälki
2	401	601				75 maitohammas	Infans I	
2	401	602	1		Radius sin.	epifyysit	Infans I/II	
2	401	602	3		36/37	juuren kasvu kesken	Juvenilis	
2	401	603	7	241	Parietale	saumat auki	Adultus/Maturus	
2	401	603	7	241	Parietale	saumat auki	Adultus/Maturus	
2	401	603	7	241	Parietale sin.	saumat auki	Adultus/Maturus	
2	401	603			Coxae sin.	symphysis	Adult	Mies?
					Coxae dx.	symphysis	Maturus	Mies?

Sekä kaivausalueelta 1 kirkon pohjoispuolella, sekä kaivausalueelta 2 kirkon itäpuolella löydettyt luut ovat kaikenikäisiltä vainajilta vauvoista (Infans I) vanhoihin aikuisiin (Maturus).

4.4 Sukupuolen määrittäminen irtolöydöistä

Irtolöytöinä löydettyistä luista tehdyt morfologiset ja metriset sukupuolimääritykset on esitetty liitteessä 3. Huomattavaa on että 21 stä määritetystä luusta vain kolmessa oli naismaisia piirteitä.

Irtolöytöinä löydettyistä hampaista otetut mitat ja hampaiden koon perusteella tehdyt sukupuolimääritykset on esitetty taulukossa 3

Alue	X	Y	Z	FDI	MD	BL	MDxBL	Sukupuoli
2	400	602		21	8,1	7,9	64,0	
2	401	602	3	13	6,9	8,2	56,6	Nainen
1	301	801	2	24	6,5	8,5	55,3	
2	400	603	6	24/25	7,4	9,3	68,8	
Kallo C				26/27	9,3	11,9	110,7	
2	400	602	4	43	10,9	7,6	82,8	Mies
2	400	603	1	43	6,7	7,4	49,6	
2	400	603	1	34	7,2	7,9	56,9	
2	401	602	3	34	6,5	7,6	49,4	Nainen ?
2	401	602	4	34	6,9	7,5	51,8	
2	400	602	4	44	7,2	7,6	54,7	
2	400	603	1	44	6,7	8,3	55,6	
2	400	603	1	35	7,0	8,0	56,0	
2	401	602	4	35	6,9	7,3	50,4	
2	401	603		45	6,2	6,4	39,7	
2	401	602	4	45	7,3	8,0	58,4	
2	400	602	4	45	7,5	8,4	63,0	
2	400	602	5	36	11,1	10,4	115,4	
1	304	801	3	36	10,9	10,4	113,4	
2	401	602	4	36	10,3	10,2	105,1	Nainen
1	304	801	3	46	11,1	10,2	113,2	
2	400	602	4	46	11,9	10,6	126,1	Mies
Kallo B				37	10,3	9,5	97,9	Mies?
1	304	801	3	37	10,4	9,1	94,6	
2	400	602	5	37	9,7	9,4	91,2	Nainen?
2	401	602	4	37	9,8	9,5	93,1	
2	400	603	1	47	10,5	10,0	105,0	
2	400	602	4	47	10,7	10,1	108,1	
2	401	602	3	36/37	11,4	10,7	122,0	Mies?
2	400	602	5	38	11,1	9,3	103,2	
Kallo B				38	9,0	8,2	73,8	
1	304	801	3	48	10,6	10,0	106,0	
2	400	602	4	48	11,7	9,8	114,7	

- FDI** Hampaan numero FDI järjestelmän mukaan
MD Hampaan Mesiodistaalinen mitta millimetreissä
BL Hampaan Buccolinguaalinen mitta millimetreissä
MDxBL Hampaan laskennallinen pinta-ala

4.5 Pituusarviot

Kaikki lasketut pituusarviot on koottu taulukkoon 4

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Sukupuolimäärittäminen	Luun pituus	Sjovold	T&G Mies	T&G Nainen
2	401	602	4	221	Femur dx.	Mies	n. 43,9	165 cm	167 cm	
2	401	602		221	Femur dx.	Mies	n. 41,9	160 cm	163 cm	
Irtolöytö					Femur dx.	Mies	n. 47,7	175 cm	176 cm	
2	401	601	4	221	Femur sin.	Mies	n. 44,5	167 cm	169 cm	
Irtolöytö					Tibia dx.		n. 33,8	161 cm	160 cm	164 cm
2	400	602	6	211	Tibia sin.		n. 35,0	165 cm	167 cm	163 cm
2	400	600	4	221	Radius dx.		n. 24,4	168 cm	172 cm	171 cm

Luun pituus

Luun pituus cm

Sjovold

Vainajan pituus (cm) laskettuna Sjovoldin (1990) kaukaasialaiselle rodulle kehittämän laskukaavan mukaan

T&G Mies

Vainajan pituus (cm) laskettuna Trotter ja Gleserin (1952,1958) valkoihoiselle miehelle kehittämän kaavan mukaan.

T&G Nainen

Vainajan pituus (cm) laskettuna Trotter ja Gleserin (1952,1958) valkoihoiselle naiselle kehittämän kaavan mukaan.

Aineistossa on vähintään kolme miestä joiden pituudet ovat noin 160 senttimetrinä noin 175 senttimetriin.

4.6 Patologiset muutokset irtolöydöistä

Irtolöydöistä tunnistettiin hammassairauksia, muutoksia nikamissa ja yksi raudanpuuteanemian merkki (cribra orbitalia). Kolmesta alaleuasta (Mandibula) oli lähtenyt hampaita ennen kuolemaa (AMTL). Yhdestä alaleuasta oli lähtenyt jopa viisi hammasta. Kuudessa hampaassa esiintyi hammaskiveä (calculus). Kahdessa hampaassa oli reikä (caries). Lapsuudenaikaisesta vaikeasta sairaudesta tai ravintoaineiden puutoksesta kertoo kahdessa hampaassa oleva hammaskiilteen kehityshäiriö (hypoplasia). Hampaiden vihlontaa aiheuttava leukaluun vetäytyminen (Parodontitis) havaittiin seitsemässä hampaassa. Neljässä rintaniikamassa (Vertebra thoracalis) oli osteofyyttejä, kaksi lannenikamaa (Vertebra Lumbalis) oli painunut kasaan ja neljässä lannenikamassa havaittiin Schmorl's nodes. Kaikki nämä muutokset voivat johtua rasituksesta esimerkiksi raskaiden painolastien kantamisesta, mutta voivat olla myös ikääntymisen mukanaan tuomia normaaleja muutoksia selkärangassa. Tarkempaan patologiin kuvauksiin ei valitettavasti ollut aikaa.

4.7 Geneettiset merkkitekijät irtolöydöistä

Yhdessä alaposkihampaassa (FDI 46) oli kolme juurta. Ja yksi ylätuhammas (FDI 21) oli lapionmuotoinen. Järjestelmälliseen geneettisten merkkitekijöiden läpikäymiseen ei valitettavasti ollut aikaa.

5. Yhteenvedo ja tulkinta

Haudasta 1 löytyi kolme aikuisen ihmisen kalloa. Ainakin kaksi näistä kalloista on todennäköisesti miehen kalloja. Toinen näistä miehistä on ikämääritetty vanhemmaksi aikuiseksi (Maturus). Samasta kontekstista olevissa kädenluissa on isot lihasten kiinnityskohdat. Näiden kolmen kallon lisäksi haudasta löytyi alle 1 vuotiaan vauvan luita.

Sekä kaivausalueelta 1 kirkon pohjoispuolella, sekä kaivausalueelta 2 kirkon itäpuolella löydetty luut ovat kaikenikäisiltä vainajilta vauvoista (Infans I) vanhoihin aikuisiin (Maturus). Irtolöytöinä löydettyistä 21 stä määritetystä luusta vain kolmessa oli naismaisia piirteitä. Naisten luut tosin säilyvät yleensä heikommin kuin miesten luut ja niitä löydetään vähemmän osteologisissa analyyseissä.

Hampaiden koot yleisesti olivat pienempiä kuin esimerkiksi tutkimillani Kotkan Kyminkappelin vainajilla. Hampaiden koko on pienentynyt pleistoseenikaudelta nykypäivään ja se vaihtelee alueittain. Koska Pyhän Laurin kirkolta on vain muutamia mitattavia hampaita ja lähes kaikki ovat irtolöytöjä, on vaikeata määrittää

sukupuolta hampaiden koon perusteella ja siksi pystyttiin tekemään vain muutama määrittäminen.

Aineistossa on vähintään kolme miestä joiden pituudet ovat noin 160 senttimetrinä noin 175 senttimetriin.

Irtolöydöistä tunnistettiin hammassairauksia, muutoksia nikamissa ja yksi raudanpuuteanemian merkki (cribra orbitalia). Hammassairauksia olivat hampaiden menetys elinaikana (AMTL), hammaskivi (calculus), reikiä (caries) ja hampaiden vihlontaa aiheuttava leukaluun vetäytyminen (Parodontitis). Lapsuudenaikaisesta vaikeasta sairaudesta tai ravintoaineiden puutoksesta kertoo kahdessa hampaassa oleva hammaskiilteen kehityshäiriö (hypoplasia). Nikamissa havaitut muutokset (Schmorls nodes, osteofyytit, kompressio) voivat johtua rasituksesta esimerkiksi raskaiden painolastien kantamisesta, mutta voivat olla myös ikääntymisen mukanaan tuomia normaaleja muutoksia selkärangassa.

Yhdessä alaposkihampaassa (FDI 46) oli kolme juurta. Ja yksi yläetuhammas (FDI 21) oli lapionmuotoinen.

6. Latina-Suomi sanasto

Alveolar	hampaiden juurien kolot leukaluussa
AMTL	ennen kuolemaa menetetty hammas (Ante Mortem Tooth Loss)
Articulare	luu kalan päästä
Atlas	atlasnikama
Aves sp.	linnut
Axis	axisnikama
Bos taurus	nauta
Bovidae	nautaeläin
Calcaneus	kantaluu
Calculus	hammaskivi
Calva	kallo ilman alaleukaa ja kasvojen luita
Canin (C)	kulmahammas
Canis familiaris	koira
Capitatum	yksi ranteen luista
Capra hircus	vuohi
Caries	karies eli hammasmätä (reikä hampaassa)
Carpometacarpus	luu linnun siivestä
Centrotarsale	nilkan luu
Cervidae	hirvieläin
Clavicula	solisluu
Coggygis	häntäluu
Coracoid	linnun korppiluu
Corpus	luun varsi
Corvus monedula	naakka
Costa	kylkiluu
Coxae	lantioluu
Cranium	pääkallo
Cuboideum	yksi nilkan luista
Cuneiforme	yksi nilkan luista
Cyprinidae sp.	särkikalat
Deciduous	maitohammas
Dentale	etumainen osa kalan alaleukaa
Dentes	hampaat
Dexter (dx)	oikea
Diafyysi	luun varsi tai perusosa ks. myös epifyysi
Distaalinen (dist)	vrt. proksimaalinen, kauimpana kehosta
Epifyysi	luuhun kiinni kasvava osa esim. nivelpinta
Equus caballus	hevonen
Esox lucius	hauki
Ethmoidale	yksi kallon luista
Femur	reisiluu
Fibula	pohjeluu
Frontale	otsaluu
Homo sapiens	ihminen
Humerus	olkaluu
Hypoplasia	hammaskiilteen kehityshäiriö
Incisiv	etuhammas
Keratohyale	luu kalan päästä
Lepidotrichia	eväruoto
Malleolare	nilkan luu
Mammalia	nisäkäs

Mandibula	alaleuka
Manus	käden-
Magnum+trapezoideum (Mg+Td)	märehtijöiden kaksi yhdistynyttä ranteen luuta
Maxilla (max)	yläleuka
Metacarpus (Mc)	kämmenpöydän luu
Metafyysi	diafyysin ja epifyysin välissä oleva epätasainen pinta
Metatarsus (Mt)	jalkapöydän luu
MNI	vähimmäisyksilömäärä (Minimum Number of Individuals)
Molar (M)	poskihammas
Nasale	nenäluu
Naviculare	yksi nilkan luista
Occipitale	takaraivonluu
Operculare	luu kalan päästä
Orbita	silmäkuoppa
Ossa pharygnea inferiora	särkikalan nieluhammas
Osteofyytti	luun liikkasvu yleensä nivelien ympärillä
Ovis aries	lammas
Palatinum	kitalaenluu
Parietale	päälaenluu
Patella	polvilumpio
Pedis	jalan-
Pelvis	lantioluu
Perca fluviatilis	ahven
Percidae sp.	ahvenkalat
Phalang	sormiluu
Pisces sp.	kalat
Postkraniaalinen	muu luusto paitsi pääkallo
Premolar (PM)	premolaari eli välihammas
Proksimaalinen (prox)	vrt. distaalinen, lähimpänä kehoa
Porosessus auditorius	kuulokanava
Pterygiophora	kalan luu
Quadratum	luu kalan päästä
Radius	värttinäluu
Radix	hampaan juuri
Resorptio	leukaluun vetäytyminen
Rodentia	jiyrsijä
Sacrum	ristiluu
Scaphoideum	yksi ranteen luista
Scapula	lapaluu
Scirius vulgaris	orava
Sesamoideum	tukiluu
Sinister (sin)	vasen
Sphenoidale	yksi kallon luista
Sternum	rintalasta
Supracleithrale	luu kalan päästä
Sus domestica	sika
Sutura	kallon sauma
Talus	yksi nilkan luista
Tarsometatarsus	linnun jalan luu
Temporale	ohimoluu
Tibiotarsus	linnun jalan luu
Tibia	sääriluu

Trapezium	yksi ranteen luista
Ulna	kyynärluu
Vertebra cervicalis	niskanikama
Vertebra lumbalis	lannenikama
Vertebra thoracalis	rintanikama
Vertebra ultima	viimeinen kalan nikama
Zygomaticum	poski ^{luu}

7. Lähteet

7.1 Painetut lähteet

Bass W. (1995): *Human Osteology: A Laboratory and Field Manual*. Missouri

Buikstra, J.E., Ubelaker D.H 1994: *Standards for Data Collection from Human Skeletal Remains*, Arkansas

Sjøvold T. (1990): Estimation of Stature from Long Bones Utilizing the Line of Organic Correlation, *Human Evolution* Vol. 5 No. 5:431-447

Trotter, M., Gleser, G. (1952) Estimation of Stature from Long Bones of American Whites and Negroes, *American Journal of Physical Anthropology* 10:463-514

Trotter, M., Gleser, G. (1958) a Re-evaluation of Estimation of Stature based on Measurements of Stature taken during Life and Long Bones after Death, *American Journal of Physical Anthropology* 16:79-123

7.2 Painamattomat lähteet

During E. (2000a+b): *Humanosteologi bildkompendium del 1 och 2*, Arkeo-osteologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet

Analyysin "alue"-sarakkeessa ei ole eritelty kaivausalueita 1a ja 1b toisistaan. Kaivausalueiden koordinaatit ovat:

Kaivausalue 1a: 299-305/800-801 ja kaivausalue 1b: 306-321/800-801. Mahdollisen sekundäärihautauksen H1 luut on käsitelty edellä omana kokonaisuutenaan.

Alue	X	Y	Z	Yks.	Luu	Luu_osa	Eläinlaji	Ikämaaritys	Sukupuolimaaritys	Patologia	Mitat	Muuta
A	316	800	pinta		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	313	800	pinta		Vertebra	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	317	801	pinta		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	310	800	krs 1		Vertebra thoracalis	arcus frag.	Sus domestica (sika)	epifyysit. juveniilis				
1	310	800	krs 1		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	314	800	krs 1		Phalang 3	kokonainen	Bos taurus (nauta)					
1	314	800	krs 1		Lepidotrichia	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)					
1?												
1	315	800	1		Scapula	cavitas glenoidalis frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	315	800	1		17/18	E+PD	Homo Sapiens (ihminen)					
1	316	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1?	316	800	1									
1	317	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	313	801	1		Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	313	801	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	313	800	1		Femur sin.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)					
1	313	800	1		Tarsometatarsus dx.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)					
1							Aves sp. (linnut)					
1	307	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	311	800	1		Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	309	801	1		Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	316	801	1		Phalang 1	prox. epifyysi	Bos taurus (nauta)					
1	316	801	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	316	801	1		Vertebra cervicalis	corpus epifyysi frag.	Bos taurus (nauta)					
1	316	801	1		Vertebra cervicalis	arcus frag.	Bos taurus (nauta)					
1	316	801	1		Vertebra	arcus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	316	801	1		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	311.5	799	1		Phalang 2	excl. prox. epif.	Sus domestica (sika)	juveniilis prox. metaf.				
1	312	799	1		Vertebra	arcus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	313	799	1		Phalang 3	kokonainen	Sus domestica (sika)					
1	305	801	1		Mandibula	ramus dx. frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	305	801	1		Canin mand. dx.	frag.	Sus domestica (sika)					karju?
1	306	801	1		Incisiv mand sin.	kokonainen	Sus domestica (sika)					
1	307	801	1		Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	400	602	1		Costa dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)					
2	400	602	1		Malleolare dx.	kokonainen	Bos taurus (nauta)					
2	401	603	1		Vertebra cervicalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	aikuinen				
2	401	603	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					

1	307	801	2	Temporale dx.	proc. mastoideus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	Processus mastoideus.M?		
1	308	801	2	Incisiv mand.	frag.	Sus domestica (sika)			
1	308	801	2	Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	308	801	2	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)			ei ihminen
1	308	801	2	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
1	310	801	2	Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
1	310	801	2	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	310	801	2	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	310	801	2	Femur sin.	kokonainen	Aves sp. (linnut)			
1	310	801	2	Humerus dx.	dist. frag.	Aves sp. (linnut)			
1	310	801	2	Sternum	frag.	Aves sp. (linnut)			
1	310	801	2	Radius dx.	frag.	Aves sp. (linnut)			
1	310	801	2	Femur	dist. frag.	Aves sp. (linnut)			
1	310	801	2	Operculare sin.	fovea articularis frag.	Esox lucius (hauki)			
1			2	Cuboideum dx.	kokonainen	Sus domestica (sika)			
2	400	602	3	Radius sin	dist. 1/3 frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	3	Temporale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	603		Costa	frag.	Mammalia (nisäkäs)			
2	401	603		Femur dx.	caput frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	603		Tibia sin.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
1	313	798	3	Mandibula sin.	frag.	Rodentia (jyrsijä)			
1	313	798	3	Pahaing 1	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	313	798	3	Dentes	enamel frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	311,5	799	3	Tibiotarsus sin.	prox. 1/3 frag.	Aves sp. (linnut)			
1	313	799	3	Axis	dens et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
1	313	799	3	Vertebra cervicalis	arcus frag.	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-/hinvieläin)			
1	313	799	3	Dentale dx.	ant. frag.	Esox lucius (hauki)			
1	313	799	3	Keratohyale	frag.	Esox lucius (hauki)			
1	313	799	3	Entopterygoideum sin	frag.	Esox lucius (hauki)			
1	313	799	3	Dentes	enamel frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	302	800		Mandibula	frag.	Mammalia (nisäkäs)			ei ihminen
1	314	800	3	Costa	prox. frag.	Cyprinidae sp. (sätkikalat)			
1	314	800	3	Pterygiophora	prox. frag.	Cyprinidae sp. (sätkikalat)			
1	314	800	3	Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)			
1	314	800	3	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)			
1	314	800	3	Phalang II/IV:3	kokonainen	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-/hinvieläin)			
1	314	800	3	Phalang 1/2	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)			
1	314	800	3	Scapula dx.	frag.	Mammalia (nisäkäs)			pieni nisäkäs
1	314	800	3	Femur dx.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)			pieni nisäkäs
1	314	800	3	Femur sin.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)			pieni nisäkäs
1	314	800	3	Coracoid sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)			
1	315	800	3	Vertebra	kokonainen	Esox lucius (hauki)			
1	315	800	3	Quadratum sin.	trochlea frag.	Esox lucius (hauki)			
1	315	800	3	Articulare sin.	frag.	Esox lucius (hauki)			
1	315	800	3	Tarsometatarsus dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)			

1	301	801	Vertebra	corpus frag.	Sus domestica (sika)				
1	301	801	Phalang II-1	kokonainen	Aves sp. (linnut)				
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäas)				ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäas)				ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäas)				ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäas)				ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	301	801	Dentes	enamel frag.	Mammalia (nisäkäas)				ei ihminen
1	311	801	Femur dx.	dist. frag.	Sus domestica (sika)	dist. metafysi	juvenilis		
1	314,27	801	Mandibula sin.	corpus frag.	Bos taurus (nauta)				
1	314	801	Costa	prox. frag.	Cyprinidae sp. (sätkikalat)				
1	314	801	Molar	frag.	Equus caballus (hevonen)				
1	320	801	Phalang 1/2	frag.	Sus domestica (sika)	dist. metafysi	juvenilis		
1	320	801	Tibiotarsus	dist. frag.	Aves sp. (linnut)				
1	321	801	Talus sin.	kokonainen	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
1	321	801	Femur sin.	prox. frag.	Canis familiaris? (koira)				? vai lammas
1	321	801	Temporale sin.	pars petrosa frag.	Sus domestica (sika)				
2	400	600	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			Schmols nodes	laastia
2	400	600	Tarsometatarsus sin.	dist. frag.	Aves sp. (linnut)				
2	400	600	Capitatum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	600	Humerus dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)				
2	401	600	Femur dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	juvenilis prox. metaf.			
2	401	600	Mt IV dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	600	Vertebra	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	infant			
2	401	600	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	infant			
2	401	600			Homo Sapiens (ihminen)	infant			
2	400	601	Vertebra cervicalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Vertebra lumbalis	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Humerus dx.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				? vai lammas
2	400	601	Clavicula dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Mt V	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	Mt III sin.	prox. 1/3 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601	Calcaneus sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601	Hamatum sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601	Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601		75 PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)	juvenilis			
2	400	602	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Vertebra	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	infant/juvenilis	ohut kallo		

2	400	602	3	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	3	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	3	Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Parietale	sagittalis frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Parietale	sagittalis frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Costa sin.	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Phalang 1 manus	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Phalang 1/2 manus	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Mt II sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	Naviculare sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
						infant/juvenilis, juuren kasvukesken kulumaa:32				MD:11.4 BL:10.7
2	401	602	3	36/37	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	16/17	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	3	13	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				calculus, hypoplasia
2	400	603	3	Vertebra lumbalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	3	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	3	33	PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)				hypoplasia
2	400	603		Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603		Parietale	coronalis frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	3	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	3	Mc I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	3	Coxae dx.	acetabulum frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	3	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603		Tibia sin.	dist. 1/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603		Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603		Frontale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603		Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	401	603		Mandibula	corpus 42-47 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				46 AMTL
2	401	603	43	PE+C+D		Homo Sapiens (ihminen)				resorptio
2	401	603	44	PE+C+D		Homo Sapiens (ihminen)				resorptio
2	401	603	45	PE+C+D		Homo Sapiens (ihminen)				resorptio
2	401	603	47	PE+C+D		Homo Sapiens (ihminen)				resorptio
1	312	797	3	Costa	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	306	800	3	Mt IV dx.	prox. 1/2 frag.	Sus domestica (sika)				
1	308.51	800.74	3	Mc IV dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				

1	309.3.1	800.64	3	Tibia	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	309.90	800.65	3	Humerus sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)						
1	309.90	800.65	3	Femur dx.	diat. frag.	Aves sp. (linnut)						
1	309.90	800.65	3	Tibiotalus sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)						
1	309.90	800.65	3	Hummerus	diat. frag.	Aves sp. (linnut)	juvenilis					
1	309.90	800.65	3	Mc/Mt	diat. frag.	Bovidae/Cervidae sp. (nauta/hirvieläin)						
1	309	800	3	Vertebra	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	keskenkasvuinen					ei ihminen
1	309	800	3	Mc/Mt	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	310	800	3	Radius dx.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	310	800	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	310	800	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	310	800	3	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)					vähän osteofyyttejä	
1	310	800	3	Vertebra thoracalis	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	310	800	3	Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	310	800	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	310	800	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)						
1	310	800	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)						
1	310	800	3	Ossa pharyngea inferiora dx.	kokonainen	Cyprinidae sp. (särkikalat)						
1	310	800	3	Vertebra	kokonainen	Cyprinidae sp. (särkikalat)						
1	310	800	3	Costa	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)						
1	310	800	3	Femur dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)						
1	310	800	3	Pahalang	kokonainen	Aves sp. (linnut)						
1	311	800	3	Calcaneus	frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	313	800	3	Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	313	800	3	Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	313	800	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)						ei ihminen
1	313	800	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)						
1	300	801	121	Vertebra lumbalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	300	801	121	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	300	801	3	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)						
1	300	801	3		33 PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 4					
1	300	801	3	Coracoid dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)						
1	300	801	3	Incisiv mand. dx.	kokonainen	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)						
1	304	801	3	123	36	kokonainen	kuluma 11					MD:10.9 BL:10.4
1	304	801	3	123	37	kokonainen	juuren kasvu kesken					MD:10.4 BL:9.1
1	304	801	3	123	46	kokonainen	kuluma 11					MD:11.1 BL:10.2
1	304	801	3	123	48	kokonainen	juuret kehitymättä					MD:10.6 BL:10.0
1	304	801	3	123	PM	radix frag.						
1	304	801	3	123	Mandibula	alveolar frag.						
1	304	801	3	123	Costa	frag.						
1	304	801	3	123	Phalang 1	kokonainen						
1	304	801	3	123	Mt II sin.	kokonainen						ei ihminen
1	309	801	3	Humerus	diat. frag.	Bos taurus (nauta)						
1	309	801	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)						

1	309	801	3	Phalang 1 manus	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	309	801	3	Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkkäs)				ei ihminen
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)				ei ihminen
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
1	309	801	3	Supracleithrale sin.	kokonainen	Perca fluviatilis (ahven)				
1	310	801	3	Mc II sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
1	310	801	3	Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	313	801	3	Atlas	frag.	Bos taurus (nauta)				
1	299	801	121	Femur sin.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	299	801	121	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	300	801	121	47/48	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma: 21			MD:10.1 BL:9.1
1	300	801	121	Humerus sin.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	300	801	121	Ulna sin.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	300	801	121	Ulna sin.	prox. diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	304	801	3	Mandibula	ramus sin. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	304	801	3	Ulna sin.	prox. frag.	Bos taurus (nauta)				
1	304	801	3	Mc V sin.	diat. frag.	Sus domestica (sika)	excl. dist. epif.			
1	304	801	123	46/47/48	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	juuren pää auki			MD:10.4 BL:9.0
1	307	801	3	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
1	307	801	3	Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
1	307	801	3	Vertebra cervicalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	303	801	3	Molar 3 mand. sin.	frag.	Equus caballus (hevonen)				
1	303	801	3	Mandibula sin.	frag.	Equus caballus (hevonen)				
1	303	801	3	Mc III sin.	excl. dist. epif.	Sus domestica (sika)	keskenkasvuinen			
1	303	801	3	Ulna sin.	prox. frag.	Sus domestica (sika)				
2	400.34	600.31	4	Ulna dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	Talus sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	Mt III dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	Coxae sin	ilium frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	Sacrum	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400.83	601.38	4	241		Aves sp. (linnut)	keskenkasvuinen			
2	400	601	4	221	PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma:4			
2	400	601	4	221	Hamatum dx.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	221	Cuneiforme 1 sin.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	601	4	221	Sacrum	2 prox. vertebra frag.				
2	400	601	4	221	Phalang 2 manus	kokonainen				
2	400	601	4	221	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)			
2	401	601	4	221	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	osteofyyttejä		
2	401	601	4	221	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	painunut kasaan		
2	401	601	4	221	Scaphoideum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	4	221	Mt II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	4	221	Mandibula	32-48 alveolar frag.				Trigonum M?
2	400	602	4	221	42 PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma: 3			

2	400	602	4	221	43	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_3	MD_10.9.BL_7.6
2	400	602	4	221	44	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_3	md_7.2.bl7.6
2	400	602	4	221	45	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_4	md7.5bl8.4
2	400	602	4	221	46	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_18	md11.9bl10.6
2	400	602	4	221	47	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_18	md10.7bl10.1
2	400	602	4	221	48	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma_16	md11.7bl9.8
2	400	602	4	221		Mt V. sin.	Homo Sapiens (ihminen)		caries
2	400	602	4	221		Vertebra thoracalis	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Calcaneus sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Naviculare dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Coggygis	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_1 manus	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_2 manus	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_3 manus	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_1 pedis	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_1 pedis	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Clavicula dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Molar mand.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Incisiv mand.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Incisiv mand.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Cuneiforme 3 sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Costa_1 sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Costa_1 dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Mt IV. sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Mc II sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Ulna sin.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Phalang_1 manus	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Costa dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221		Scapula dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	603	4	212		Frontale	Homo Sapiens (ihminen)		
1	311.5	798	4			Costa	Mammalia (nisäkäs)		
1	299	800		121		Phalang_3	Sus domestica (sika)		
1	300	800		121		Costa dx.	Homo Sapiens (ihminen)		
1	309	800	4			Vertebra	corpus epifyysi frag.		ei ihminen
1	310	800	4			Costa	prox. frag.		
1	310	800	4			Costa	frag.		
1	310	800	4			Atlas	Capra hircus/ Ovis aries (vuohi/lammas)		
1	311	800	4			Lepidotrichia	prox. frag.		
1	313	800	4			Atlas	Bos taurus (nauta)		
1	313	800	4			Incisiv mand.	Homo Sapiens (ihminen)		
1	313	800	4			Femur dx.	Scirius vulgaris (orava)		
1	313.5	800	4			Vertebra	frag.		
1	314	800	4			Femur sin.	kokonainen		
1	314	800	4			Dentale sin.	ant. frag.		
1	314	800	4			Lepidotrichia	Percidae sp. (ahvenkalat)		

1	314	800	4	Mit		diat. frag.	Capra hircus/ Ovis aries (vuohi/lammas)					
1	314	800	4	Costa		corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	314	800	4	PM/M		frag.	Bos taurus (nauta)					
1	314	800	4	Vertebra		kokonainen	Esox lucius (hauki)					
1	314	800	4	Keratohyale sin.		frag.	Esox lucius (hauki)					
1	314	800	4	Basipterygium dx.		frag.	Cyprinidae sp. (sätrkilalat)					
1	314	800	4	Scapula sin.		frag.	Mammalia (nisäkäs)	keskenkasvuinen				pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Coxae sin		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Coxae sin		frag.	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Femur dx.		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)	keskenkasvuinen				pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Femur sin.		frag.	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Tibia dx.		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	315	800	4	Tibia sin.		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	309	801	3	Calcaneus dx.		kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)					
1	309	801	3	Vertebra		kokonainen	Esox lucius (hauki)					
1	309	801	3	Vertebra		kokonainen	Percidae sp. (ahvenkalat)					
1	309	801	3	Talus		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	314	801	4	Vertebra		kokonainen	Esox lucius (hauki)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Costa		prox. frag.	Cyprinidae sp. (sätrkilalat)					
1	314	801	4	Costa		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Costa		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Lepidotrichia		prox. frag.	Pisces sp. (kalat)					
1	314	801	4	Femur sin.		dist. 1/3 frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
1	299	801		Scapula sin.	121	frag.	Sus domestica (sika)					
1	308	801	4	Incisiv maxilla		PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)					
1	308	801	4	Phalang 1/2		dist. frag.	Sus domestica (sika)					
1	308	801	4	Talus dx.		kokonainen	Sus domestica (sika)					
1	310	801	4	Tibia dx.		prox. frag.	Bos taurus (nauta)					
1	310	801	4	Vertebra cervicalis		corpus epifyysi frag.	Bos taurus (nauta)					

1	310	801	4	Costa	frag.	Mammalia (nisäkkäs)			
1	310	801	4	Costa	frag.	Mammalia (nisäkkäs)			
1	310	801	4	Vertebra cervicalis	frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)			
2	400	600	5	r323 Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	601	5	221 Temporale	sutura frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	601	5	221 Frontale	dx. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	601	5	221 Sphenoidale	dx. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	601	5	221 Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			paljunnut kasaan
2	400	601	5	221 Coxae sin	ilium frag.	Homo Sapiens (ihminen)	ikääär: 54?	Crista iliaca :M, Arc comrose: M, Sulcus preauricularis:M, Facies auricularis :M?	
2	401	600	5	r232 Vertebra	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	r241	Radius sin	dist. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	r241	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	r241	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	r241	Phalang 3 pedis	prox. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	401	601	r241	Mc.III sin.	prox 1/3 frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Vertebra thoracalis 12	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			osteofyitejä
2	400	602	5	221 Vertebra thoracalis	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang I.1. pedis sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Mt V dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Mc.IV dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Ulna dx.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Mandibula	corpus 31-38 frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221	36 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma18		MD 11.1.bi10.4
2	400	602	5	221	37 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma10		md9.7bi9.4
2	400	602	5	221	38 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma5		md11.1bi9.3
2	400	602	5	221 Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang I:3 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Cuneiforme 1 sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			
2	400	602	5	221 Cuboideum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)			

2	400	602	5	221	Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mt III sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mt II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mc I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mc II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mc II sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Fibula dx.	dist. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Ulna sin.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Costa dx.	caput frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mc III dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	5	221	Mt III dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	5	212	Vertebra cervicalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	5	212	Mt II sin.	prox. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	5	212	Humerus sin.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	313	800	5		Dentale dx.	ant. frag.	Esox lucius (hauki)				
1	302	801	4	122	Ulna dx.	diat. frag.	Sus domestica (sika)				
1	310	801	5		Phalang 1	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)				pieni nisäkäs
1	313	801	5		Tibiotalrus	dist. frag.	Aves sp. (linnut)				
1	314	801	5		Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)				
2	400	601	6	241	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	400	601	6	241	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	400,95	600,27	6	r232	Tibia	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601			Femur sin.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	601			Frontale sin.	orbita frag.	Sus domestica (sika)				
2	401	601			Humerus dx.	dist. frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	601	6	241	Phalang 1	prox. epifyysi	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)	keskenkasvuinen			
2	400	602	6	211	Coxae sin	ilium et ischii	Homo Sapiens (ihminen)		Arc compose ?, Inciyra ischiadica major: M Sulcus preauricularis M, Facies auricularis F		
2	401	602	6	241	Mt II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Phalang 1/2	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)			ikäväär.44?	
2	401	602	6	241	Talus	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)				pieni nisäkäs
2	401	602	6	241	Tibia	prox. diat. frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
2	401	603	203		Humerus sin.	caput frag.	Homo Sapiens (ihminen)			caput diam. 50.1 M. 44.4 M	
2	400	602	6	241	Axis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Scapula sin.	cavitas glenoidalis et acromion frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Radius dx.	diat. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Temporale	sutura frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				

2	400	602	6	241	Clavicula dx	diap. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	241	Humerus sin.	dist. diap. frag.	Sus domestica (sika)				
2	400	602	6	241	Humerus	trochlea frag.	Mammalia (nisäkkäs)	meatyyssi- keskenkasvuinen			
2	400	602	6	241	Molar mand.	frag.	Equus caballus (hevonen)				
2	401	602	6		Coxae dx.	pubis_ishii et ilium frag	Homo Sapiens (ihminen)				symfysis publica: F
2	401	602	6	241	Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Zygomatium et maxilla dx.	proc. zygomaticus et zygomaticum	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Vertebra thoracalis /lumbalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Costa dx.	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Mt III dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	6	241	Costa	frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
2	401	602	6	241	Mc/Mt	frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	602	6	241	Coxae dx.	ilium frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	602	6	241	Femur	caput frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
2	401	602	6	241	Humerus	trochlea frag.	Sus domestica (sika)				
2	401	602	6	241	Phalang 2	kokonainen	Sus domestica (sika)				
2	401	602	6	241	Sesamoideum	frag.	Bos taurus (nauta)				
2	401	602	6	241	Assessorium dx	kokonainen	Bos taurus (nauta)				
2	401	602	6	241	Malleolare sin.	kokonainen	Bos taurus (nauta)				
2	400	603	6		Mt V sin.	prox. 1/2 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Mandibula	ramus sin. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Phalang 1.1 pedis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Vertebra thoracalis /lumbalis	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Costa sin.	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6		Humerus dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	keskenkasvuinen			pieni.nisäkkäs
2	400	603	6		24/25	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma:5			md7.4b)9.3
2	401	603	6	241	Axis	dens frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	603	6	241	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				

2	401	603	6	241	Phalang 1/2	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
2	401	603	6	241	Ulna sin.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
2	401	601	7	241	Cranium	parietale et occipitale frag. kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	suture closure:c		iskun jälki		
2	400	602	7	241	Mt I sin.		Homo Sapiens (ihminen)					
2	400	602	7	241	Phalang 1		Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)					
2	400	602	7	241	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
2	400	602	7	241	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Bos taurus (nauta)					
2	401	602	7	241	Coxae dx.	ilium frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)					
2	401	603			Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					ei ihminen
2	401	603	7	241	Parietale sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki				
2	401	603	7	241	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki				
2	401	603	7	241	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki				
2	401	603	7	241	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401	603	7	241	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401	603	8		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
2	401	603	8		Phalang 1	excl. prox. epif.	Sus domestica (sika)	keskenkasvuinen				
1	300	801		133/5	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	300	801		133		28alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	300	801		133	Maxilla sin.	28 alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 6		resorptio	md9.2b/11.8	
1	299	801		133/5	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	299	801		133/5	Talus dx.	kokonainen	Sus domestica (sika)					
1	299	800		133/5	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	299	800		133	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	299	800		133	Calcaneus dx.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	299	800		133	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)					
1	299	800		133	Femur dx.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)					
1	299	800		133	Sternum	frag.	Aves sp. (linnut)					
1	300	800		133	Ulna dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)					
1	300	800		133	Femur sin.	excl. dist. epif.	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
1	299	801		121	Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	299	801		121	Atlas	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	299	801		121	Ulna dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
1	299	801		121	Vertebra cervicalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	juvenilis_koko				
1	299	801		133	Vertebra	kokonainen	Aves sp. (linnut)					
1	401	601	7		Humerus dx.	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)					pieni.nisäkäs
2	401	600	7	241	Femur sin.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401	600	7	241	Costa dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401	600	7	241	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401.75	600.90	7	241	Ulna sin.	prox. 5/6 frag.	Homo Sapiens (ihminen)					
2	401	602	4	221	Femur dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				caput 49,8x47,0 M, sjoivold 165,4 trochlea 84,1 mm M	pit. 43,9 cm sjoivold 165,4 T&G 167,3
2	401	602	4	221	Tibia dx.	prox. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)					

2	400	602	6	211	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkkäs)				
2	400	602	6	211	Humerus sin.	dist. 1/2 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	211	Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	6	211	Tibia sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				pituus n. 35 cm sjovald 165 cm, T&GM 167, F163
2	400	602	6	211	Coxae dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	ikämaär. : 50-55	Insicyra ischiadica major: M, Angulus subpubicus: M, Symfysis pubica M., Sulcus preauricularis ?, Facies auricularis: M, Arc. compose : M		

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Luu osa	Eläinlaji	Ikämääritys	Patologia	Mitat	Muuta
A	316	800	pinta		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	313	800	pinta		Vertebra	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	317	801	pinta		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	310	800	kr 1		Vertebra thoracalis	arcus frag.	Sus domestica (sika)	corpus-arcus epifyysit, juvenilis			ei ihminen
1	310	800	kr 1		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	314	800	kr 1		Phalang 3	kokonainen	Bos taurus (nauta)				
1	314	800	kr 1		Lepidotrichia	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)				
1?											
1	315	800	1		Scapula	cavitas glenoidalis frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	315	800	1		17/18	E+PD	Homo Sapiens (ihminen)				
1	316	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1?	316	800	1								
1	317	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	313	801	1		Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	313	801	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	313	800	1		Femur sin.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)				
1	313	800	1		Tarsometatarsus dx.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)				
1							Aves sp. (linnut)				
1	307	800	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	311	800	1		Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	309	801	1		Vertebra	corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	316	801	1		Phalang 1	prox. epifyysi	Bos taurus (nauta)				
1	316	801	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				ei ihminen
1	316	801	1		Vertebra cervicalis	corpus epifyysi frag.	Bos taurus (nauta)				
1	316	801	1		Vertebra cervicalis	arcus frag.	Bos taurus (nauta)				
1	316	801	1		Vertebra	arcus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	316	801	1		Vertebra	spina frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	311,5	799	1		Phalang 2	excl. prox. epif.	Mammalia (nisäkäs)	juveniilis prox. metaf.			
1	312	799	1		Vertebra	arcus frag.	Sus domestica (sika)				
1	313	799	1		Phalang 3	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)				
1	305	801	1		Mandibula	ramus dx. frag.	Sus domestica (sika)				
1	305	801	1		Canin mand. dx.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	306	801	1		Incisiv mand sin.	kokonainen	Sus domestica (sika)				
1	307	801	1		Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	1		Costa dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	1		Malleolare dx.	kokonainen	Bos taurus (nauta)				
2	401	603	1		Vertebra cervicalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	aikuinen			
2	401	603	1		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	401	603	1		Coxae dx.	acetabulum et ilium frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	1		Femur dx.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	1		Phalang I:1 pedis sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
1	312	797	1		Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	312	798	1		Humerus dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)				
1	313	748	2		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	311	800	2		Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)				
1	314	800	2		Phalang 2	kokonainen	Sus domestica (sika)				
1	315	800	2		Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)				
1	315	800	2		Costa	frag.	Pisces sp. (kalat)				
1	318	800	2		Phalang 1	dist. frag.	Sus domestica (sika)				
1	315	801	2		Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)				

1	315	801	2	Incisivi/Canin maxilla dx.	E+PC+PD	Equus caballus (hevonen)	
1	316	801	2	M max. dx.	E	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)	
1	317	801	2	Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)	
1	318	801	2	Dentes	frag.	Mammalia (nisäkä)	ei ihminen
2	401	600	1	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	600	1	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkä)	
2	401	600	1	Costa	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	ikämäär vaihe 4 (n. 25-30 vuotta)
2	400	601	1	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	1	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	1	Mt IV sin. Frontale et nasale sin et dx. et maxilla sin. frag.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	glabella F?, Supraorbitale F?
2	400	601	1	Costa sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	cribra orbitalia
2	401	601	1	Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	601	1	Centrotarsale dx.	kokonainen	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-/hirvieläin)	
2	400	602		Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		Ethmoidale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		Temporale dx.	pars petrosa frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		Temporale dx.	squama frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		Temporale sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		hiekkateollinen		Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602		hiekkateollinen	21 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Femur dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Femur sin.	dist. epif. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	caput diam. 42.9 F? x43.3mm
2	400	603		tien pohja Tibia dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	ikämäär alle 15-20 v.
2	400	603		tien pohja Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Talus sin.	caput frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Vertebra lumbalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Costa dx.	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Mc II dx.	dist. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603		tien pohja Fibula	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	602	1	Parietale dx.	3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	602	1	Radius sin	prox. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	metaf. alle 14-18v.
2	401	602	1	Vertebra cervicalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	602	1	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	602	1	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603	1	Mandibula	corpus 33-48 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	trigonum M, Margo inferior: M
2	400	603	1		43 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	AMTL 41,42,45,46,48 calculus, juuricarries???
2	400	603	1		44 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	MD:6.7, BL:7.4 calculus, periodontitis MD:6.7, BL:8.3

MD:8.1 BL:7.9 shovelling

1	313	799	Vertebra cervicalis	arcus frag.	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-/hirvieläin)	
1	313	799	Dentale dx.	ant. frag.	Esox lucius (hauki)	
1	313	799	Keratohyale	frag.	Esox lucius (hauki)	
1	313	799	Entopterygoideum sin.	frag.	Esox lucius (hauki)	
1	313	799	Dentes	enamel frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	302	800	Mandibula	frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	314	800	Costa	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)	
1	314	800	Pterygiophora	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)	
1	314	800	Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)	
1	314	800	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)	
1	314	800	Phalang II/V:3	kokonainen	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-/hirvieläin)	
1	314	800	Phalang 1/2	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	314	800	Scapula dx.	frag.	Mammalia (nisäkäs)	pienempi kuin orava
1	314	800	Femur dx.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)	pienempi
1	314	800	Femur sin.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)	pienempi
1	314	800	Coracoid sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)	kuin orava
1	315	800	Vertebra	kokonainen	Esox lucius (hauki)	pienempi
1	315	800	Quadratum sin.	trochlea frag.	Esox lucius (hauki)	kuin orava
1	315	800	Articulare sin.	frag.	Esox lucius (hauki)	pienempi
1	315	800	Tarsometatarsus dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)	kuin orava
1	301	801	Vertebra	corpus frag.	Sus domestica (sika)	
1	301	801	Phalang II:1	kokonainen	Aves sp. (linnut)	
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	301	801	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	301	801	Dentes	enamel frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	311	801	Femur dx.	dist. frag.	Sus domestica (sika)	ei ihminen
1	314,27	801	Mandibula sin.	corpus frag.	Bos taurus (nauta)	dist. metafysi juvenilis
1	314	801	Costa	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)	
1	314	801	Molar	frag.	Equus caballus (hevonen)	
1	320	801	Phalang 1/2	frag.	Sus domestica (sika)	dist. metafysi juvenilis
1	320	801	Tibiotarsus	dist. frag.	Aves sp. (linnut)	
1	321	801	Talus sin.	kokonainen	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)	
1	321	801	Femur sin.	prox. frag.	Canis familiaris? (koira)	? vai lammas Täynnä laastia
1	321	801	Temporale sin.	pars petrosa frag.	Sus domestica (sika)	
2	400	600	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	Schmols nodes
2	400	600	Tarsometatarsus sin.	dist. frag.	Aves sp. (linnut)	
2	400	600	Capitatum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	600	Humerus dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)	
2	401	600	Femur dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	juvenilis prox. metaf.
2	401	600	Mt IV dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	600	Vertebra	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	infant
2	401	600	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	infant
2	401	600			Homo Sapiens (ihminen)	infant
2	400	601	Vertebra cervicalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	Vertebra lumbalis	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	

2	400	601	3	Humerus dx.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	3	Clavicula dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	3	Mt V	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	3	Mt III sin.	prox. 1/3 frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601		Calcaneus sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601		Hamatum sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601		Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601			75 PE+PC+PD	juvenilis
2	400	602	3	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Vertebra	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	3	Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Parietale	sutura interparietalis frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Parietale	sutura interparietalis frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Costa sin.	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Phalang 1 manus	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Phalang 1/2 manus	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Mt II sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	Naviculare sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	36/37	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3	16/17	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	602	3		13 kokonainen	infant/juvenilis, juuren kasvu kesken kuluma:32
2	401	602	3	Vertebra lumbalis	arcus frag.	calculus, vähän hypoplasia
2	400	603	3	Costa	corpus frag.	
2	400	603	3	Calva	frag.	
2	400	603	3	Calva	frag.	
2	400	603	3		33 PE+PC+PD	hypoplasia
2	400	603		tien pohja Ulna sin.	diaf. frag.	
2	400	603		tien pohja Calva	frag.	
2	400	603		tien pohja Parietale	sutura coronalis frag.	
2	401	603	3	Vertebra thoracalis	kokonainen	
2	401	603	3	Mc I sin.	kokonainen	
2	401	603	3	Coxae dx.	acetabulum frag.	
2	401	603	3	Costa	corpus frag.	
2	401	603		tien pohja Tibia sin.	dist. 1/5 frag.	
2	401	603		tien pohja Vertebra thoracalis	arcus frag.	
2	401	603		tien pohja Frontale	frag.	
2	401	603		tien pohja Costa	corpus frag.	
2	401	603		tien pohja Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)

2	401	603	tien pohja Mandibula	corpus 42-47 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	46 AMITL
2	401	603	tien pohja	43 PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)	resorptio
2	401	603	tien pohja	44 PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)	resorptio
2	401	603	tien pohja	45 PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)	resorptio
2	401	603	tien pohja	47 PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)	resorptio
1	312	797	Costa	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	306	800	Mft IV dx.	prox. 1/2 frag.	Sus domestica (sika)	
1	308,51	800,74	Mc IV dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	309,31	800,64	Tibia	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	309,90	800,65	Humerus sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)	
1	309,90	800,65	Femur dx.	dist. frag.	Aves sp. (linnut)	
1	309,90	800,65	Tibiotarsus sin.	prox. frag.	Aves sp. (linnut)	
1	309,90	800,65	Humerus	dist. frag.	Aves sp. (linnut)	
1	309,90	800,65	Mc/Mt	diaf. frag.	Bovidae/Cervidae sp. (nauta-hirvieläin)	
1	309	800	Vertebra	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	309	800	Mc/Mt	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	310	800	Radius dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Vertebra thoracalis	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Vertebra	corpus epifyysi frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	310	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	310	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	310	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	310	800	Ossa pharyngnea inferiora dx.	kokonainen	Cyprinidae sp. (särkikalat)	
1	310	800	Vertebra	kokonainen	Cyprinidae sp. (särkikalat)	
1	310	800	Costa	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)	
1	310	800	Femur dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)	
1	310	800	Pahalang	kokonainen	Aves sp. (linnut)	
1	311	800	Calcaneus	frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	313	800	Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	313	800	Costa	collum frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	313	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	313	800	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	300	801	Vertebra lumbalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801		33 PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 4
1	300	801	Coracoid dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)	
1	300	801	Incisiv mand. dx.	kokonainen	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)	
1	304	801		36 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	MD:10.9 BL:10.4
1	304	801		37 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	MD:10.4 BL:9.1
1	304	801		46 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	MD:11.1
1	304	801		48 kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	BL:10.2 3 juurta
1	304	801	PM	radix frag.	Homo Sapiens (ihminen)	MD:10.6 BL:10.0
1	304	801	Mandibula	alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	304	801	Costa	frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	304	801	Phalang 1	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)	
1	304	801	Mft II sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
1	309	801	Humerus	dist. frag.	Bos taurus (nauta)	
1	309	801	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	304	801		hypoplasia?	Homo Sapiens (ihminen)	

1	309	801	3	Phalang 1 manus	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	309	801	3	Vertebra	corpus epiphyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	ei ihminen
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	309	801	3	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	309	801	3	Supradiaiphrale sin.	kokonainen	Perca fluviatilis (ahven)	
1	310	801	3	Mc II sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
1	310	801	3	Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	313	801	3	Atlas	frag.	Bos taurus (nauta)	
1	299	801	121	Femur sin.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	299	801	121	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	121	47/48	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	121	Humerus sin.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	121	Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	300	801	121	Ulna sin.	prox. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	304	801	3	Mandibula	ramus sin. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	304	801	3	Ulna sin.	prox. frag.	Bos taurus (nauta)	
1	304	801	3	Mc V sin.	diaf. frag.	Sus domestica (sika)	excl. dist. epif.
1	304	801	123	46/47/48	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
1	307	801	3	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma:8
1	307	801	3	Vertebra	corpus epiphyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)	
1	307	801	3	Vertebra cervicalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	303	801	3	Molar 3 mand. sin.	frag.	Equus caballus (hevonen)	
1	303	801	3	Mandibula sin.	frag.	Equus caballus (hevonen)	
1	303	801	3	Mc III sin.	excl. dist. epif.	Sus domestica (sika)	keskenkasvuinen
1	303	801	3	Ulna sin.	prox. frag.	Sus domestica (sika)	
2	400,34	600,31	4	Ulna dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Talus sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Mt III dx.	prox. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Coxae sin	ilium frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Sacrum	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400,83	601,38	4	26/27/28	PE+PC+PD	Aves sp. (linnut)	keskenkasvuinen
2	400	601	4	Hamatum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma:4
2	400	601	4	Cuneiforme 1 sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Sacrum	2 prox. vertebra frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Phalang 2 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	601	4	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
2	401	601	4	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	osteofyyttejä
2	401	601	4	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	painunut kasaan
2	401	601	4	Scaphoideum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	601	4	Mt II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	4	Mandibula	32-48 alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)	Trigonum M?
2	400	602	4	42 PE+C+D		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 3
2	400	602	4	43 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 3
2	400	602	4	44 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 3
2	400	602	4	45 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 4
2	400	602	4	46 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 18
2	400	602	4	47 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 18
2	400	602	4	48 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 16
2	400	602	4	48 kokonainen		Homo Sapiens (ihminen)	caries

MD:10.1 BL:9.1

kuluma: 21

MD 10.4 BL:9.0

kuluma:8

excl. dist. epif.

juuren pää auki

keskenkasvuinen

kuluma:4

osteofyyttejä
painunut kasaan

Trigonum M?

kuluma 3

kuluma 3

kuluma 3

kuluma 4

kuluma 18

kuluma 18

kuluma 16

MD 10.9 BL 7.6

md 7.2 bl7.6

md7.5bl8.4

md11.9bl10.6

md10.7bl10.1

md11.7bl9.8

2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	PE+PC+PD	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	prox. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	602	4	221	acromion frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
2	400	603	4	212	juga cerebralia frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
1	311,5	798	4		corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)		
1	299	800		121	dist. frag.	Sus domestica (sika)		
1	300	800		121	collum frag.	Homo Sapiens (ihminen)		
1	309	800	4		corpus epifyysi frag.	Mammalia (nisäkäs)		
1	310	800	4		prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)		
1	310	800	4		frag.	Pisces sp. (kalat)		
1	310	800	4		frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)		
1	311	800	4		prox. frag.	Percidae sp. (ahvenkalat)		
1	313	800	4		frag.	Bos taurus (nauta)		
1	313	800	4		PE+C+D	Homo Sapiens (ihminen)		
1	313	800	4		dist. frag.	Scirius vulgaris (orava)		
1	313,5	800	4		frag.	Pisces sp. (kalat)		
1	314	800	4		kokonainen	Aves sp. (linnut)		
1	314	800	4		ant. frag.	Esox lucius (hauki)		
1	314	800	4		kokonainen	Percidae sp. (ahvenkalat)		
1	314	800	4		diaf. frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)		
1	314	800	4		corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)		
1	314	800	4		frag.	Bos taurus (nauta)		
1	314	800	4		kokonainen	Esox lucius (hauki)		
1	314	800	4		frag.	Esox lucius (hauki)		
1	314	800	4		frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)		
1	314	800	4		frag.	Mammalia (nisäkäs)	keskenkasvuinen	
1	315	800	4		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)		
1	315	800	4		frag.	Mammalia (nisäkäs)		
1	315	800	4		kokonainen	Mammalia (nisäkäs)	keskenkasvuinen	
1	315	800	4		frag.	Mammalia (nisäkäs)		

ikääärä vaihe 3 26-vuotta

patologinen?
md9.8bl8.9

ei ihminen

pleni
nisäkäs
pienempi
kuin orava
pienempi
kuin orava
pienempi
kuin orava
pienempi
kuin orava

pienempi
kuin orava
pienempi
kuin orava

ei ihminen

ei ihminen

1	315	800	4	Tibia dx.	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)
1	315	800	4	Tibia sin.	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)
1	309	801	3	Calcaneus dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
1	309	801	3	Vertebra	kokonainen	Esox lucius (hauki)
1	309	801	3	Vertebra	kokonainen	Percidae sp. (ahvenkalat)
1	309	801	3	Talus	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)
1	314	801	4	Vertebra	kokonainen	Esox lucius (hauki)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Costa	prox. frag.	Cyprinidae sp. (särkikalat)
1	314	801	4	Costa	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Costa	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Lepidotrichia	prox. frag.	Pisces sp. (kalat)
1	314	801	4	Femur sin.	dist. 1/3 frag.	Pisces sp. (kalat)
1	299	801	121	Scapula sin.	frag.	Mammalia (nisäkäs)
1	308	801	4	Incisiv maxilla	PE+C+D	Sus domestica (sika)
1	308	801	4	Phalang 1/2	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
1	308	801	4	Talus dx.	kokonainen	Sus domestica (sika)
1	310	801	4	Tibia dx.	prox. frag.	Bos taurus (nauta)
1	310	801	4	Vertebra cervicalis	corpus epifyysi frag.	Bos taurus (nauta)
1	310	801	4	Costa	frag.	Mammalia (nisäkäs)
1	310	801	4	Costa	frag.	Mammalia (nisäkäs)
1	310	801	4	Vertebra cervicalis	frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)
2	400	600	5	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	5	Temporale	sutura frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	5	Frontale	dx. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	5	Sphenoidale	dx. frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	5	Vertebra lumbalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	601	5	Coxae sin	ilium frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	600	5	Vertebra	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601	r241	Radius sin	dist. 4/5 frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601	r241	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601	r241	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601	r241	Phalang 3 pedis	prox. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	401	601	r241	Mc III sin.	prox 1/3 frag.	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	5	Vertebra thoracalis	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)
2	400	602	5	Vertebra thoracalis 12	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)

painunut kasaan
Crista iliaca :M, Arc comrose:M, Sulcus
preauricularis:M, Facies auricularis :M?,

ikääär: 54?

2	400	602	5	221	Vertebra thoracalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	osteofyyttejä
2	400	602	5	221	Vertebra thoracalis	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa sin.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang I:1 pedis sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt V dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mc IV dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Ulna dx.	dist. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mandibula	corpus 31-38 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221		36 kokonainen	kuluma18	
2	400	602	5	221		37 kokonainen	kuluma10	
2	400	602	5	221		38 kokonainen	kuluma5	
2	400	602	5	221	Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang I:3 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Phalang 1 manus	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Cuneiforme mediale			
2	400	602	5	221	1 sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Cuboideum dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt III sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mc I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mc II dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mc II sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Fibula dx.	dist. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Ulna sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa dx.	prox. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa dx.	caput frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mc III dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	602	5	221	Mt III dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603	5	212	Vertebra cervicalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603	5	212	Mt II sin.	prox. 3/4 frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603	5	212	Humerus sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	400	603	5	212	Dentale dx.	ant. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
1	313	800	5		Ulna dx.	diaf. frag.	Esox lucius (hauki)	
	302	801	4	122			Sus domestica (sika)	
1	310	801	5		Phalang 1	kokonainen	Mammalia (nisäkäs)	pieni
1	313	801	5		Tibiotarsus	dist. frag.	Aves sp. (linnut)	nisäkäs
1	314	801	5		Costa/Lepidotrichia	frag.	Pisces sp. (kalat)	
2	400	601	6	241	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
2	400	601	6	241	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)	
2	400,95	600,27	6	r232	Tibia	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	601			Femur sin.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)	
2	401	601			Frontale sin.	orbita frag.	Sus domestica (sika)	

2	400	603	6	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				pieni nisäkäs
2	400	603	6	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	603	6	Humerus dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	keskenkasvuinen			
2	400	603	6	24/25	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma:5		md7.4bl9.3	
2	401	603	6	Axis	dens frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	603	6	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				ei ihminen
2	401	603	6	Phalang 1/2	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)				pieni nisäkäs
2	401	603	6	Ulna sin.	prox. frag.	Mammalia (nisäkäs)		iskun jälki		
2	401	601	7	Cranium	parietale et occipitale frag.	Homo Sapiens (ihminen)	suture closure:c			
2	400	602	7	Mt I sin.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	400	602	7	Phalang 1	kokonainen	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	400	602	7	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	400	602	7	Vertebra thoracalis	arcus frag.	Bos taurus (nauta)				
2	401	602	7	Coxae dx.	ilium frag.	Capra hircus/Ovis aries (vuohi/lammas)				
2	401	603		Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	401	603	7	Parietale sin.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki			ei ihminen
2	401	603	7	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki			
2	401	603	7	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)	saumat auki			
2	401	603	7	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	7	Calva	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	603	8	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	401	603	8	Phalang 1	excl. prox. epif.	Sus domestica (sika)	keskenkasvuinen			
1	300	801	133/5	Parietale	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	300	801	133		28 alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	300	801	133	Maxilla sin.	28 alveolar frag.	Homo Sapiens (ihminen)	kuluma 6		md9.2bl11.8	
1	299	801	133/5	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	299	801	133/5	Talus dx.	kokonainen	Sus domestica (sika)				
1	299	800	133/5	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	299	800	133	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	299	800	133	Calcaneus dx.	frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	299	800	133	Costa	corpus frag.	Mammalia (nisäkäs)				
1	299	800	133	Femur dx.	kokonainen	Corvus monedula (naakka)				
1	299	800	133	Sternum	frag.	Aves sp. (linnut)				
1	300	800	133	Ulna dx.	kokonainen	Aves sp. (linnut)				pieni nisäkäs
1	300	800	133	Femur sin.	excl. dist. epif.	Mammalia (nisäkäs)				
1	299	801	121	Vertebra lumbalis	corpus et arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	299	801	121	Atlas	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	299	801	121	Ulna dx.	diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
1	299	801	121	Vertebra cervicalis	arcus frag.	Homo Sapiens (ihminen)	juveniilis, koko			
1	299	801	133	Vertebra	kokonainen	Aves sp. (linnut)				
1	401	601	7	Humerus dx.	dist. frag.	Mammalia (nisäkäs)				
2	401	600	7	Femur sin.	dist. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	600	7	Costa dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	600	7	Costa	corpus frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401,75	600,90	7	Ulna sin.	prox. 5/6 frag.	Homo Sapiens (ihminen)				
2	401	602	4	Femur dx.	kokonainen	Homo Sapiens (ihminen)				caput 49,8x47.0 M, trochlea 84,1 mm M
2	401	602	4	Tibia dx.	prox. diaf. frag.	Homo Sapiens (ihminen)				pit. 43,9 cm sjovold 165,4 T&G 167,3 cm
2	401	602	4	Coxae sin	ilium et ischii frag.	Homo Sapiens (ihminen)				incisura ischiadica: M? Sulcus preauricularisM?, Arc compose:M, Facies auricularis: M?

Ihmisen anatominen jakauma:

Dentes (hampaat) FDI systeemin mukaan	kokonainen	frag.	NISP	MNI
13	1		1	
21	1		1	
23	1		1	
24	1		1	
28		1	1	
33		2	2	
34	3		3	3
35	2		2	2
35	1		1	
36	3		3	3
37	3	2	5	4
38	2	1	3	3
42		1	1	
43	2	1	3	3
44	3	1	4	4
45	2	1	3	3
46	2		2	2
47	1	2	3	2
48	2		2	2
63	1		1	
64		1	1	
74	1		1	
75		1	1	
16/17		1	1	
17/18		1	1	
24/25	1		1	
26/27		1	1	
26/27/28		1	1	
36/37		1	1	
46/47/48	2		2	
47/48	1		1	
73/32	1		1	
Incisiv mand.		3	3	
Incisiv maxilla		1	1	
Molar mand.		2	2	
PM		1	1	

Axial skeleton (selkäranka ja rintakehä)			NISP	MNI
Atlas		1	1	
Axis	1	2	3	2
Vertebra cervicalis	3	6	9	
Vertebra thoracalis	7	42	49	
Vertebra thoracalis 12		1	1	
Vertebra lumbalis	5	26	31	
Vertebra thoracalis/lumbalis		3	3	
Vertebra		4	4	
Sacrum		2	2	
Coggygis	1		1	
Sternum	1		1	
Costa 1 dx.		2	2	
Costa 1 sin.		2	3	

Costa dx.	2	17	19	
Costa sin.		22	22	
Costa		28	28	

Upper limb (yläraaja)			NISP	MNI
Clavicula dx.	1	2	3	2
Clavicula sin.	1	1	2	2
Scapula dx.	1	2	3	2
Scapula sin.	1	1	2	2
Humerus dx.	1	4	5	2
Humerus sin.		7	7	
Humerus		3	3	
Radius dx.	1	5	6	3
Radius sin.		4	4	3
Ulna dx.		5	5	2
Ulna sin.	2	10	12	5
Ulna		3	3	
Hamatum dx.	1		1	
Hamatum sin.	1		1	
Capitatum dx.	1	1	2	2
Mc I sin.	2		2	2
Mc II dx.	2	1	3	3
Mc II sin.	2	3	5	4
Mc III dx.	2	1	3	3
Mc III sin.		1	1	
Mc IV dx.		2	2	2
Mc IV sin.	1		1	
Mc V sin.	1		1	
Mc sin.		1	1	
Mc/Mt		1	1	
Scaphoideum dx.	1		1	
Scaphoideum sin.	1		1	
Trapezium dx.		1	1	
Phalang I:3 manus	2		2	2
Phalang 1 manus	3	12	15	
Phalang 1/2 manus	2	1	3	
Phalang 2 manus	6		6	
Phalang 3 manus	1		1	

Lower limb (alaraaja)			NISP	MNI
Coxae dx.	1	6	8	3
Coxae sin.		7	8	3
Femur dx.	3	5	8	4
Femur sin.	1	6	7	2
Femur		3	3	
Patella sin.	1		1	
Patella		1	1	
Fibula dx.		3	3	
Fibula		1	1	
Tibia dx.	1	4	5	2
Tibia sin.	1	3	4	3
Tibia		3	3	
Talus sin.	1	1	2	2
Calcaneus dx.	1	2	3	2

Calcaneus sin.		3	3	
Cuboideum dx.	1		1	
Cuboideum sin.	1		1	
Cuneiforme 3 sin.	1		1	
Cuneiforme mediale 1 sin.	1	1	2	2
Naviculare dx.	1	1	2	2
Naviculare sin.	1		1	
Mt I sin.	5	1	6	4
Mt II dx.	3		3	
Mt II sin.	3	1	4	4
Mt III dx.	1	2	3	3
Mt III sin.	1	1	2	2
Mt IV dx.	1	3	4	4
Mt IV sin.	2	1	3	3
Mt V dx.		2	2	2
Mt V sin.	1	1	2	2
Mt V		1	1	
Phalang I:1 pedis sin.	2		2	2
Phalang I:1 pedis	1		1	
Phalang 1 pedis	2		2	
Phalang 3 pedis		1	1	

Cranium (kallo)			NISP	MNI
Frontale		7	7	
Nasale dx.		1	1	
Nasale sin		1	1	
maxilla dx.		1	1	
Maxilla sin.	1	3	4	2
Ethmoidale		1	1	
Sphenoidale		7	7	
Zygomaticum dx.		2	2	
Zygomaticum sin.	1		1	
Parietale dx.		2	2	
Parietale sin.		3	3	
Parietale		13	13	2
Temporale dx.		7	7	3
Temporale sin.	2	7	9	3
Temporale		3	3	
Occipitale		15	15	2
Calva		64	64	
Mandibula	1	11	12	4

Sukupuolimääritys kaivausalueiden 1a, 1b ja 2 luista

Analyysissä ei ole eroteltu toisistaan kaivausalueita 1a ja 1b. Kaivausalueiden koordinaatit ovat:
Kaivausalue 1a: 299-305/800-801 ja kaivausalue 1b: 306-321/800-801.

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Määrityseruste	Sukupuolimääritys	Muuta
1	307	801	2		Temporale dx.	Processus mastoideus:M?	Mies?	
1	299,5	801	2		Temporale sin.	Processus mastoideus:M	Mies?	
2	400	600	4		221 Coxae dx.	Incisura ischiadica: M? Sulcus preauricularis M, Arc compositae:M, Facies auricularis: M	Mies	Maturus
2	400	601	1		Frontale et nasale sin et dx. et maxilla sin. frag.	glabella F?, Supraorbitale F?	Nainen?	cribra orbitalia
2	400	601	5		221 Coxae sin	Crista iliaca: M, Arc compositae: M, Sulcus preauricularis: M, Facies auricularis: M?	Mies	Maturus
2	400	602	4		221 Mandibula	Trigonum: M?	Mies?	
2	400	602	6		211 Coxae sin	Arc compositae ?, Incisura ischiadica major: M Sulcus preauricularis M, Facies auricularis F.	?	Maturus
2	400	603	1		Mandibula	trigonum M, Margio inferior: M	Mies?	AMTL 41,42,45,46,48
2	400	603			Femur dx.	caput diam. 42,9 F? x43,3mm	Nainen?	
2	401	601	3		221 Coxae sin	Arc compositae M	Mies?	
2	401	601	4		221 Femur sin.	caput diam. 47,2mmx49,5 MI	Mies?	
2	401	602	3		Mandibula	Angulus mandibulae: M, Margio inferior: M?, Angulus: M	Mies	pituus n. 44,5 cm Sjovold 166,9 cm T&G 168,7 cm
2	401	602	4		221 Femur dx.	caput 49,8x7,0 M, trochlea 84,1 mm M	Mies	32,36,46 AMTL
2	401	602	4		221 Coxae sin	Incisura ischiadica: M? Sulcus preauricularis M?, Arc compositae: M, Facies auricularis: M?	Mies	pit. 43,9 cm sjovold 165,4 T&G 167,3 cm
2	401	602	6		Coxae dx.	symphysis publica: F	Nainen?	
2	401	602			221 Femur dx.	caput diam. 46,3x44,6 M	Mies?	pituus n. 41,9 cm Sjovold 160,2 cm. T&G 162,7 cm
2	401	603			203 Humerus sin.	caput diam. 50,1 M, 44,4 M	Mies?	
2	401	603			Coxae sin	Symphysis publica: M	Mies?	Adult
2	402	603	1		Coxae dx.	Incisura ischiadica: M?, Arc compositae: M, Facies auricularis: osteolyt M?	Mies	
					Femur dx.	caput diam. 51,6x52,8 MI!	Mies	pituus n. 47,7 mm Sjovold 175,4 cm. T&G 176,2 cm
					Coxae dx.	Incisura ischiadica major: M, Angulus subpubicus: M, Symphysis publica M, Sulcus preauricularis ?, Facies auricularis: M, Arc compositae: M	Mies	Maturus

Sukupuolimäärittämys irtolöydöistä

Alue	X	Y	Z	Yks.	Luu	Määrittäysperuste	Sukupuoli	Muuta
2	400	600	4	221	Coxae dx.	Incisyra ischiadica: M? Sulcus preauricularis M, Arc compose:M, Facies auricularis: M	Mies	Maturus
2	401	602	6		Coxae dx.	Symfysis pubica: F	Nainen?	
2	402	603	1		Coxae dx.	Incisyra ischiadica:M?, Arc compose:M, Facies auricularis: osteofyter M?	Mies	
					Coxae dx.	Incisyra ischiadica major: M, Angulus subpubicus: M, Symfysis pubica M, Sulcus preauricularis ?, Facies auricularis:M, Arc compose :M	Mies	Maturus
2	400	601	5	221	Coxae sin	Crista iliaca :M, Arc compose: M, Sulcus preauricularis: M, Facies auricularis :M?, Arc compose :M	Mies	Maturus
2	400	602	6	211	Coxae sin	Arc compose ?, Incicyra ischiadica major: M Sulcus preauricularis M,	?	Maturus
2	401	601	3	221	Coxae sin	Facies auricularis F, Arc compose M	Mies?	
2	401	602	4	221	Coxae sin	Incisyra ischiadica: M? Sulcus preauricularisM?, Arc compose:M, Facies auricularis: M?	Mies	
2	401	603			Coxae sin	Symfysis pubica: M	Mies?	Adult
2	400	603			Femur dx.	Caput diam. 42.9 F? x43.3mm	Nainen?	
2	401	602	4	221	Femur dx.	Caput diam. 49,8x47.0 M, trochlea 84,1 mm M	Mies	
2	401	602		221	Femur dx.	Caput diam. 46.3x44.6 M	Mies?	
					Femur dx.	Caput diam. 51.6x52.8 M!!	Mies	
2	401	601	4	221	Femur sin.	Caput diam. 47.2mmx49.5 M!	Mies	
2	400	601	1		Frontale	Glabella F?, Supraorbitale F?	Nainen?	cribra orbitalia
2	401	603		203	Humerus sin.	Caput diam. 50.1 M, 44.4 M	Mies?	
2	400	602	4	221	Mandibula	Trigonum M?	Mies?	
2	400	603	1		Mandibula	Trigonum M, Margo inferior: M	Mies?	AMTL 41,42,45,46,48
2	401	602	3		Mandibula	Angulus mand:M?, Trigonum mand:M, Margo inferior: M?, Angulus: M	Mies	32,36,46 AMTL
1	307	801	2		Temporale dx.	Processus mastoideus:M?	Mies?	
1	299,5	801	2		Temporale sin.	Processus mastoideus:M	Mies?	

Pituusarviot

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Sukupuolimääritys	Luun pituus	Sjovold	T&G Mies	T&G Nainen
2	401	602	4	221	Femur dx.	Mies	n. 43,9	165 cm	167 cm	
2	401	602		221	Femur dx.	Mies	n. 41,9	160 cm	163 cm	
Irtolöytö					Femur dx.	Mies	n. 47,7	175 cm	176 cm	
2	401	601	4	221	Femur sin.	Mies	n. 44,5	167 cm	169 cm	
Irtolöytö					Tibia dx.		n. 33,8	161 cm	160 cm	164 cm
2	400	602	6	211	Tibia sin.		n. 35,0	165 cm	167 cm	163 cm
2	400	600	4	221	Radius dx.		n. 24,4	168 cm	172 cm	171 cm

Hampaiden koot, kaivausalueet 1a, 1b ja 2

Analyysissä ei ole eroteltu toisistaan kaivausalueita 1a ja 1b. Kaivausalueiden koordinaatit ovat:
Kaivausalue 1a: 299-305/800-801 ja kaivausalue 1b: 306-321/800-801.

Alue	X	Y	Z	Yksikkö	Luu	Patologia	Mitat	MD	BL	MDxBL
2	400	602		teollinen hiekka		21 shovelling	MD:8.1 BL:7.9	8,1	7,9	63,99
2	401	602	3	harmaanruskea sekoittunut hiekka		13 calculus, vähän hypoplasia	MD:6.9 BL:8.2	6,9	8,2	56,58
1	301	801	2	maansekainen hiekka kaapelin päältä		24	MD:6.5, BL:8.5	6,5	8,5	55,25
2	400	602	4		221	43	MD 10.9 BL 7.6	10,9	7,6	82,84
2	400	603	1	sekoittunut hiekka		43 calculus, juuricaries???	MD:6.7, BL:7.4	6,7	7,4	49,58
2	400	603	1	sekoittunut hiekka		34 calculus	MD:7.2, BL:7.9	7,2	7,9	56,88
2	401	602	3		34	34	md6.5bl7.6	6,5	7,6	49,4
2	401	602	4		34	34	md6.9bl7.5	6,9	7,5	51,75
2	400	602	4		44	44	md 7.2 bl7.6	7,2	7,6	54,72
2	400	603	1	sekoittunut hiekka		44 calculus, periodontitis	MD:6.7, BL:8.3	6,7	8,3	55,61
2	400	603	1	sekoittunut hiekka		35 calculus	MD:7.0, BL:8.0	7,0	8,0	56
2	401	602	4		221	35	md6.9bl7.3	6,9	7,3	50,37
2	401	603		tien pohja		45 resorptio	MD:6.2 BL:6.4	6,2	6,4	39,68
2	401	602	4		221	45 värjäymiä kuspissa	md7.3bl8.0	7,3	8,0	58,4
2	400	602	4		221	45	md7.5bl8.4	7,5	8,4	63
2	400	602	5		221	36	MD 11.1 bl10.4	11,1	10,4	115,44
1	304	801	3		123	36	MD:10.9 BL:10.4	10,9	10,4	113,36
2	401	602	4		221	36 värjäymä bukkaalipuolella raita vaakasuunnassa	md10.3bl10.2	10,3	10,2	105,06
1	304	801	3		123	46 3 juurta	MD:11.1 BL:10.2	11,1	10,2	113,22
2	400	602	4		221	46	md11.9bl10.6	11,9	10,6	126,14
1	304	801	3		123	37	MD 10.3mm BL 9.5mm	10,3	9,5	97,85
2	400	602	5		221	37 juuren kasvu kesken	MD: 10.4 BL:9.1	10,4	9,1	94,64
2	401	602	4		221	37	md9.7bl9.4	9,7	9,4	91,18
2	400	603	1	sekoittunut hiekka		37	md9.8bl9.5	9,8	9,5	93,1
2	400	602	4		221	47 calculus, periodontitis	MD:10.5, BL 10.0	10,5	10,0	105
2	400	602	4		221	47	md10.7bl10.1	10,7	10,1	108,07
2	400	602	5		221	38	md11.1bl9.3	11,1	9,3	103,23
1	304	801	3		123	38	MD 9.0mm BL 8.2	9,0	8,2	73,8
						48 juuret kehittymättä, hypoplasia?	MD:10.6 BL:10.0	10,6	10,0	106

2	400	602	4	221	48 caries	md11.7b 9.8	11,7	9,8	114,66
2	400	603	6	24/25 26/27		md7.4b 9.3	7,4	9,3	68,82
2	401	602	3	36/37	infant/juveniilis, juuren kasvu kesken	MD 9.3 BL 11.9	9,3	11,9	110,67
1	304	801	3	123 46/47/48	juuren pää auki	MD:11,4 BL:10,7	11,4	10,7	121,98
2	401	602	3	46/47/48		MD 10.4 BL:9.0	10,4	9,0	93,6
1	300	801		121 47/48		md10.4b 9.9	10,4	9,9	102,96
1	300	801		133 Maxilla sin. resorptio		MD:10.1 BL:9.1	10,1	9,1	91,91
2	400	602	4	221 Molar mand.		md9.2b 11.8	9,2	11,8	108,56
						md9.8b 8.9	9,8	8,9	87,22

The Angström Laboratory
Tandem Laboratory

Göran Possnert

Visiting address:
Lagerhyddsvägen 1
Room 4143

Postal address:
Box 529
SE-751 20 Uppsala
Sweden

Telephone:
+46 18 471 30 59

Telefax:
+46 18 55 57 38

Website:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-Mail:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Uppsala 08 March 2007

Kirsi Luoto
Tähkäkuja 5a 3
FI-01320 VANTAA
Finland

Result of ^{14}C dating of wood- and charcoal samples from Finland.

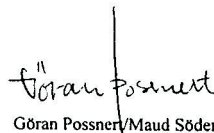
Pre-treatment of charcoal and similar materials:

1. Visible root-fibres are removed.
 2. 1 % HCl is added, the mixture is heated and kept for 8-10 hours just below the boiling point (carbonates are removed).
 3. 1 % NaOH is added, the mixture is heated and kept for 8-10 hours just below the boiling point. The insoluble fraction, referred to as INS, is mainly consisting of the original organic material, and should therefore give the most reliable age. The soluble part is precipitated by addition of concentrated HCl. The precipitate, which mainly consists of humics, is washed, dried and referred to as fraction SOL. Influence of contaminants could be obtained from the SOL fraction.
- Prior to the accelerator measurement, the washed and dried material pH 4, is combusted to CO_2 and converted to graphite using a Fe-catalyst reaction. The age of fraction INS has been measured in the present investigation.

RESULT

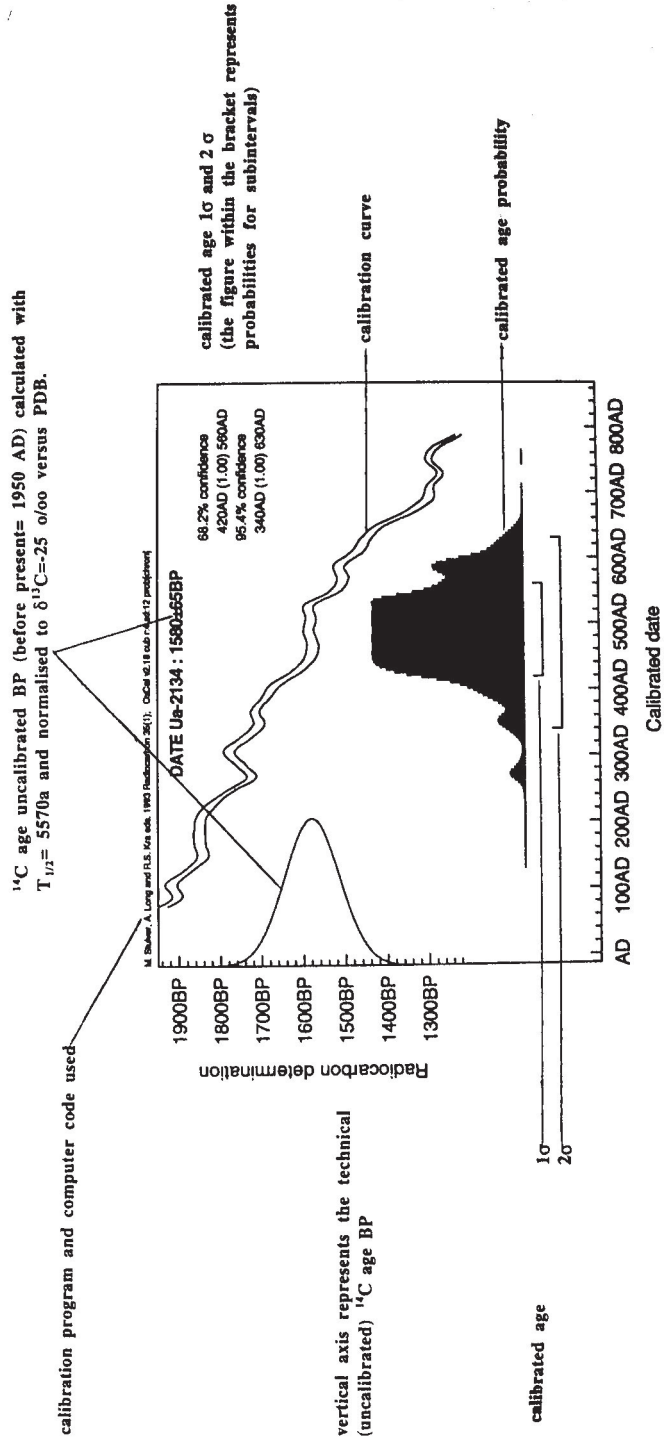
Lab number	Sample	$\delta^{13}\text{C}\text{‰ PDB}$	^{14}C age BP
Ua-33627	The church of St. Laurentius, Vantaa sample 1	-26,8	175 \pm 30
Ua-33628	The church of St. Laurentius, Vantaa sample 2 (charcoal)	-25,1	935 \pm 30
Ua-33629	The museum of the Parish of Helsinki wooden flat-bottomed boat	-23,7	415 \pm 30

Best regards

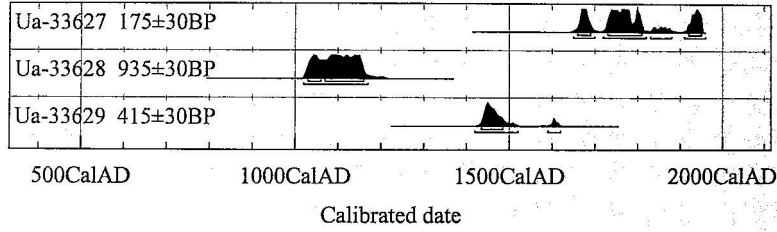

Göran Possnert/Maud Söderman

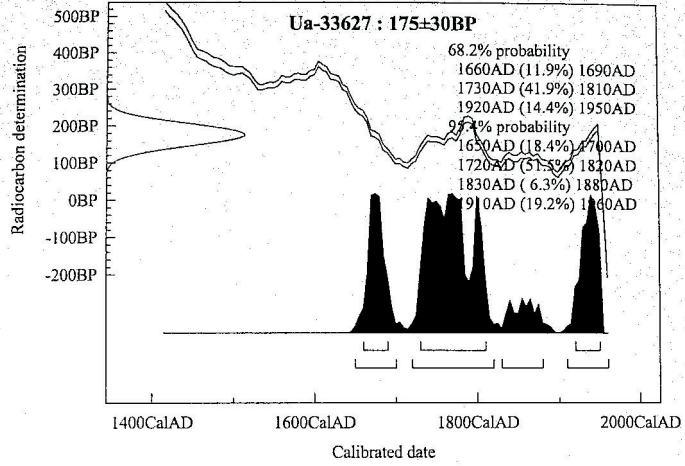
Explanation of the radiocarbon calibration output from the OxCal program

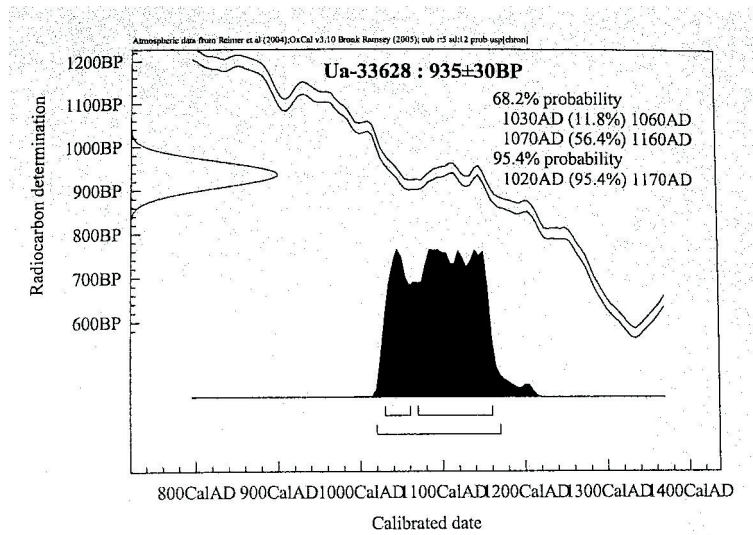

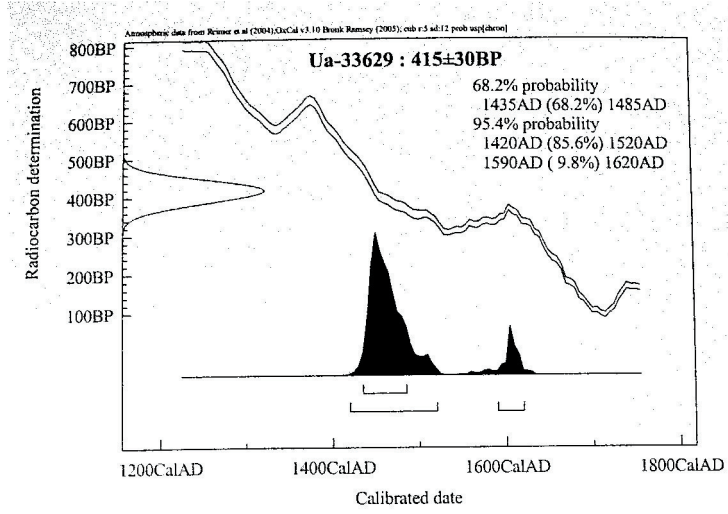
Atmospheric data from Reimer et al (2004); OxCal v3.10 Bronk; Ramsey (2005); cub r:5 sd:12 prob usp[chron]

Atmospheric data from Reimer et al (2004), OxCal v3.10, Stuiver & Ramsey (2003), cal r3 sd1.2 prob up[down]

Liite 19

RAPORTTI KARVASTA, VANTAA PYHÄN LAURIN KIRKKO

Johdanto

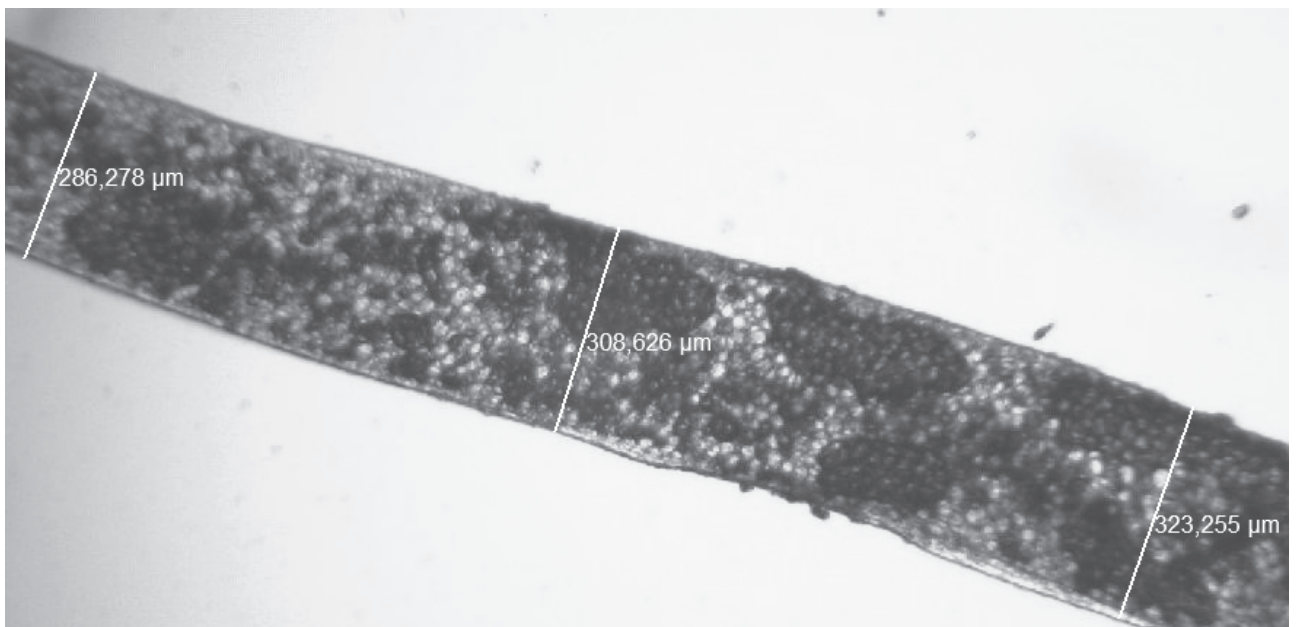
Sain tutkittavakseni irrallisia karvoja, jotka löydettiin Vantaan Pyhän Laurin kirkon kaivauksissa vuonna 2006. Löytö sijoittui hautakontekstiin alueelle 1, yksikköön 121 (x=299, y=800) ja se on alustavasti ajoitettu 1600-1800 –luvulle. Näytteen toimitti minulle analysoitavaksi arkeologi Kirsi Luoto Vantaan kaupunginmuseosta.

Tutkimusmetodi ja tulokset

Karvanäytteen tutkin läpivalaisumikroskoopilla 40x ja 100x suurennoksina. Karvasta tein pitkittäisnäytteen ja poikkileikkausnäytteen. Näytettä vertasin kuituoppaisiin (Teerink 1991; Appleyard 1975; Markula 1990) sekä omaan karvojen referenssikokoelmaani.

Karvan profiili on aaltomainen päällyskarva (GH 2 –luokitus ks. Teerink 1991), näytteessä ei ole aluskarvaa. Kuidut ovat säilyneet koko pituudeltaan, joissa karvan juuri ja kärki on tallella.

Kuidun halkaisijat vaihtelevat 115 ja 346 μm :n välillä. Kyseessä on erittäin paksu ja karkea karva. **Halkaisijan muoto** vaihtelee ovaalista koverankuperaan. Kuidun pituus keskimäärin 2,5 cm.

Pitkittäiskuva karvasta, jossa kuidun halkaisijat ilmoitettu mikrometreinä (40x suurennos). Kuva Heini Kirjavainen.

Kuidun pintakerros muodostuu keratiini suomuista, joka on tunnusomainen piirre kullekin eläinlajille. **Suomujen asento** on poikittainen kuidun pituussuuntaan nähden ja suomujen leveys on suurempi kuin pituus. **Suomukuvio** muodostaa kuidun pinnalle säännöllisen aaltokuvion poikittain kuidun pituuteen nähden. Kuvio on nähtävissä parhaiten kuidun päässä. **Suomujen reunarakenne** on pehmeä ja reunat sijaitsevat suhteellisen lähellä toisiaan.

Mikroskooppikuva karvan poikkileikkauksesta (100x suurennos). Kuva Heini Kirjavainen.

Runkosolukerros koostuu suurelta osaltaan medullasta eli ydinkanavasta, joka on erittäin leveä kuidun paksuuteen ja pintakerrokseen nähden (115 – 346 $\mu\text{m}/\text{n}$. 25 μm). Kuidun poikkileikkauksessa on nähtävissä hiukan tummia värijyväsiä, joka viittaisi harmaan/ruskeaan karvaan.

Medulla eli ydinkanava koostuu kuolleista soluista ja niiden väliin pakkautuneesta ilmasta. **Medullan rakenne** on monisoluinen ja se täyttää koko kuidun sisustan yhtenäisenä juuresta kärkeen. **Medullan reunan muoto** on pyälletty.

Edellä mainitut tunnistamiseen vaikuttaneet piirteet viittaavat näytteen karvojen kuuluvan **hirvieläinten heimoon (Cervidae)** eli kyseessä on poro, peura, kauris tai hirvi. Verrattaessa näytettä hirven ja poron kuitureferenssiin, kuitu muistutti enemmän hirven karvaa, lähinnä paksuudeltaan ja kuidun halkaisijaltaan. Tarkempaa lajikohtaista määritelmää ei voine ilman DNA-testiä tehdä. Karvan juuri näyttää tummalta ja vapaasti irronneen nahkasta. Se merkitsee, että joko taljan nahkaosa on maatonut ja/tai huonosti parkittu, jolloin karvat ovat irronneet itsestään. Mahdollisesti talja kuului hautaukseen arkun pohjalle, jonka päälle vainaja on asetettu.

Lähteet

- Appleyard, H. 1978. *Guide to the Identification of Animal Fibres*. WIRA, Leeds.
Markula-Teivaanmäki, Raija 1990. *Tekstiilitieto*. Porvoo.
Teerink, B. J. 1991. *Hair of West-European Mammals*. Cambridge University Press, Cambridge.

Turku 27.2.2007
Heini Kirjavainen
Tutkija
Arkeologia
20014 Turun yliopisto

PYHÄN LAURIN KIRKKO, VANTAA

**KESKIAIKAISEN KIRKKOMAAN
KASVIMAKROFOSSIILITUTKIMUS
2006**

**Tutkimusraportti Mia Lempiäinen
Biodiversiteettiyksikkö, Turun yliopisto, 20014 Turku.**

1. JOHDANTO

Helsingin pitäjän kirkonkylässä Tikkurilan seurakunnan alueella sijaitsevalla Pyhän Laurin keskiaikaisella kirkolla suoritettiin arkeologisia tutkimuksia kesällä 2006 Vantaan kaupunginmuseon toimesta. Kaivausjohtajana toimi FM Kirsi Luoto. Kaivausten yhteydessä otettiin maanäytteitä makrofossiilisia kasvijäännetutkimuksia varten. Maanäytteet otettiin kaivausjohtajan toimesta. Kaivausraportti Kirsi Luoto 2006, Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto.

2. MAANÄYTEMATERIAALI JA TUTKIMUSMENETELMÄ

Makrofossiilitutkimuksia varten tutkittiin viisi (5) maanäytettä, näytteiden koko oli 1—2 litraa. Näytteet otettiin kentällä puhtaisiin, tiiviisti suljettaviin muovipusseihin. Näytteille mitattiin X- ja Y-koordinaatit sekä korkeus merenpinnasta (Z m mpy). Näytteet tutkittiin Turun yliopiston kasvimuseon paleobotaniikan laboratoriossa. Alla olevassa taulukossa on esitelty maanäytemateriaali (taulukko 1.) Maalajin kuvaus perustuu kuivuneesta maa-aineksesta tehtyyn silmämääräiseen havaintoon laboratoriossa ennen varsinaista kasvijäännetutkimusta.

Varsinainen tutkimus aloitettiin kelluttamalla maanäytteet kyllästetyssä suolaliuoksessa, joka valmistettiin liuottamalla ruokasuolaa veteen suhteessa 1:3 (vesi/litra : suola/kg). Kukin näyte kellutettiin erikseen puhtaassa suolaliuoksessa. Orgaanisen aineksen noustua veden pinnalle, aines kaadettiin siivilän läpi. Siivilän silmäkoko 0.125 mm. Siivilässä oleva massa pestiin varovasti juoksevan veden alla ja kaadettiin laakealle maljalle. Maljasta siemenet poimittiin mikroskoopin (Olympus SZX) alla kevytpuristeisten pinsettien avulla määritettäväksi. Määrittämisen jälkeen talteenotetut jäänteet kuvattiin mikroskoopin avulla digikameralla (Canon Power Shot A 85 4.0).

Kasvijäänteet, hiili, hyönteisten kappaleet sekä puiden sienirihmastojen sklerootiot säilytetään lasiputkissa 50% alkoholiliuoksessa. Simpukan kotilot säilytetään kuivattuina lasiputkissa. Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa.

TAULUKKO 1. Vantaan Pyhän Laurin kirkon maanäytemateriaali:

Näyte no.	X / Y	Z m mpy	maalaji
1	308,30 / 800, 54	19,90-19,85	vaalean ruskea hiekka seassa hiiltä, laastia ja tiiltä
2	308,95 / 800,45	19,82-19,76	ruskea karkea hiekka, seassa hiiltä, laastia ja tiiltä
3	308,41 / 801,57-78	19,74-19,63	tumma multamainen hiekka, seassa hiiltä, laastia ja tiiltä
4	299,50-75 / 801,30-55	19,58-19,54	vaalean ruskea hiekka, seassa runsaasti hiiltä, laastia ja tiiltä
5	299,70-75 / 801,30-55	19,58-54	vaalean ruskea hiekka, seassa hiiltä, laastia ja tiiltä

3. MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET

Makrofossiilianalyysin tulokset on esitetty kappaleen lopussa olevassa taulukossa (taulukko 2). Kasvijäänteet ilmoitetaan lukumäärinä (kokonaisia siemeniä, hedelmiä) per näyte. Puuhiilen ja hyönteisten (*Insecta*) kappaleiden ja sienirihmastojen sklerootioiden (*Fungi*) sekä simpukoiden määrää on arvioitu seuraavalla asteikolla:

- + niukasti / alle 5 kpl / näyte
- ++ kohtalaisesti / 5—20 kpl / näyte
- +++ runsaasti / 20—100 kpl / näyte
- ++++ paljon / yli 100 kpl / näyte

Tutkituista näytteistä löytyi ainoastaan hiiltymättömiä koivun lenninsiivellisiä siemeniä. Ne ovat suurimmalta osin ovat tulkittavissa resenteiksi, eli ne ovat peräisin nykyisin paikalla tai lähialueella kasvavista puista. Siemenet ovat kulkeutuneet maan pintakerroksista ja ovat näin ollen todennäköisesti nuorempia kuin varsinainen arkeologinen aineisto. Kasvijäänteiden lisäksi löytyi vähäisiä määriä puiden sienirihmastojen pahkoja eli sklerootioita sekä hyönteisten kitiinikuoria. Myös palamatonta ihmislua löytyi vähäisiä määriä. Poikkeuksellista löydöissä oli erittäin runsaslukuisana esiintyneet simpukan kuoret.

Kasvijäänteet on pyritty määrittämään lajilleen (esim. *Betula pubescens*), mutta mikäli tämä ei ollut mahdollista, on määrittäminen tehty sukutasolle (esim. *Betula sp.*). Kasvien nimistö on Hämet-Ahti ym. (1998) mukainen.

Maa-aines on huomattavan sekoittunutta ja karkeaa. Näytteissä oli runsaasti suuria, halkaisijaltaan 2-3 cm kokoisia tiilen ja laastin palasia. Lisäksi näytteissä oli kohtalaisesti puuhiilen kappaleita. Puuhiili otetaan talteen ilman määrittämistä. Puuhiili kertoo alueen/kohteen tulipaloista. Mikroskooppisten hiilipartikkelien suhteen näytteet olivat puhtaita, joten hiilen kappaleet ovat joutuneet maahan sekundääriseen toiminnan myötä. Maa-aineiden sekoittuneisuus ja maaperän karkeus ovat osaltaan hävittäneet vanhemman kasviaineksen.

TAULUKKO 2.

Vantaan Pyhän Laurin kirkon kasvijäänteet vuoden 2006 kaivausten maanäytteistä.

KASVILAJI/JÄÄNNERYHMÄ <small>näyte no.</small>	1	2	3	4	5
PUUT JA PENSAAT					
<i>Betula sp.</i> - koivu					
- lenninsiipi/siemen	5				
MUUT KASVIJÄÄNTEET					
<i>Fungi</i> - sienirihmastojen sklerootiot	+	++	+	+	+
Puuhiili	+++	++	++	+	++
MUUT JÄÄNTEET					
<i>Insecta</i> - hyönteiset	+		+		+
<i>simpukka</i>	+	+++	+		
YHTEENSÄ	5	0	0	0	0

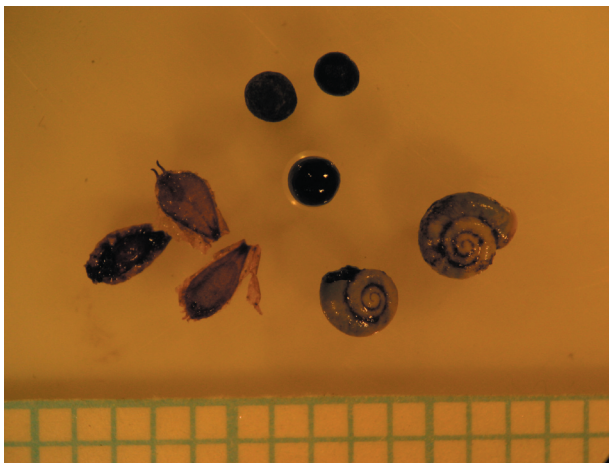
4. YHTEENVETO

Maanäytteitä tutkittiin yhteensä 5 kpl. Määritettyjä kasvijäänteitä löytyi yhteensä 5 kpl, jotka kaikki ovat koivun lenninsiivellisiä siemeniä. Eniten aineistossa esiintyy simpukan kotilot, joita löytyi eniten näytteestä numero 2. Hiiltymättöminä löytyneet kasvijäänteet ovat peräisin paikalla tai lähialueella kasvavista puista. Simpukan kotilot puolestaan ovat todennäköisesti tulleet muualta tuodun maan mukana. Maankäytön eri vaiheet ovat sekoittaneet maaperää, jonka myötä kasvijäännemateriaali on tuhoutunut.

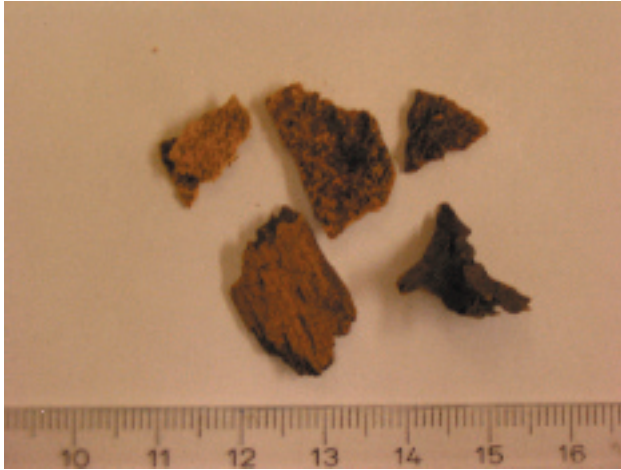
5. KIRJALLISUUS

Hämet-Ahti, L. & Suominen, J. & Ulvinen, T. & Uotila, P. & Vuokko, S., 1998. *Retkeilykasvio*. Yliopistopaino, Helsinki.

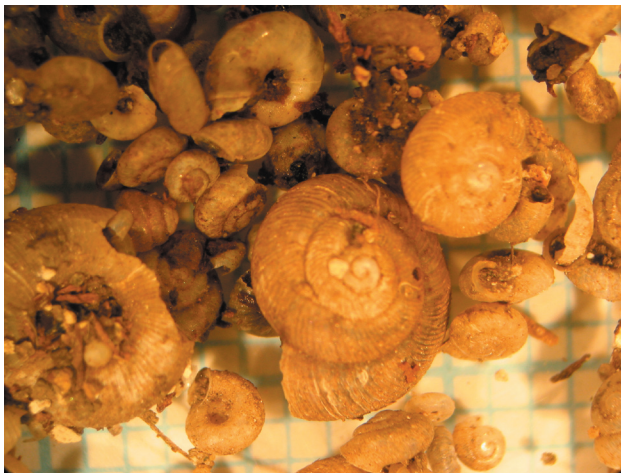
6. KUVIA

KUVA 1. Koivun (*Betula sp.*) siemeniä, sklerootioita ja simpukoita, näyte 2.

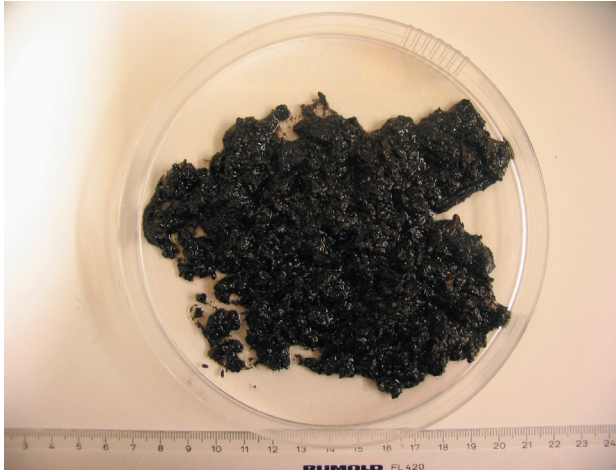
KUVA 2. Palamaton ihmisluu, näyte 5.

KUVA 3. Simpukan kotiloita, näyte 2

KUVA 4. Maanäytepusi

KUVA 5. Kellutettu maanäyte.

Kannen kuva: Simpukan kotiloita näytteestä 2.

Turussa 15.12.2006

Mia Lempiäinen